

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیمسال دوم $\frac{4}{8}$

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۱

جمعه ۱۴ فروردین ماه ۱۴۰۵

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۶۵ دقیقه	۲۳ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۵ دقیقه	۴۰	۱۶	۲۵	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۹ دقیقه	۵۰	۴۱	۱۰	علوم اجتماعی	۳
	۸ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	روان شناسی	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

<p>روان شناسی</p> <p>تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم گیری صفحه ۱۱۲ تا ۱۵۷</p> <p>سهم در کنکور: ۴ سؤال</p>	<p>جامعه شناسی ۲</p> <p>چالش های جهانی جهان دو قطبی، جنگ ها و تقابل های جهانی، بحران های اقتصادی و زیست محیطی، بحران های معرفتی و معنوی صفحه ۷۳ تا ۱۰۳</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>	<p>علوم و فنون ادبی ۲</p> <p>تاریخ ادبیات فارسی در قرن های دهم و یازدهم / پایه های آوایی همسان (۲) استعاره + کارگاه تحلیل فصل سبک هندی (تا پایان «ویژگی های شعر سبک هندی») صفحه ۵۸ تا ۸۳</p> <p>سهم در کنکور: ۸ سؤال</p>	<p>ریاضی و آمار ۲</p> <p>تابع توابع پلکانی و قدر مطلق، اعمال بر روی توابع صفحه ۳۴ تا ۵۴</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>
<p>فلسفه ۱</p> <p>معرفت و شناخت، انسان ابزارهای شناخت / نگاهی به تاریخچه معرفت / چیستی انسان (۱) صفحه ۵۰ تا ۷۵</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>جغرافیا ۲</p> <p>نواحی انسانی / نواحی سیاسی نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)، نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)، معنا و مفهوم ناحیه سیاسی صفحه ۸۳ تا ۱۲۶</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>تاریخ ۲</p> <p>ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی، حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری، فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری / صفحه ۸۹ تا ۱۳۴</p> <p>سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال</p>	<p>عربی، زبان قرآن ۲</p> <p>تأثیر اللغة الفارسیة علی اللغة العربیة / الضدق درس ۴، درس ۵ صفحه ۴۷ تا ۷۴</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توه!

کام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

کام دوم (شروع پرنرزی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

کام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

کام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

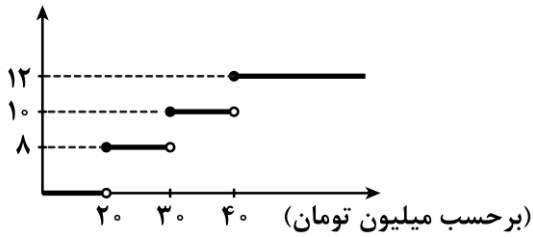
کام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خرداد ماه

۱- اگر محاسبه مالیات بر حقوق به صورت پلکانی و مطابق نمودار زیر باشد، فردی که ۵۰ میلیون تومان حقوق ماهیانه دارد، چند تومان مالیات در ماه پرداخت می کند؟

درصد مالیات

(۱) ۳ میلیون تومان

(۲) دو میلیون و هشتصد هزار تومان

(۳) ۲ میلیون تومان

(۴) سه میلیون و ششصد هزار تومان

۲- اگر $\text{sign}(2x^2 + 3x) = 0$ باشد، مجموع مقادیر ممکن برای x کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $-\frac{3}{2}$ (۳) ۳ (۴) -۳

۳- حاصل عبارت $[x] + [2x] + [3x]$ به ازای $x = 0.7$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۴- اگر $f(x) = \left[\frac{2x}{3}\right] + \text{sign}(x)$ باشد، حاصل $f(0.1) + f(-2/7)$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) -۱ (۲) -۳ (۳) ۴ (۴) -۲

۵- اگر $f(x) = \begin{cases} (a-2)x+3 & x > 1 \\ a+2 & -1 \leq x \leq 1 \\ \text{sign}(-x) & x < -1 \end{cases}$ تابعی پلکانی باشد، مقدار $\frac{f(-3)+f(0)}{f(4)}$ کدام است؟

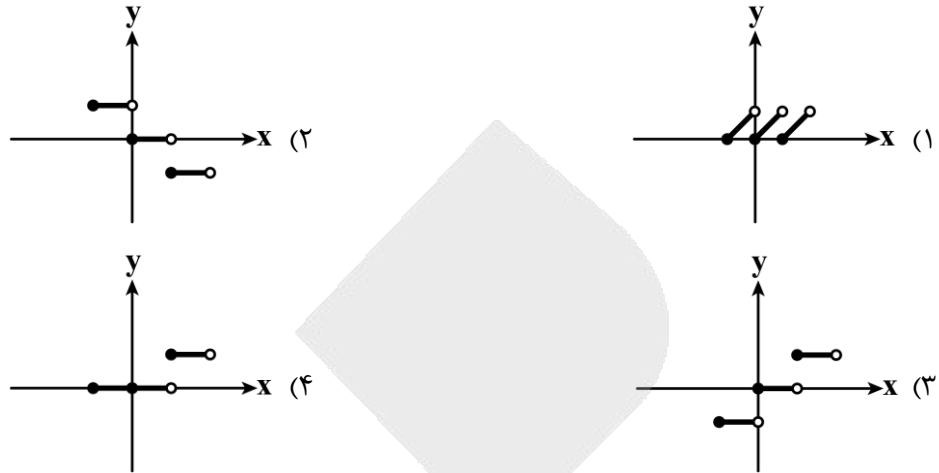
- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) $\frac{5}{3}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۶- اگر $[2x+1] = 3$ باشد، حدود x کدام است؟ ([]، نماد جزء صحیح است.)

- (۱) $2 \leq x < 3$ (۲) $1 \leq x < \frac{3}{2}$ (۳) $\frac{1}{2} \leq x < 1$ (۴) $\frac{3}{2} \leq x < 2$

محل انجام محاسبات

۷- نمودار تابع $y = [x]$ در محدوده $-1 \leq x < 2$ کدام است؟ ([]، نماد جزء صحیح است.)

۸- برای رسم تابع $y = -|x+3|+1$ ابتدا نمودار تابع $y = |x|$ را نسبت به محور قرینه می‌کنیم، سپس سه واحد به سمت و در نهایت یک واحد به سمت انتقال می‌دهیم.

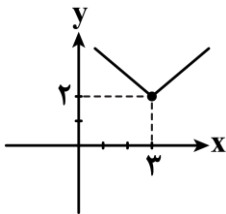
- (۱) Xها - چپ - بالا
 (۲) Xها - راست - بالا
 (۳) Yها - چپ - پایین
 (۴) Yها - راست - پایین

۹- تابع $y = |2x+3|-1$ را به صورت دو ضابطه‌ای $y = \begin{cases} ax+b & x \geq c \\ -ax+d & x < c \end{cases}$ نوشته‌ایم. حاصل $a+b+2c-d$ کدام است؟

- (۱) -۱
 (۲) ۷
 (۳) -۳
 (۴) ۵

۱۰- نمودار تابع $y = |x+2a|+2b$ به صورت زیر است. حاصل $a+b$ کدام است؟

- (۱) صفر
 (۲) ۲
 (۳) $\frac{13}{6}$
 (۴) $-\frac{5}{6}$

محل انجام محاسبات

۱۱- اگر $f = \{(2,2), (3,3), (4,4), (5,5)\}$ و $g = \{(1,2), (3,6), (5,10)\}$ باشند، تابع $f+g$ کدام است؟
 (۱) $\{(3,6), (5,10)\}$ (۲) $\{(6,9), (10,15)\}$ (۳) $\{(3,9), (5,15)\}$ (۴) $\{(1,2), (3,6)\}$

۱۲- اگر $f(x) = \frac{3x+1}{x-1}$ و $g(x) = \frac{x+2}{x}$ باشند، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟

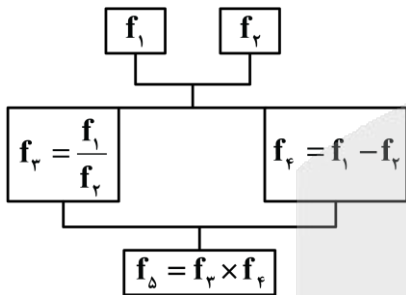
(۱) $\mathbb{R} - \left\{0, -2, -\frac{1}{3}, 1\right\}$ (۲) $\mathbb{R} - \{-2, 0, 1\}$

(۳) $\mathbb{R} - \left\{-\frac{1}{3}, 0, 1\right\}$ (۴) $\mathbb{R} - \{0, 1\}$

۱۳- اگر $f = \{(2,8), (3,10), (4,12), (6,8)\}$ و $g = \{(1,5), (2,6), (3,5), (4,1)\}$ باشند، برد تابع $\frac{f+g}{g-1}$ کدام است؟

(۱) $\left\{15, \frac{7}{4}\right\}$ (۲) $\left\{\frac{14}{5}, \frac{15}{4}\right\}$ (۳) $\left\{5, \frac{7}{2}\right\}$ (۴) $\left\{5, \frac{7}{2}, 0\right\}$

۱۴- اگر $f_1(x) = 2x+1$ و $f_2(x) = -x+2$ باشند، با توجه به درخت زیر $f_\Delta(-1)$ کدام است؟

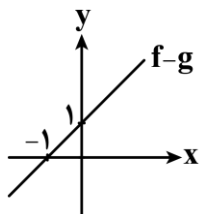
(۱) $\frac{4}{3}$

(۲) $-\frac{4}{3}$

(۳) $\frac{2}{3}$

(۴) $-\frac{2}{3}$

۱۵- اگر نمودار تابع $(f-g)(x)$ به صورت زیر و تابع $g(x) = 2x$ باشد، ضابطه تابع f کدام است؟

(۱) $-x+1$

(۲) $3x-1$

(۳) $3x+1$

(۴) $x+1$

محل انجام محاسبات

۱۶- کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنرند.
- (۲) به طور کلی در دوران صفوی شعر و شاعری و معماری و انواع هنر مورد توجه قرار گرفت.
- (۳) شاهان صفوی رقبایی چون شاهان عثمانی و هندی داشتند که آنها نیز به مسائل فرهنگی توجه نشان می دادند.
- (۴) هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان فارسی در ایران نقش بسزایی داشتند، کم و بیش به زبان ترکی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته اند.

۱۷- با توجه به تاریخ ادبیات سبک هندی، در متن زیر چند نادرستی یافت می شود؟

«یکی از جریان های شعری قرن یازدهم شعر لطیف و فصیحی بود که به طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل خواجه کرمانی و سعدی شیرازی رایج بود. جریان دیگر مکتب وقوع بود که نتیجه چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود. علی رغم تسلط طولانی مدت مغولان و تیموریان، رشد زبان و ادبیات فارسی و ادیبان کند نشد.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۸- از دیدگاه سبک شناسی، همه موارد کاملاً درست است، به جز:

- (۱) سبک هندی از اوایل قرن دهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری در ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۲) حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی داد و از سوی دیگر با آموزه های سنتی عرفانی نیز در تضاد بود.
- (۳) در سبک هندی تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و در حقیقت بازسازی اندرزها و تمثیل های کهن به شیوه های نو در میان شاعران رواج یافت.
- (۴) شعر از حوزه تصرف شاعران باسواد و آگاه به فنون ادب خارج شد، در دسترس عامه قرار گرفت و نزد پیشه وران و بازاریان رونق یافت.

۱۹- توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از شاعران است؟

- الف: سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است.
 ب: در غزل سرایی مشهور است و برخی از تک بیت های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه اند.
 ج: از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
 د: او را به سبب سرودن غزل های خیال انگیز و به کار بردن مضمون های بدیع و گاه دور از ذهن می شناسیم.

(۱) باباغانی - صائب - بیدل - کلیم کاشانی
 (۲) وحشی - صائب - باباغانی - بیدل
 (۳) وحشی - بیدل - باباغانی - صائب
 (۴) وحشی - صائب - بیدل - کلیم کاشانی

۲۰- در هر یک از گزینه های زیر نام یک شاعر سبک هندی آمده است. کدام شاعر در قرن متفاوتی می زیسته است؟

- (۱) هزار بنده چو وحشی خرید و کرد آزاد
 - (۲) باشد نشان پختگی افتادگی، کلیم
 - (۳) عمیری ز طواف در این خانه فغانی
 - (۴) گفته بودی می کنم با محتشم روزی وفا
- کند مضایقه از یک نگه که قیمت ماست
 آن میوه نارس است که بر دار مانده است
 جایی نشد و مقصد و مقصود تو را گفت
 شاه خوبان وعده کردی و وفا کی می کنی؟

۲۱- در تمام گزینه‌ها دیدگاه شاعران قرن دهم به درستی بیان شده است، به جز:

- (۱) پایبندی به سنن ادبی سبب نابودی شعر می‌شود؛ پس باید به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت.
- (۲) پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی سبب می‌شود تا شعر از واقعیت دور نشود.
- (۳) سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است.
- (۴) قالب غزل مناسب‌ترین قالب شعری برای بیان مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی است.

۲۲- چند بیت از ابیات زیر آراسته به «استعاره مصرحه» است؟

<p>چشم من و تو روشن، بی روی زشت باغ
چمن آرای جهان خوش تر از این غنچه نبست
چشمی و هزار دانسه لؤلؤ
زلفش چو کمنند تباب داده</p>	<p>آمد بهار و گفت به نرگس به خنده گل
جان فدای دهننت باد که در باغ نظر
سعدی به دو چشم تو که دارد
لعلش چو عقیق گوهر آگین</p>
(۳) سه	(۲) دو
(۴) چهار	(۱) یک

۲۳- تعداد استعاره‌های نوشته شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

<p>وز ناز و عشوه گوشه بادام می شکست (یک استعاره مصرحه)
پس چرا هر دم ز جای خود جهد باد صبا؟ (دو استعاره مکنیه)
ناز از سر بنه و سایه بر این خاک انداز (سه استعاره مصرحه)
بند قبای غنچه گل می گشاد باد (دو استعاره مکنیه)</p> | <p>(۱) دیشب در آمد از درم آن ماه چهره مست
(۲) گر دماغ باغ نیز از بوی او آشفته نیست
(۳) به سر سبز تو ای سرو که چون خاک شوم
(۴) خون شد دلم به یاد تو هر گه که در چمن</p> |
|--|--|

۲۴- در کدام بیت استعاره‌های بیشتری یافت می‌شود؟

<p>سروم از ریحان تر بر گل نقاب انداخته است
و افکنده دانه بر گل سوری ز مشک ناب
هندوی رسن باز تو بر مه زده خرگاه
در حلقه آن کمنند دلاویز خوش تر است</p> | <p>(۱) ماهم از شب سایه بان بر آفتاب انداخته است
(۲) بنهاده دام بر مه تابان ز عود خام
(۳) خورشید جهان تاب تو از شب شده طالع
(۴) در خنده آن عقیق شکرریز خوش تر است</p> |
|---|--|

۲۵- معنای استعاری کدام یک از واژگان مشخص شده درست نوشته نشده است؟

<p>آتشیی از جگر جام در املاک انداز (شراب)
گفت چشم شیرگیر و غنچ آن آهو ببین (چشم یار)
گفت خاموش که بر گنج سییه ماران اند (زلف)
گر نه شیرین است اینجا این همه مور از چه جوشد؟ (موهای تازه رسته معشوق)</p> | <p>(۱) ملک این مزرعه دانی که ثباتی نکند
(۲) عیب دل کردم که وحشی وضع و هر جایی مباح
(۳) گفتمش گنج لطافت رخ مه پیکر توست
(۴) دیدم آن لب بر وی از مشک سیه این خط نوشته</p> |
|---|---|

۲۶- در کدام بیت معنای استعاری «فندق» در بیت «گهی بر شکر از بادام زد آب / گهی خایید فندق را به عناب» یافت می‌شود؟

<p>حقا که به چشم در نیامد ما را
خندان لب و تازه روی می باید بود
آنچه آن زلف دراز و خال مشکین کرده اند
همانجا نجنبید زان درد مـرد</p> | <p>(۱) خواب ارچه خوش آید همه را در عهدت
(۲) این مدت عمر ما چو گل ده روز است
(۳) هیچ مژگان دراز و عشوه جادو نکرد
(۴) ز نـاخـن فـرور یخـتش آب زرد</p> |
|--|---|

۲۷- در همه ابیات استعاره‌ای از شیئی یکسان وجود دارد، به جز:

<p>ای شکر کـرت کـرده دـلم را شـکار
ستون دو ابرو چو سیمین قلم
خواجو که کند موی شکافی به فصاحت
به لطف آن دو عناب شکر خند</p> | <p>(۱) این همه شیوه‌ست مرادش توی
(۲) دو یاقوت خندان دو نرگس دژم
(۳) از پسته تنگت ندهد یک سر مو شرح
(۴) به سحر آن دو بادام کمر بند</p> |
|--|---|

۲۸- در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه» یافت نمی‌شود؟

- (۱) کشد سر در گریبان خموشی شمع از خجالت
 (۲) لاله دل در دم جان بخش سحر می‌بندد
 (۳) به جز صبا و شمالم نمی‌شناسد کس
 (۴) در عشق یار نیست مرا صبر و سیم و زر

۲۹- کدام یک از مصراع‌های زیر از نظر وزنی دقیقاً مثل سایر گزینه‌ها سروده نشده است؟

- (۱) های نخراشی به غفلت گونه‌ام را تیغ
 (۲) من نمی‌گویم که باران طلا آمد
 (۳) باغ بی‌برگی که می‌گوید که زیبا نیست؟
 (۴) چون دل یاران که در هجران یاران

۳۰- به ترتیب چند مصراع دقیقاً بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» و چند مصراع دقیقاً بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده‌اند؟

– خشک آمد کشتگاه من

– بیا ای روشن ای روشن تر از لبخند

– رطب شیرین و دست از نخل کوتاه

– جان و خاطر با تو دارم روز و شب

– هوا بس ناجوانمردانه سرد است آی

– من همیشه می‌ستایم ماه و مهرم

- (۱) دو - دو (۲) سه - یک (۳) دو - یک (۴) یک - دو

۳۱- کدام یک از ابیات زیر در وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده است؟

- (۱) اگر هم‌رنگ رویت لاله‌ای در بیستون روید
 (۲) من به کمند او درم او به مراد خویشتن
 (۳) مکن خراب سینه‌ام که من نه مرد کینه‌ام
 (۴) جسم مرا خاک کنی خاک مرا پاک کنی

۳۲- وزن کدام مصراع از تکرار سه «U--» به دست می‌آید؟

(۱) شبم را روز کن در زیر سرپوش سیاهی‌ها

(۳) به غیر از آه مکتوبی ندارم

- (۲) که ره تاریک و لغزان است
 (۴) شب افتاده است و من تاریک و تنه‌ایم

۳۳- به ترتیب کدام یک از واژه‌های زیر با دومین و چهارمین پایهٔ آوایی بیت اول و اولین و سومین پایهٔ آوایی بیت دوم وزن مشترک دارد؟

«بسا هوش‌مندا که در راه عشق
 حسن اندامت نمی‌گویم به شرح

(۱) کجایی / سکوت / می‌شناسم / آخرین

(۳) شکرسخن / بفرما / نام زیبا / نمکین

(۲) شکایت / خدا / آفرینش / عاشقان

(۴) نگاهت / خبر / رازداری / سالم

۳۴- با توجه به گزینه‌های زیر، وزن مقابل کدام مصراع‌ها درست است؟

الف: گر ز چشمش پرتو گرمی نمی‌تابد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)

ب: نبود اختیاری ولی درفتادم (فعولن فعولن فعولن فعولن)

ج: تا بود در سنبل خوبان گره (مفتعلن مفاعیلن فاعلن)

د: که بعد از تو بیرون ز فرمان تست (فعولن فعولن فعولن فعل)

و: نگه جز پیش پا را دید نتواند (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)

ه: باز می‌لرزد دلم، دستم (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

- (۱) «الف» - «ب» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «و» (۳) «د» - «ه» - «الف» (۴) «ج» - «ه» - «و»

۳۵- وزن و دومین پایه آوایی مقابل کدام مصراع درست است؟

- (۱) اسب و رخت راست بر این شه طواف (مفتعلن مفتعلن فاعلن / ست براین شه)
- (۲) عشق چو خون خواره شود وای از او وای (مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع / خواره شود)
- (۳) برفشان چندان که ما افشانده گردیم از وجود (فعلولن فعلولن فعلولن / چندان که)
- (۴) تو شفایی چو بیایی خوش و رو بنمایی (فعلاتن فعلاتن فعلاتن / چو بیایی)

۳۶- چند بیت از ابیات زیر با بیت «ریشه نخل کهنسال از جوان افزون تر است / بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را» قرابت

مفهومی دارند؟

حرص گدا شود طرف شام بیشتر
که آب روان باز ناید به جوی
از کتاب عمر ما فصل شباب افتاده است
تو روز جوانی غنیمت شمار

(۳) سه (۴) چهار

پیران تلاش رزق فزون از جوان کنند
نشاط جوانی ز پیران مجوی
طی نگشته روزگار کودکی پیری رسید
مرا دیر شد روز و بگذشت کار

(۱) یک (۲) دو

۳۷- مفهوم نوشته شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

نه در چنگ و بازوی زور آور است (در هنگام داوری بخشش داشتن)
وی به ابد زنده و فرسوده ما (فناناپذیری)
سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت (جفاکاری معشوق)
ور قصد آزارم کنی هرگز نیازم تو را (محبت و وفای عاشق)

(۱) سعادت به بخشایش داور است
(۲) ای به ازل بوده و نابوده ما
(۳) در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کآنجا
(۴) جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را

۳۸- بیت «نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

گویی ولی شناسان رفتند از این ولایت
از روی تو بیزارم گر روی بگردانم
جان عزیز خود به نوا می فرستمت
شهریارا قرق (منع و حراست) عزلت و تنهایی را

(۱) رندان تشنه لب را آبی نمی دهد کس
(۲) یک پشت زمین دشمن گر روی به من آرند
(۳) تال لشکر غمت نکند ملک دل خراب
(۴) جمع کن لشکر توفیق که تسخیر کنی

۳۹- چند بیت از ابیات زیر با بیت «آینه ت دانی چرا غماز نیست / زانکه زنگار از رخسار ممتاز نیست» قرابت مفهومی دارد؟

طوطی از پرتو این آینه غماز شود
پس گل بود هر آینه غماز عندلیب
شرط است که در آینه زنگار نباشد
در ابر در آویخته بیجاده به مینا

(۳) دو (۴) یک

- خط از آن صفحه رخسار سخن ساز شود
- چون راز عندلیب ز گل فاش می شود
- دل آینه صورت غیب است ولیکن
- از باد بر آمیخته شنگرف به زنگار

(۱) چهار (۲) سه

۴۰- کدام بیت با «گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود» قرابت معنایی دارد؟

که من از داغ روی تو چینیتم
من آن دو چشم نگارین به عمر نفروشم
مرا ز عشق به چشم اندرون بخار بود
ای بی بصر، من می روم؟ او می کشد قلاب را

(۱) مرا بنمای رویت تا ببینم
(۲) نرفت نرگس چشمت به خاطرات فنا
(۳) اگر ز آب بود بر هوا همیشه بخار
(۴) سعدی چو جورش می بری نزدیک او دیگر مرو

۴۱- کدام گزینه به ترتیب «الف»، «ب» و «ج» در ارتباط با جدول روبه‌رو اطلاعات درستی ارائه می‌کند؟

ویژگی	مفهوم
الف	جامعه آرمانی مارکس
ب	سوسیالیسم
ج	کمونیسم

(۱) عبور از فردگرایی لیبرالیستی - مرحله‌ای انتقالی برای

رسیدن به کمونیسم - رویکرد فردگرا

(۲) عبور از اقتصاد سرمایه‌داری - رویکرد جامعه‌گرا - قائل

نبودن به مالکیت خصوصی

(۳) پیدا کردن صورتی سوسیالیستی - معتقد به مالکیت

خصوصی - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به سوسیالیسم

(۴) از بین بردن مالکیت خصوصی - مطلق دانستن مالکیت خصوصی - قائل نبودن به مالکیت خصوصی

۴۲- پاسخ هر یک از سؤالات زیر در مورد «لیبرالیسم»، به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف - لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را چه می‌نامند؟

ب - بیشتر چه رویکردی داشت؟

ج - این لیبرالیسم به چه چیزی قائل نبود؟

د - چه نوع روابطی را در هم ریخت؟

(۱) لیبرالیسم اولیه - اقتصادی و سیاسی - مداخله دولت - روابط ارباب، رعیتی

(۲) لیبرالیسم اقتصادی - اقتصادی و سیاسی - حمایت و دستگیری از فقرا - روابط کشاورزان و صاحبان زمین

(۳) لیبرالیسم اولیه - فردی و اقتصادی - حمایت و دستگیری از فقرا - روابط ارباب، رعیتی

(۴) لیبرالیسم اقتصادی - فردی و اقتصادی - مداخله دولت - روابط کشاورزان و صاحبان زمین

۴۳- با توجه به نظرات آگوست کنت، به ترتیب، پاسخ مرتبط با هر یک از سؤالات زیر، کدام گزینه است؟

الف - به اعتقاد کنت در گذشته تاریخ، فاتحان چگونه بر ثروت خود می‌افزودند؟

ب - به اعتقاد او ثروت در جهان متجدد از چه طریقی به دست می‌آید؟

ج - کنت چه نتیجه‌ای از روش جدید به دست آمدن ثروت، در جهان متجدد می‌گیرد؟

د - خطا بودن نظریه کنت را چه اتفاقاتی نشان داد؟

(۱) غنایم جنگی - غلبه بر طبیعت - حذف جنگ از زندگی بشر بعد از انقلاب صنعتی - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی

(۲) کشورگشایی - فناوری و صنعت - عارضی و تحمیلی بودن جنگ در فرهنگ جدید غربی - شکل‌گیری چالش بزرگ

فقر و غنا در بطن کشورهای غربی

(۳) غنایم جنگی - غلبه بر طبیعت - عارضی و تحمیلی بودن جنگ در فرهنگ جدید غربی - شکل‌گیری چالش بزرگ

فقر و غنا در بطن کشورهای غربی

(۴) کشورگشایی - فناوری و صنعت - حذف جنگ از زندگی بشر بعد از انقلاب صنعتی - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی

۴۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام اصطلاح‌ها مرتبط است؟

الف - الگو بودن کشورهای صنعتی و ثروتمند

ب - حل چالش‌های درونی کشورهای ثروتمند از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی

ج - توجه به ابعاد فرهنگی

د - سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

(۱) مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب مانده - مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب مانده

(۲) توسعه‌یافته و عقب مانده - مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب مانده

(۳) مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب مانده - توسعه‌یافته و عقب مانده - مرکز و پیرامون

(۴) توسعه‌یافته و عقب مانده - مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون

- ۴۵- به ترتیب کدام گزینه درباره «نگاه اساطیری به طبیعت» درست و درباره «نگاه انسان مدرن به طبیعت» نادرست است؟
- ۱) طبیعت، ماده خام نیست - نگاه به طبیعت با نگاه دنیوی است.
 - ۲) طبیعت ابعاد و نیروهای ماورایی دارد - نگاه انسان مدرن به طبیعت، هم ابعاد مادی و ماورایی دارد.
 - ۳) طبیعت ماده خام است - تصرف در طبیعت تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌گیرد.
 - ۴) همه موجودات طبیعی به تسبیح خداوند مشغول‌اند - نگاه معنوی به طبیعت کودکانه است.
- ۴۶- کدام یک از عبارات زیر در ارتباط با مفاهیم نظام و بحران نادرست است؟
- الف - تمامی نظام‌ها در حالت طبیعی از تعادل برخوردار هستند.
 - ب - بحران هنگامی ایجاد می‌شود که در هنگام عدم تعادل نظام برخی تغییرات درونی و بیرونی به وجود آید.
 - ج - هرگاه بحران‌ها عمق و گسترش بیشتری پیدا کنند به آن‌ها چالش می‌گویند.
 - د - کشورها در ایجاد بحران‌ها، سهم یکسانی ندارند اما همه از پیامدهای نامطلوب آن‌ها متأثر می‌شوند.
- ۱) «ب» و «ج» ۲) «الف» و «ج» ۳) «ب» و «د» ۴) «الف» و «د»
- ۴۷- به ترتیب کدام گزینه از لحاظ مفهومی با عبارات زیر مرتبط است؟
- الف - جامعه‌شناسان قرن نوزدهم روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند، آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیر علمی است.
 - ب - تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.
- ۱) بسنده کردن به عقل برای برون‌رفت از بحران معرفتی و کنار نهادن وحی و شهود در شناخت علمی - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن
 - ۲) القای این مطلب به نخبگان جوامع غیرغربی که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن
 - ۳) بسنده کردن به عقل برای برون‌رفت از بحران معرفتی و کنار نهادن وحی و شهود در شناخت علمی - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی به واسطه وابسته بودن به معرفت‌های غیرتجربی
 - ۴) القای این مطلب به نخبگان جوامع غیرغربی که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی به واسطه وابسته بودن به معرفت‌های غیرتجربی
- ۴۸- به ترتیب، در ارتباط با بحران معرفتی - علمی گزینه مرتبط با هر یک از موارد زیر، کدام است؟
- الف - متفکران پسامدرن چه زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب، تردید کردند؟
 - ب - اندیشه‌های پسامدرن چه ظرفیتی را در خود نداشتند؟
 - ج - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن به چه معناست؟
- ۱) زمانی که مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است - توجیه حضور جهانی سیاست و اقتصاد جهان غرب - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد.
 - ۲) زمانی که مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است - از بین بردن تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.
 - ۳) زمانی که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده بود - توجیه حضور جهانی سیاست و اقتصاد جهان غرب - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد.
 - ۴) زمانی که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده بود - از بین بردن تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

- ۴۹- به ترتیب، پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟
- الف - از منظر نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه ضامن چیست؟
- ب - نظریه پردازان لیبرال مخالف دخالت چه گروهی در اقتصاد بودند؟
- ج - از نظر هانتینگتون، منشأ اصلی درگیری‌های جهان در آخرین مرحله چیست؟
- د - بزرگ‌ترین تهدید برای غرب در مرحله آخر کدام است؟
- (۱) گسترش سرمایه‌داری - دولت - عامل اجتماعی - رویکرد ضد سرمایه‌داری
- (۲) پیشرفت جامعه - دولت - عامل فرهنگی - فرهنگ اسلام
- (۳) گسترش سرمایه‌داری - سرمایه‌داران - عامل اقتصادی - رویکرد ضد سرمایه‌داری
- (۴) پیشرفت جامعه - سرمایه‌داران - عامل سیاسی - حل نشدن چالش فقر و غنا
- ۵۰- به ترتیب صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه بیان شده است؟
- الف - جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اقتصادی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.
- ب - جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.
- ج - چالش فقر و غنا چالشی دوره‌ای و مقطعی است ولی بحران اقتصادی اغلب مستمر است.
- د - مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است.
- (۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص

- ۵۱- هریک از افراد زیر در کدام یک از ویژگی‌های مسئله دچار مشکل شده‌اند؟
- الف - سمانه باید کتابی را برای مسابقات کتابخوانی مطالعه و خلاصه کند او به این گمان که اگر در دو روز آخر روزانه ۱۳ ساعت مطالعه کند موفق خواهد شد، زمان فعلی خود را به تماشای فیلم می‌گذارد.
- ب - عباس که هیچ سررشته‌ای در آشپزی ندارد تصمیم به افتتاح یک رستوران به سرآشپزی خودش می‌گیرد.
- ج - مهسا که فردا امتحان معادلات دیفرانسیل دارد و در این درس نیز ضعیف است، تمام زمان خود را صرف بازی‌های کامپیوتری می‌کند.

- (۱) محدود بودن توانمندی - معین نبودن مبدأ - تحت کنترل نبودن مسئله
- (۲) تحت کنترل نبودن مسئله - محدود بودن توانمندی - معین نبودن مبدأ
- (۳) هدفمند نبودن - عدم شناسایی امکانات - روشن نبودن موقعیت فعلی
- (۴) محدود بودن توانمندی - روشن نبودن موقعیت فعلی - عدم شناسایی امکانات

- ۵۲- هریک از افراد زیر متأثر از کدام یک از عوامل مؤثر بر حل مسئله هستند؟
- الف - نرگس که به تازگی اولین تابلوی منجوق دوزی خود را تمام کرده در کلاس گلدوزی ثبت نام می‌کند. او از بقیه هنرجویان سریع تر پیشرفت می‌کند.
- ب - مهیا که باید متنی را سریع یادداشت می‌کرد به دنبال کاغذ بود اما چون کاغذی نیافت متن را بر دستمال کاغذی یادداشت کرد.

ج - در علم جرم‌شناسی به حقوق دانان توصیه می‌شود که خود را به صورت ذهنی در شرایط بزهکاران قرار دهند.

- (۱) تجربه گذشته - انتقال - انتقال
- (۲) انتقال - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله
- (۳) نوع نگاه به مسئله - انتقال - رها کردن مسئله برای مدتی خاص
- (۴) رها کردن مسئله برای مدتی خاص - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله

- ۵۳- هریک از افراد زیر از کدام یک از روش‌های حل مسئله استفاده کرده‌اند؟
- الف - معلم راه حل مسئله ریاضی را بر تخته نوشته و از دانش آموزان می‌خواهد که فرمول آن را برای حل سایر مسائل پیدا کنند.

ب - خیاطی قصد دوخت یک پیراهن را دارد. او که تنها برش‌های اصلی لباس را می‌داند سعی می‌کند اول آن برش‌ها را بریده و بعد به الگوی پیراهن نزدیک شود.

ج - نادر که برای شام مهمان دعوت کرده است به مغازه می‌رود تا خرید کرده و بعد آن‌ها را می‌شوید، میز را می‌چیند و برای آشپزی آماده می‌شود.

- (۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش خرد کردن - روش خرد کردن
- (۲) روش خرد کردن - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
- (۳) روش شروع از آخر - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
- (۴) مهندسی معکوس - روش خرد کردن - روش شروع از آخر

۵۴- به ترتیب «رابطه منطقی میان بروز رفتارهای پرخاشگرانه و دانستن روش‌های حل مسئله»، «نتیجه ناتوانی در حل مسئله» و «چهارمین گام از مراحل حل مسئله» کدام است؟

- (۱) مستقیم - استرس - بازبینی و اصلاح راه حل
 (۲) معکوس - ناکامی - بازبینی و اصلاح راه حل
 (۳) معکوس - فشار روانی - ارزیابی راه حل
 (۴) مستقیم - تعارض - ارزیابی راه حل

۵۵- نوع مسئله در کدام یک از گزینه‌های زیر یکسان است؟

- (۱) علت طلاق‌های عاطفی - نحوه تعمیر باطری تلفن همراه
 (۲) علت وجود گرانش زمین - علت افزایش بروز بیماری‌های اعصاب و روان
 (۳) نحوه تشکیل رنگین کمان - چگونگی هضم غذا در معده
 (۴) نحوه تعیین جنسیت جنین - تعریف عشق

۵۶- در کدام گزینه نوع تصمیم‌گیری به درستی مشخص شده است؟

- (۱) سارینا برای پخت ناهار میان گزینه‌های قرمه‌سبزی، لوبیاپلو، دیزی و املت مردد بود: پیچیده معمولی
 (۲) نگار میان دو فیلم ایرانی و خارجی برای تماشای آخر هفته تردید دارد: پیچیده معمولی
 (۳) حمید بیمار است. پزشکی به او دارودرمانی و دیگری به او جراحی را توصیه کرده است: ساده معمولی
 (۴) احمد میان خرید رنگ‌های یک پیراهن در فروشگاه قادر به تصمیم‌گیری نیست: ساده معمولی

۵۷- ملاک تصمیم‌گیری در هریک از افراد زیر از کدام است؟

- الف - پارسا که مهندس معمار است برای خرید لپتاپ به گرافیک بالا، عمر باطری و اندازه صفحه توجه می‌کند.
 ب - آقای شعبانی با فردی که اطلاعات زیادی درباره او ندارد و بدون تحقیقات، قرارداد سنگین و طولانی مدتی را منعقد می‌کند.

- (۱) مزیت‌ها - هزینه‌ها (۲) مزیت‌ها - خطر (۳) هزینه‌ها - خطر (۴) هزینه‌ها - مزیت‌ها

۵۸- کدام عبارت‌ها به سبک تصمیم‌گیری یکسانی اشاره شده است؟

- الف - سپیده کتاب برادران کارامازوف را می‌خرد چون دوست کتابخوانش به تازگی این کتاب را تمام کرده است.
 ب - زیبا که به پسری علاقه‌مند شده است علیرغم مخالفت خانواده و تفاوت فرهنگی اصرار دارد که با او ازدواج کند.
 ج - آقای محمدی که متوجه شد پسرش با خودرو او تصادف کرده است، به صورت او سیلی زد.
 د - لیلا که می‌خواهد رشته تحصیلی خود را انتخاب کند آزمون استعدادیابی داده و نتایج را تحلیل می‌کند.
 هـ - روح الله رشته حقوق را انتخاب می‌کند چون اکثر افراد فامیل او وکیل یا قاضی هستند.

- (۱) «الف» - «ه» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ه» - «د» (۴) «د» - «الف»

۵۹- در کدام گزینه همه عناصر تعارض ایجاد شده متفاوت است؟

- (۱) گلاره به اجبار پدرش باید از میان دو خواستگار خود یکی را انتخاب کند در حالی که او فکر می‌کند هنوز آماده ازدواج نیست.
 (۲) هوژین ترجیح می‌دهد در روستا زندگی کند با این حال کمبود امکانات آنجا زندگی را برایش دشوار خواهد کرد.
 (۳) قیصر باید مخارج خانواده را تأمین کند. او هم کمک به پدرش را دوست دارد و هم ترجیح می‌دهد وقتش را به درس خواندن بگذراند.

- (۴) مهدی باید میان پیام‌رسان‌های تلگرام و واتساپ یکی را انتخاب کند اما او ترجیح می‌دهد از پیام‌رسان‌های داخلی استفاده کند.

- ۶۰- کدام گزینه به درستی و نادرستی عبارتهای زیر اشاره دارد؟
- در مانع اعتماد افراطی فرد به عقاید خود بیش از حد اعتماد دارد و به همین دلیل به دنبال نظراتی است که دیدگاه او را تقویت کند.
 - دست کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و اعتماد به نفس پایین مانع تصمیم‌گیری است. از این موانع با عنوان کوچک شمردن خود یاد می‌شود.
 - واکنش‌های عاطفی که افراد و موقعیت‌ها در ما ایجاد می‌کنند به دلیل زودگذر بودن نمی‌توانند ملاک تصمیم‌گیری قرار گیرند.

(۲) نادرست - نادرست - درست

(۱) نادرست - درست - درست

(۴) درست - نادرست - درست

(۳) درست - درست - نادرست

تحليل

آزمون

@Tahlilazemmoon

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

نیمسال دوم $\frac{4}{8}$

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۲

جمعه ۱۴ فروردین ماه ۱۴۰۵

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۴۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	تاریخ	۲
		۹۵	۸۶	۱۰	جغرافیا	۳
		۱۱۰	۹۶	۱۵	فلسفه	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرایبی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

<p>روان شناسی</p> <p>تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم گیری</p> <p>صفحه ۱۱۲ تا ۱۵۷</p> <p>سهم در کنکور: ۴ سؤال</p>	<p>جامعه شناسی ۲</p> <p>چالش های جهانی</p> <p>جهان دو قطبی، جنگ ها و تقابل های جهانی، بحران های اقتصادی و زیست محیطی، بحران های معرفتی و معنوی</p> <p>صفحه ۷۳ تا ۱۰۳</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>	<p>علوم و فنون ادبی ۲</p> <p>تاریخ ادبیات فارسی در قرن های دهم و یازدهم / پایه های آوایی همسان (۲) استعاره + کارگاه تحلیل فصل سبک هندی</p> <p>(تاپایان «ویژگی های شعر سبک هندی») صفحه ۵۸ تا ۸۳</p> <p>سهم در کنکور: ۸ سؤال</p>	<p>ریاضی و آمار ۲</p> <p>تابع</p> <p>توابع پلکانی و قدر مطلق، اعمال بر روی توابع</p> <p>صفحه ۳۴ تا ۵۴</p> <p>سهم در کنکور: ۲ سؤال</p>
<p>فلسفه ۱</p> <p>معرفت و شناخت، انسان ابزارهای</p> <p>شناخت / نگاهی به تاریخچه معرفت / چپستی انسان (۱)</p> <p>صفحه ۵۰ تا ۷۵</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>جغرافیا ۲</p> <p>نواحی انسانی / نواحی سیاسی</p> <p>نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)، نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)، معنا و مفهوم ناحیه سیاسی</p> <p>صفحه ۸۳ تا ۱۲۶</p> <p>سهم در کنکور: ۱ سؤال</p>	<p>تاریخ ۲</p> <p>ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه</p> <p>ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی، حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری، فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری / صفحه ۸۹ تا ۱۳۴</p> <p>سهم در کنکور: ۲-۱ سؤال</p>	<p>عربی، زبان قرآن ۲</p> <p>تأثیر اللغة الفارسیة علی اللغة العربیة / الصدق</p> <p>درس ۴، درس ۵</p> <p>صفحه ۴۷ تا ۷۴</p> <p>سهم در کنکور: ۳ سؤال</p>

استراتژی و هدف گذاری با ماز در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

اگر قصد داری از نیمه دوم سال شروع کنی و با موفقیت همه رو شگفت زده کنی، این برنامه برای توئه!

گام اول (گرم کردن با آزمون ۹ بهمن):

با استفاده از مطالعه ای که برای امتحانات نیمسال اول داشته اید، در آزمون ۹ بهمن شرکت کنید و فقط به دید تمرین برای شروع (گرم کردن اولیه) به این آزمون نگاه کنید.

گام دوم (شروع پرنرزی در بهمن و اسفند):

در آزمون های ۲۳ بهمن، ۷ اسفند و ۲۱ اسفند، به مطالب سه هشتم ابتدایی نیمسال دوم مسلط می شوید.

گام سوم (جبران نیمسال اول در فرصت طلایی نوروز):

از ۲۲ اسفند تا ۶ فروردین، به جبران، مرور و جمع بندی نیمسال اول می پردازید و با آزمون ۶ فروردین به مطالب نیمسال اول مسلط می شوید.

گام چهارم (تکمیل یادگیری نیمسال دوم بعد از ایام نوروز):

از ۷ فروردین تا ۲۴ اردیبهشت، به مطالب پنج هشتم پایانی نیمسال دوم مسلط می شوید و با آمادگی کامل به استقبال امتحانات خرداد ماه می روید.

گام پنجم (بهترین پایان برای سال تحصیلی):

تکمیل یادگیری و جمع بندی کامل برای ورود پر قدرت به سال تحصیلی بعد؛ آزمون جامع کل پایه در ۲۸ خردادماه

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٧)

٦١- ﴿انْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةً﴾:

- (١) از چیزی که روزی شما قرار دادیم ببخشید قبل از اینکه یک روز برسد که در آن فروش و دوستی نیست!
- (٢) از آنچه که به شما روزی دادیم انفاق کنید پیش از آنکه روزی بیاید که در آن نه فروشی هست و نه دوستی‌ای!
- (٣) از چیزی که روزیتان دادیم انفاق کردند قبل از این که آن روزی فرابرسد که در آن نه فروشی هست و نه دوستی‌ای!
- (٤) بخشش کنید از همه آن چه که به شما روزی دادیم قبل از آمدن روزی که در آن نه خریدی هست و نه دوستی!

٦٢- «رَأَيْتُ رَجُلًا فَاضِلًا وَهُوَ يَنْصَحُنِي فَقَالَ: عَلَيْكَ أَنْ تَلْتَزِمَ بِالصَّدَقِ حَتَّى تُصْلِحَ أَعْمَالَكَ السَّيِّئَةَ!»:

- (١) یک مرد فاضل را دیدم در حالی که او مرا پند می‌داد و گفت: بر تو باد پایبندی به راست‌گویی تا کارهای بدت اصلاح شود!
- (٢) مرد فاضل را دیدم در حالی که او مرا نصیحت می‌کرد و گفته بود: به راست‌گویی پایبند باش و کارهای بد خودت را اصلاح کن!
- (٣) مرد فاضلی را دیده بودم در حالی که نصیحتم می‌کرد و گفت: تو باید به راست‌گویی‌ها پایبند شی تا کار بدت را اصلاح کنی!
- (٤) مردی فاضل را دیدم در حالی که او مرا نصیحت می‌کرد و گفت: تو باید به راست‌گویی پایبند باشی تا کارهای بدت را اصلاح کنی!

٦٣- «كَادَتْ الشَّابَّةُ تَغْرُقُ فِي الْبَحْرِ فَأَخَذَتْ تُنَادِي كُلَّ مَنْ شَاهَدَتْهَا جَنْبَ الشَّاطِئِ لِيُنْقِذَهَا مِنَ الْغَرَقِ!»:

- (١) نزدیک بود جوان در دریا غرق شود پس شروع کرد به صدا زدن هرکسی که کنار ساحل او را دید تا او را از غرق شدن نجات دهد!
- (٢) نزدیک است جوان در دریا غرق بشود پس شروع کرد هر آنکه را که کنار ساحل او را دید صدا بزند و از غرق شدن نجات یابد!
- (٣) نزدیک بود جوان در دریا غرق شود پس هر کسی را که او را در ساحل دید صدا زد تا او را از غرق شدن نجات دهد!
- (٤) جوان در دریا غرق شده بود پس شروع کرد به صدا زدن کسی که او را کنار ساحل دید تا او را از غرق شدن نجات یابد!

٦٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) أعطاني موظفُ الاتصالات شريحةً ولكنها لا تعمل! : از کارمند مخابرات سیم‌کارت را گرفتم ولی آن کار نمی‌کند!
- (٢) يُعْجِبُنِي يَوْمٌ يَفْرَحُ فِيهِ جَمِيعُ الْأَطْفَالِ وَ يَلْعَبُونَ بِفَرَحٍ! : از روزی خوشم می‌آید که همه کودکان در آن شاد می‌شوند و با خوشحالی بازی می‌کنند!
- (٣) إِعْلَمُ أَنَّكَ لَا تُضْمَرُ شَيْئًا إِلَّا يَظْهَرُ فِي فَلَتَاتِ لِسَانِكَ! : بدان که تو چیزی را پنهان نمی‌کنی مگر این که در لغزش زبانت آن را آشکار کنی!
- (٤) إِنَّهُ جَاهِلٌ لِأَنَّهُ يُجِيبُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ يَفْهَمُ قَوْلِي! : او نادان است زیرا پیش از این که بشنود و بفهمد، جواب می‌هد و سخن می‌گوید!

۶۵- عین الخطأ:

- ۱) اشترت إمس سواراً غالياً تريدينه لحفلة ميلادك!: ديروز دستبند گرانی را که برای جشن تولدت می خواهی، خریدم!
- ۲) هذا البناء من آثار سَجَلَتِهَا مَنْظَمَةُ اليونسكو في قائمتها العالمية!: این ساختمان از آثاری است که سازمان یونسکو در فهرست بین المللی اش ثبت کرده!
- ۳) نادى الوالد بنته في البستان ولكنها ما التقت إليه أبداً!: پدر دخترش را در پارک صدا زد ولی او هرگز به او توجه نکرد!
- ۴) الكذاب كالسراب يُقرب علينا البعيد و يُبعد القريب علينا!: بسیار دروغ گو مانند سراب است دور را به ما نزدیک و نزدیک را از ما دور می سازد!

۶۶- «اسبی را کنار پدر بزرگمان دیدیم، آن اسب زیبا بود!»:

- ۱) رأينا الفرس جنب جدنا و فرساً كان جميلاً!
- ۲) نُشاهدُ فرساً عند الجدِّ لنا و كان الفرس جميلاً!
- ۳) شاهدنا فرساً جنب جدنا و كان الفرس جميلاً!
- ۴) رأينا فرساً جنب جدنا و كان فرساً جميلاً!

۶۷- عین الخطأ في المفهوم: «يبلغ الصادق بصدقه ما لا يبلغه الكاذب باحتياله»:

- ۱) راستی را پیشه کن کاندرا جهان
- ۲) طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی
- ۳) راستی در کار برتر حیلست
- ۴) چون فرود آمد به جایی راستی
- نیست آلا راستی عزم الرجال
- صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست
- راستی کن تا نبایدت احتیال
- رخت بر بندد از آنجا افتعال

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦٨ - ٧٠) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

كثيرٌ ممَّا لا نعلم أنَّ علاقة لغتي الفارسيَّة و العربيَّة ترتبط بأيِّ عصرٍ أو زمنٍ! من العصر الجاهلي دخلت المفردات الفارسيَّة العربيَّة بسبب التجارة و دخول الإيرانيين في العراق و اليمن و كانت تلك المفردات ترتبط ببعض البضائع التي ما كانت عند العرب كالمسك و الدباج! أما في العصر العباسي ازداد نفوذ اللغة الفارسيَّة و كثيرٌ من الأدباء نقلوا عدداً من الكتب الفارسيَّة إلى العربيَّة!

يجب أن نعلم أن علماء اللغة قد بيَّنوا أبعادَ هذا التأثير اللغوي في دراساتهم و أشاروا: إنَّ تبادُل المفردات بين اللغات في العالم أمرٌ طبيعيٌّ يجعلها غنيَّة في الأسلوب و لا نستطيع أن نجد لغةً بدون كلماتٍ دخيلة!

۶۸- عین الصحیح حسب النص:

- ۱) العربيَّة تحتاج إلى الفارسيَّة لبقائها حتى تبقى كاملة!
- ۲) قام الإيرانيون بالتجارة في العصر العباسي!
- ۳) المسك و الدباج من كلماتٍ دخلت في اللغة الفارسيَّة!
- ۴) أولٌ تأثير الفارسيَّة على العربيَّة كان من الجهة التجاريَّة!

۶۹- عین الخطأ حسب النص:

- ۱) نفدر على استعمال المفردات الأخرى في لغتنا!
- ۲) از دياد التبادل اللغوي مضرٌ لكلِّ لغةٍ في العالم!
- ۳) للإيرانيين دورٌ مهمٌ في التأثيرات اللغوية!
- ۴) الكلمات الدخيلة تُقوي اللغة في البيان!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٧٠)

- ٧٠- «ترتبط - الجاهلي - المفردات - بيئوا»
(١) ترتبط: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي من باب «افتعال» - لازم / الجملة فعلية
(٢) الجاهلي: اسم - مفرد - مذكر - اسم الفاعل من المجرد الثلاثي - معرف بالعلمية / صفة و موصوفها العصر
(٣) المفردات: اسم المفعول من المزيد الثلاثي - جمع سالم للمؤنث - معرفة - معرب / فاعل لفعل «دَخَلَتْ»
(٤) بيئوا: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب «تفعيل» - للجمع المذكر - متعدي - معلوم / فعل و مفعوله «أبعاد»

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٧١ - ٧٥)

- ٧١- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ الْمَعْيَنَةِ:
(١) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَسْتَهِي السُّنُّ!
(٢) أَسْرَعَ أَصْحَابُ الشَّابِّ إِلَيْهِ لِيُنْفِذُوهُ مِنَ الْغَرَقِ!
(٣) أُفْتِشُ عَنْ مُعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ!
(٤) أَلْفُ الدُّكْتُورِ أَلْتُونَجِي كِتَابًا يَضُمُّ الْكَلِمَاتِ الْفَارْسِيَّةَ الْمُعْرَبَةَ!
- ٧٢- عَيْنُ الْوَصْفِ جَمَلَةً:
(١) سافرنا إلى مدينة جميلة يشغل فيها والدي قبل سنوات!
(٢) نذهب إلى مكتبة مع أصدقائنا و نقرأ دروسنا هناك!
(٣) سلّمتُ على رجلٍ ثمّ جلستُ جنبه لنتكلم معاً في الضيافة!
(٤) نساعد مساكين و ضعفاء بدون منّة لأننا لا نتوقع إلا الله!
- ٧٣- عَيْنُ الْمَفْعُولِ نَكْرَةً:
(١) يا صديقي إبحث عن كتاب يزيد الفهم في حياتك!
(٢) رأيتُ معلمين يتكلمون عن موعد الامتحان لمدرستنا!
(٣) قبل يومٍ شاهدنا محسناً في إحدى ساحات مدينتنا!
(٤) درّس أستاذُ العربيّة بشكلٍ ما جرّبته حتّى الآن!
- ٧٤- عَيْنُ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا مُضَارِعُ التَّزَامِي:
(١) علمتُ أنّ زميلك لا يقدر على الذهاب إلى هذه المهمّة!
(٢) أساعدك في هذا الموضوع لكيلا تشعر بالحزن!
(٣) يسألني الرجل الفاضل أن ألتمزم بالصدق في حياتي!
(٤) أفتش عن تلميذٍ ينصرني في حلّ الأسئلة الامتحانية!
- ٧٥- عَيْنُ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا الْمَعْرِفَةُ بِالْعَلَمِ:
(١) أهلاً و سهلاً، أنا سعيدٌ بلقائكم أيّها الأستاذ!
(٢) اشترينا من السوق الملابس السيسناتية قبل يوم!
(٣) هذا شارعٌ كبيرٌ و يسكن فيه كثيرٌ من الإيرانيين!
(٤) هذا صديقي محمود و هو مهندس الزراعة في شركة!

- ۷۶- کدام موارد در خصوص مدرسه جندی شاپور، مطالب درستی را بیان می‌کند؟
- الف - تا حمله هولاکوخان در سال ۶۵۶ ق که به نابودی آن انجامید، فعال بود.
- ب - سید اسماعیل جرجانی رئیس آن بود.
- ج - دانش پزشکی ایران از طریق آن به دوره اسلامی انتقال یافت.
- د - از زمان ساسانیان آغاز به کار کرد و تا قرن سوم هجری به فعالیت خود ادامه داد.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «الف» و «د» (۴) «ج» و «د»

- ۷۷- وجه اشتراک حکومت‌های آل بویه و سلجوقیان در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) وجود شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع
- (۲) وجود مدرسی که اختصاص به تدریس فقه شافعی داشت.
- (۳) تحت سلطه خود درآوردن خلافت عباسی
- (۴) گسترش و تقویت مذهب تشیع در ایران
- ۷۸- تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- الف - گرفتن لقب سلطان رکن‌الدوله از خلیفه عباسی
- ب - حمله به ری و به آتش کشیدن کتابخانه مهم آنجا
- ج - منصوب شدن ذوالیمینین به حکومت خراسان از سوی خلیفه عباسی
- د - تسلط تکش بر بخش وسیعی از ایران

- ۷۹- هر یک از گزاره‌های زیر به ترتیب، پیامد کدام یک از وقایع تاریخی است؟

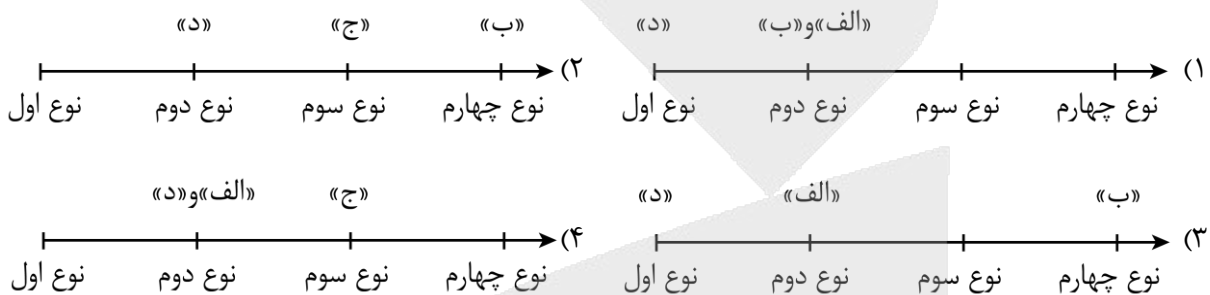
- الف - گسترش دین اسلام و زبان فارسی به شبه قاره هند
- ب - سرآغازی بر توجه و حمایت رسمی از زبان فارسی
- ج - لشکرکشی سلطان محمد خوارزمشاه به بغداد
- (۱) ایجاد روابط تجاری با هند و چین در عصر سلجوقیان - تلاش بزرگان و دیوان‌سالاران دربار ایلخانی - گسترش فتوحات
- (۲) لشکرکشی‌های محمود غزنوی به هند - تأسیس حکومت‌های ایرانی در سده سوم هجری - خودداری خلیفه عباسی از تأیید حکومت خوارزمشاهیان
- (۳) گسترش قلمرو متصرفی در زمان آل بارسلان - رسمیت یافتن زبان فارسی در دستگاه اداری سلجوقی - خلیفه اعلام کردن یکی از سادات حسینی
- (۴) توسعه قلمرو سلجوقیان در زمان ملکشاه - تمایل به سرودن شعر فارسی در عصر غزنوی - کسب ثروت و غنائم

- ۸۰- مراکز مهم سفالگری در عصر سامانی شامل کدام مناطق می‌شدند؟

- (۱) مرکز ایران یعنی اصفهان و خراسان
- (۲) شرق ایران یعنی هرات و بیهق
- (۳) شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند
- (۴) مرکز ایران یعنی کاشان و ری

- ۸۱- مؤلفان کتاب تاریخ (۲)، پایه یازدهم، کدام عامل را مانعی برای ادامه پیشروی مغولان در عهد ایلخانی ذکر کرده‌اند؟
- ۱) شکست از سپاه حکومت مملوکان مصر
 - ۲) شکست از سپاه امپراتوری روم
 - ۳) به قدرت رسیدن حکومت‌های محلی آل مظفر و سادات مرعشی
 - ۴) تدابیر رشید الدین فضل‌الله همدانی
- ۸۲- کدام گزینه درباره زمان وقوع رویدادهای زیر در عصر مغول - تیموری به درستی بیان شده است؟
- الف - اصلاح قوانین مالیاتی، بازسازی قنات‌ها و شبکه‌های آبیاری
- ب - رونق شهرهای هرات، شیراز، مشهد و یزد
- ج - تأسیس حکومت «مغولان کبیر» در هند
- ۱) «الف» در زمان تیمور و «ب» قبل از آن روی داده است.
 - ۲) «ج» در زمان تیمور، «الف» و «ب» قبل از آن روی داده است.
 - ۳) «ب» در زمان ایلخانان و «ج» پس از آن روی داده است.
 - ۴) «ب» در زمان جانشینان تیمور و «ج» پس از آن روی داده است.
- ۸۳- در کدام گزینه رویدادهای مرتبط در هر دوره زمانی به درستی بیان شده است؟
- الف - فعالیت آزادانه شیعیان و صوفیان - افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی: عصر مغول تیموری
- ب - رونق شهر و شهرسازی - فعالیت آزادانه شیعیان و پیروان مذهب اسماعیلیه: عصر سلجوقی
- ج - جایگاه مهم خاتون‌ها در طبقه فرودست - رونق اقتصاد کشاورزی: عصر مغول تیموری
- د - رشد تجارت داخلی و خارجی ایران - تقابل اهل قلم و اهل شمشیر: عصر سلجوقی
- ۱) «الف» و «ب»
 - ۲) «ب» و «ج»
 - ۳) «الف» و «د»
 - ۴) «ج» و «د»
- ۸۴- برای تحقیق در هر یک از موارد زیر بهتر است از آثار کدام مورخان و بزرگان استفاده شود؟
- الف - فلسفه در عصر سلجوقی
- ب - شعر در دوره تیموری
- ج - تاریخ عصر غزنوی
- د - تاریخ عصر ایلخانان
- ۱) امام فخر رازی - امیر علیشیر نوایی - ابوالفضل بیهقی - عطاملک جوینی
 - ۲) امام محمد غزالی - خاقانی - فردوسی - محمدبن محمود اصفهانی
 - ۳) ابوریحان بیرونی - انوری - حمدالله مستوفی - غیاث‌الدین شیرازی
 - ۴) ابوعلی سینا - عطار - ابوالعباس لوکری - فضل‌الله همدانی
- ۸۵- در کدام گزینه مقایسه درستی از وضعیت فرهنگ و هنر در دوران مغول - تیموری انجام شده است؟
- ۱) فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده ابتدا در عصر ایلخانان و سپس در زمان تیمور، پدید آمد.
 - ۲) ایلخانان از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور بودند که در دوره جانشینان تیمور افزایش پیدا کرد.
 - ۳) در دوره ایلخانی برخلاف تیموری کتاب‌آرایی و مصور کردن در تمامی موضوعات انجام می‌شده است.
 - ۴) شاهنامه دموت در عصر تیمور و شاهنامه بایسنقری در عصر جانشینان تیمور مصور شدند.

- ۸۶- با توجه به طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، کدام تصویر منطبق با موارد زیر ترسیم شده است؟
- الف - زندگی بشر امروز به انواع محصولات غذایی، چوب، کاغذ، دارو و ... وابسته است.
- ب - این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان‌اند.
- ج - مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند.
- د - استخراج معادن مختلف نظیر نفت، گاز، سنگ نمک و ... از انواع فعالیت‌های اقتصادی است که در ایران انجام می‌شود.

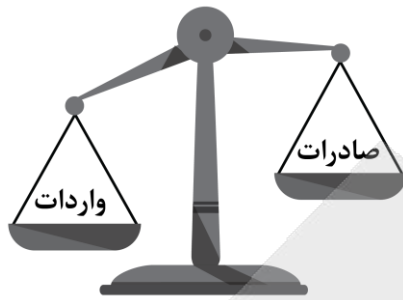

- ۸۷- بر اساس موارد مطرح شده کدام گزینه درست است؟
- الف: ایالات متحده آمریکا ب: چین ج: هند د: استرالیا
- (۱) مزارع وسیع گندم در «ب» برخلاف «ج» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا است و «الف» همانند «د» از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است.
- (۲) «ب» برخلاف «د» از جمله کشورهایی است که از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده است و «الف» برخلاف «ج» از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان است.
- (۳) «الف» و «ب» همانند «ج» از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان هستند و «د» که برخلاف «ب» جزء کشورهای مرکز است از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان نیز هست.
- (۴) «ب» برخلاف «د» و همانند «الف» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا هستند و «د» برخلاف «الف» از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است.

- ۸۸- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟
- الف - جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می‌گذارند.
- ب - سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند.
- ج - امروزه کشورهای سلطه‌گر سعی می‌کنند کنترل منطقه خلیج فارس را به دست گیرند.
- د - تونل مانس، انگلستان را که از قاره اروپا جدا مانده بود، به آن قاره متصل کرده است.
- ه - دولت‌های غربی به پیوستن کریمه به روسیه اعتراض دارند.

- (۱) «ه» مطابق با «الف» / «ج» و «د» مطابق با «ب» (۲) «ه» مغایر با «ب» / «ج» و «د» مطابق با «الف»
- (۳) «ج» و «ه» مغایر با «ب» / «د» مطابق با «الف» (۴) «ج» و «ه» مطابق با «الف» / «د» مطابق با «ب»

۸۹- با توجه به شکل زیر چه تعداد از عبارات‌ها به درستی مطرح شده‌اند؟

الف - این کشور در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب پذیری زیادی دارد، اقتصاد آن نامطلوب و دچار کسری تجاری است.

ب - از جمله این کشورها می‌توان به کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است اشاره کرد.

ج - این کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد و موازنه تجاری در آن مثبت است.

د - این گونه کشورها با افزایش تعرفه و مالیات‌های گمرکی با تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای می‌توانند تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند.

۴) صفر

۳) ۳

۲) ۲

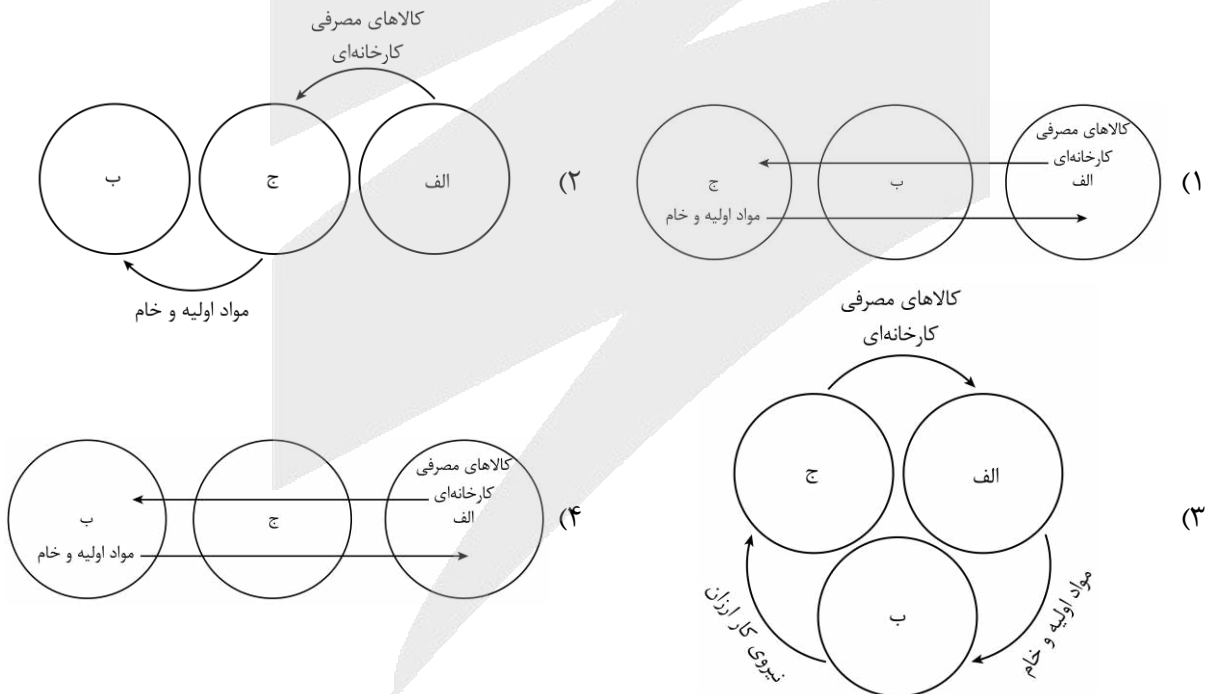
۱) ۱

۹۰- با توجه به نظریه مرکز - پیرامون کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

ج: نیمه پیرامون

ب: پیرامون

الف: مرکز

۹۱-

با توجه به موارد زیر کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف - جنگ جهانی اول و دوم ب - قرن هجدهم میلادی ج - قرن های پانزدهم و شانزدهم میلادی

(۱) پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» و پایان استعمار کهن مربوط به پس از «الف» و ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پس از «ب» است.

(۲) دستیابی اروپاییان به سرزمین های نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به «ج» و بیشتر شدن نهضت های استقلال طلبانه در کشورهای مستعمره مربوط به پس از «الف» و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از «ب» است.

(۳) پایان استعمار کهن مربوط به پیش از «الف» و دستیابی اروپاییان به سرزمین های نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به «ج» و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از «ب» است.

(۴) ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پیش از «ب» و تقسیم کشورهای جهان به دو بلوک غرب و شرق مربوط به پیش از «الف» و پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» است.

۹۲-

با توجه به جهت های جغرافیایی مشخص شده، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف: شمال ب: جنوب ج: شمال شرق

د: جنوب شرق ه: شمال غرب و: جنوب غرب

ز: غرب

(۱) سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو و مهم ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به «و» و «ز» هستند.

(۲) شبه جزیره کریمه در اکراین و مهم ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به موارد «الف» و «ب» هستند.

(۳) بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا و سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو به ترتیب مربوط به موارد «ج» و «د» هستند.

(۴) شبه جزیره کریمه در دریای سیاه و بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا به ترتیب مربوط به موارد «الف» و «ه» هستند.

۹۳-

کدام گزینه اطلاعات درستی را از «مناطق آزاد تجاری» ارائه می دهد؟

الف - مناطقی هستند که در اصل برای توسعه واردات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می شوند.

ب - جزء نواحی سیاسی ویژه هستند اما بر خلاف نواحی خودمختار نظام مدیریتی مخصوصی ندارند.

ج - در کشورهایی که این مناطق به پایگاه واردات تبدیل شده اند، توسعه اقتصادی صورت گرفته است.

د - برخلاف سایر قوانین و مقررات کشور، قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه گذاری در این مناطق اجرا می شود.

(۱) «الف» همانند «ج» و برخلاف «ب» و «د» درست است. (۲) «الف» و «ب» همانند «ج» و «د» نادرست هستند.

(۳) «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» درست هستند. (۴) «د» برخلاف «الف»، «ب» و «ج» درست است.

۹۴- کدام گزینه اطلاعات درستی را درباره «نواحی سیاسی» ارائه می‌دهد؟

- ۱) یک ناحیه سیاسی فروملی و مقر سازمان‌های بین‌المللی می‌توانند کانون نواحی سیاسی باشند همچنین نواحی سیاسی فروملی از تقسیمات فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی نیز محسوب می‌شود.
- ۲) نواحی خودمختار از نظر مقیاس فضای جغرافیایی می‌تواند شامل یک ناحیه فروملی باشد که در امور سیاست خارجی و نظام مدیریت تابع حکومت مرکزی نیستند.
- ۳) کانون نواحی سیاسی دربرگیرنده یک ناحیه سیاسی ملی است اما نواحی سیاسی فروملی فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی محسوب می‌شوند.
- ۴) فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی برای مدیریت بهتر خود به واحدهایی تقسیم می‌شود که این نواحی با مصادیق کانون ناحیه سیاسی مغایرت دارند.

۹۵- با توجه به مفهوم شرکت‌های چند ملیتی کدام عبارت‌ها به درستی مطرح شده‌اند؟

- الف - شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد.
 - ب - عمدتاً آمریکایی و اروپایی و صاحب اغلب مزارع تک محصولی تخصصی هستند.
 - ج - یکی از ویژگی‌های دوره‌ای که کشورهای بلوک غرب وارد مرحله صدور سرمایه شدند گسترش این شرکت‌ها بود.
 - د - شرکت‌های چند ملیتی به دنبال افزایش فروش و سود خود و حامی منافع کشورهای میزبان هستند.
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ب» - «ج» ۳) «ج» - «د» ۴) «د» - «الف»

۹۶- کدام گزاره درباره شناخت حسی درست است؟

- (۱) با کمک این شناخت می‌توانیم تمام موجودات جهان و ویژگی‌های آنان را بشناسیم.
- (۲) از آنجا که در این شناخت، امکان وقوعِ خطا وجود دارد، برای انسان ارزش چندانی ندارد.
- (۳) از مهم‌ترین نشانه‌های ارزش و اعتبار این شناخت، توانایی آن در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.
- (۴) با کمک این شناخت، می‌توان به‌صورت مستقل از اشیای متفاوت، استفاده‌های مختلفی در زندگی کرد.

۹۷- کامل‌ترین تعریف برای شناخت تجربی، در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) این شناخت همان دیدن و لمس کردن اشیاء است که از طریق حواس پنج‌گانه به‌دست می‌آید.
- (۲) شناخت تجربی همان شناختی است که از تحلیل عقلانی یافته‌های حسی انسان به‌دست می‌آید.
- (۳) یکی از مهم‌ترین قواعد در این شناخت آن است که هر چیزی همواره نیازمند علت می‌باشد.
- (۴) این شناخت کاملاً بی‌نیاز از داده‌های حسی بوده و صرفاً متکی به قواعد عقلی محض می‌باشد.

۹۸- کدام گزینه درباره شناخت عقلی درست است؟

- (۱) شناخت عقلی هیچ‌گاه دچار خطا و اشتباه نمی‌شود؛ اما سایر شناخت‌ها همواره در معرض خطا و اشتباه هستند.
- (۲) شناخت عقلی، یکی از معیارهایی است که از آن برای اعتبارسنجی «شناخت حسی» و «شهودی» استفاده می‌شود.
- (۳) شناخت عقلی، امور نامحسوسی را درک می‌کند که سایر ابزارهای شناخت، اساساً توانایی درک آن امور را ندارند.
- (۴) بدون شناخت عقلی، سایر شناخت‌ها نیز وجود ندارند؛ زیرا مبنای تمامی علوم را شناخت عقلی تشکیل می‌دهد.

۹۹- کدام گزینه تفاوت شهود و حیانی و شهود عارفانه محسوب نمی‌شود؟

(۱) در دسترس همگان بودن	(۲) کسب بی‌واسطه حقیقت
(۳) گام‌به‌گام و تدریجی بودن	(۴) خطاناپذیری معرفت

۱۰۰- کدام مقایسه درباره هراکلیتوس و پارمنیدس درست است؟

- (۱) پارمنیدس با نامعتبر دانستن حواس، راه شناخت را مسدود دید؛ اما هراکلیتوس، حواس را معتبر تلقی می‌کرد.
- (۲) هراکلیتوس برخلاف پارمنیدس عقل را ناتوان می‌دانست و با اتکای انحصاری بر حس، حرکت دائمی جهان را اثبات کرد.
- (۳) هراکلیتوس با تلفیق حس و عقل، به درک معرفت رسید؛ اما پارمنیدس با اتکای انحصاری به عقل، جهان را ثابت می‌دانست.
- (۴) پارمنیدس خطای حواس را اثبات کرد و هراکلیتوس با نامعتبر دانستن جایگاه عقل، صرفاً بر اصالت حواس و دگرگونی تأکید کرد.

۱۰۱- کدام گزاره در فلسفه «سهروردی» پذیرفتنی است؟

- (۱) عقل همواره به‌عنوان تنها منبع شناخت عمل می‌کند که در نهایت توسط شهود عرفانی تأیید می‌گردد.
- (۲) الهامات شهودی منبع بنیادین معرفت هستند که برای نظام‌سازی فلسفی، نیازمند تبیین دقیق و استدلالی می‌باشند.
- (۳) شهود عرفانی و استدلال عقلی همواره کاملاً مستقل از یکدیگر عمل کرده و دو نظام فلسفی کاملاً مستقل و موازی می‌سازند.
- (۴) استدلال‌های عقلی، خلوص ارزش شناخت شهودی را مخدوش می‌سازد، بنابراین در فلسفه سهروردی از عقل استفاده نمی‌شود.

۱۰۲- کدام عبارت درست است؟

- ۱) پیدایش سوفسطائیان، منشأ اصلی بروز اختلاف میان هراکلیتوس و پارمنیدس در اعتبار ابزارهای شناخت بود.
- ۲) سقراط و افلاطون برای مقابله با سوفسطائیان، قواعد منطق را به‌عنوان معیار سنجش اندیشه‌ها، کشف و تدوین کردند.
- ۳) به باور ملاصدرا هنگام تعارض عقل و شریعت، از آنجا که عقل خطاپذیر است، بهتر است داده‌های وحی الهی را بپذیریم.
- ۴) افلاطون با وجود تأکید بر برتری شناخت عقلی بر شناخت حسی، دریافت‌های شهودی را نیز در شناخت، معتبر می‌دانست.

۱۰۳- بر اساس دیدگاه کانت، اگر انسانی از بدو تولد فاقد گیرنده‌های حسی باشد، وضعیت دستگاه ادراکی او چگونه تحلیل می‌گردد؟

- ۱) وی همچنان مفهیمی نظیر زمان، مکان و علیت را به‌صورت پیشینی در دستگاه ادراکی خود دارد.
- ۲) ذهن او همانند لوحی کاملاً سپید باقی می‌ماند و هیچ‌گونه قالبی برای درک جهان نخواهد داشت.
- ۳) وی بدون داشتن تجربه حسی، هرگز توانایی تشکیل مفهیمی نظیر زمان و مکان را نخواهد داشت.
- ۴) انسان به دلیل برخورداری از قوه عقل، تمامی حقایق جهان هستی را مستقلاً درک خواهد نمود.

۱۰۴- کدام گزینه درست است؟

- ۱) نسبی‌گرایان حقیقت را کاملاً متغیر می‌دانند، اما پراگماتیست‌ها برخلاف آنان، حقیقت سودمند را همواره مطلق می‌پندارند.
- ۲) پراگماتیست‌ها برخلاف جریان نسبی‌گرایی، تشخیص درستی حقیقت را علاوه بر تجربه، نیازمند شهود معنوی نیز می‌دانند.
- ۳) پیروان مکتب پراگماتیسم همانند رویکرد پوزیتیویستی، معیار درستی را انحصاراً در داشتن نتایج کاملاً فیزیکی می‌دانند.
- ۴) پراگماتیست‌ها با وجود نفی واقع‌نمایی، برخلاف پیروان نسبی‌گرایی، حقیقت را دارای معیار مشخص سودمندی عملی می‌دانند.

۱۰۵- کدام گزاره در «انسان‌شناسی فلسفی» بررسی می‌شود؟

- ۱) من به دلیل مطالعه مستمر و برنامه‌ریزی دقیق، مفاهیم پیچیده فلسفی را بهتر از همسالانم می‌فهمم.
- ۲) من به‌عنوان یک انسان، همواره توانایی تبدیل کردن ادراکات جزئی و محسوس را به مفاهیم کلی دارم.
- ۳) من همواره در زمان مواجهه با چالش‌ها و مشکلات، ترجیح می‌دهم از مشورت دوستانم بهره‌مند شوم.
- ۴) من دقیقاً بر اساس نظام ارزشی خانواده‌ام، به انجام دادن رفتارهای نوع‌دوستانه و اخلاقی گرایش دارم.

۱۰۶- کدام گزینه دربارهٔ انسان‌شناسی در یونان باستان نادرست است؟

- ۱) در رویکرد افلاطون، با وجود پذیرش حقیقت‌مندی بدن، هویت اصیل انسان فاقد محدودیت‌های فیزیکی و مادی است.
- ۲) در نگاه ارسطو، مقصود اصلی از قوه نطق، همان تفکر و تعقل است که بر کلام ظاهری، دارای تقدم و برتری می‌باشد.
- ۳) در اندیشه افلاطون، معیار بنیادین تمایز انسان از سایر جانداران، صرفاً برخورداری وی از ساحت غیرمادی نفس است.
- ۴) بر اساس مبانی ارسطو، حیات جسمانی انسان همواره نیازمند پیوند و اتصال قطعی آن با حقیقتی کاملاً مجرد است.

۱۰۷- کدام گزینه درباره دیدگاه انسان‌شناختی کانت درست است؟

- ۱) در اندیشه او، اثبات وجود نفس، مقدمه‌ای ضروری برای پذیرش اخلاق و وجدان انسان است.
- ۲) استدلال وی همانند دکارت، بر پایه آگاهی قطعی و بی‌واسطه انسان به عمل اندیشیدن استوار است.
- ۳) معناداری ویژگی‌های اخلاقی در انسان، وابستگی مستقیمی به پذیرش اراده آزاد و اختیار برای او دارد.
- ۴) اراده و اختیار در این دیدگاه، ویژگی ذاتی برای جسم مادی بوده و تابع قوانین موجود در طبیعت است.

۱۰۸- کدام گزاره دربارهٔ مقایسه دیدگاه دکارت و توماس هابز در خصوص حقیقت انسان، درست است؟

- ۱) دکارت برخلاف هابز که انسان را ماشینی مادی می‌پندارد، تنها بدن را یک ماشین خودکار و فیزیکی می‌داند.
- ۲) هابز همانند دکارت، ذهن بشر را حقیقتی مجزا از کالبد می‌داند که مانند موتور اتومبیل فعالیت می‌کند.
- ۳) دکارت با ماشین دانستن بدن، آن را حقیقت اصلی انسان معرفی کرده و استقلال نفس را می‌پذیرد.
- ۴) در دیدگاه ماتریالیستی هابز، انسان دارای دو ساحت متمایز است که هر دو تابع قوانین ثابت فیزیکی‌اند.

۱۰۹- کدام عبارت درباره نظریه تکامل داروین صحیح است؟

- ۱) از آنجا که داروینیست‌ها انسان را حیوانی تکامل یافته می‌دانند، هرگونه ارزش انسانی در دیدگاه آنان، منتفی و بی‌معناست.
- ۲) نظریه داروین به خودی خود به معنای انکار روح غیرمادی نیست و می‌تواند با دیدگاه اثبات‌کنندگان روح نیز سازگار باشد.
- ۳) پیروان داروین با تکیه بر نظریه او اثبات کردند که تفاوت انسان با سایر حیوانات، اساساً یک تفاوت حقیقی و ماهوی است.
- ۴) در نگاه داروینیست‌ها، گرایش به فضایل اخلاقی ریشه در فطرت انسان دارد که برای زیست اجتماعی ابداع شده است.

۱۱۰- کدام تشبیه برای بیان نسبت حقیقت انسان با بدنش نزد معتقدین به «انسان دو ساحتی» نزدیک‌تر است؟

- ۱) غواص و تجهیزات غواصی
- ۲) شعلهٔ آتش با خود آتش
- ۳) نور و روشنایی آن
- ۴) سایهٔ درخت و خود درخت

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۲۷ فروردین ماه

روان شناسی

تفکر (۲) تصمیم گیری
(از ابتدای «موانع تصمیم گیری»)
انگیزه و نگرش
صفحه ۱۴۹ تا ۱۸۵

جامعه شناسی ۲

چالش های جهانی
بحران های معرفتی و معنوی
بیداری اسلامی و جهان جدید
سرآغاز بیداری اسلامی
صفحه ۹۸ تا ۱۱۴

علوم و فنون ادبی ۲

سبک هندی
پایه های آوایی همسان دولختی
صفحه ۸۰ تا ۹۴

ریاضی و آمار ۲

تابع اعمال بر روی توابع
آمار شاخص های آماری
صفحه ۴۵ تا ۶۲

فلسفه

انسان
چیستی انسان (۱)
چیستی انسان (۲)
صفحه ۶۹ تا ۸۲

جغرافیا ۲

نواحی سیاسی
معنا و مفهوم ناحیه سیاسی،
کشور، یک ناحیه سیاسی
صفحه ۱۱۵ تا ۱۴۱

تاریخ ۲

ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه
فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری،
تحولات سیاسی و اقتصادی ایران
در دوره صفوی، فرهنگ و تمدن
در عصر صفوی / صفحه ۱۲۵ تا ۱۵۸

عربی، زبان قرآن ۲

الصدق
حوار و تمایزین
ارحموا ثلاثه
صفحه ۷۰ تا ۸۸

آزمون های

آزمایشی

@konkurbanks

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

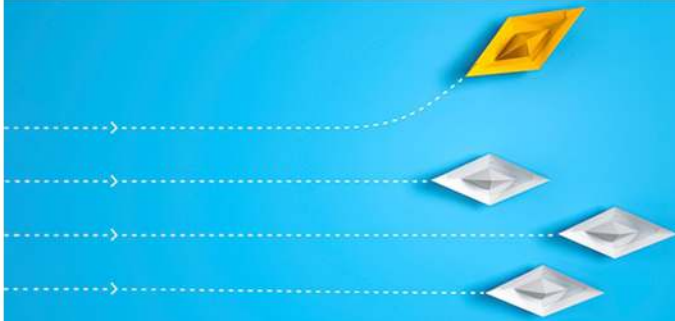
جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

تسلط بر نیم سال دوم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه پاسخ

جمعه ۱۴ فروردین ماه ۱۴۰۵

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

ویراستاران	طراحان	مسئول درسی	درسی
ریحانه تک - نرجس تیمناک امیر حسین اذانی	محمد نوربخش - ریحانه تک	محمد نوربخش	ریاضی
فاطمه عباسی - فاطمه حمیدی فاطمه توکلی - امیر حسین اذانی	حسن وسکری - اسماعیل رضوی - محمد زنوزی مهرداد مشایخی - فاطمه حمیدی علیرضا بدیع - عماد فیض آبادی	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
آزاده میرزایی محمد حسین هاشمی امیر حسین اذانی	الهام میرزایی - بهزاد اندرز - فروغ تیموریان	الهام میرزایی	علوم اجتماعی
امیر حسین اذانی - احسان کلاته	الهه همایون زاده	الهه همایون زاده	روان شناسی
مریم آقایی - سمیه جغتایی امیر حسین اذانی	کیارش پورمهدی	هاله کریمی	زبان عربی
کیان کیانی دوست سارا خداوردیان امیر حسین اذانی	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	تاریخ
کیان کیانی دوست امیرمهدی جیریایی امیر حسین اذانی	آزاده میرزایی - زهرا فروغی	آزاده میرزایی	جغرافیا
فاطمه نیک محتشم مهدی مرادی - امیر حسین اذانی	امیر محمد نصیری - محمد قربانی آیدا نصیری - نگار زمانی	امیر محمد نصیری	فلسفه

تیم اجرایی و تولید آزمون

زهرة صفری

یگانه پورابراهیم

مرضیه بنیانی

سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده‌تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری

خانواده و درس خواندن

شاید بعضی وقتها وقتی می‌خواهی برای کنکور درس بخونی، توی ذهنت این فکر بیاد که شرایط خونه خیلی برای درس خواندن ایده‌آل نیست. مثلاً با خودت بگی: «اگه خونه آروم‌تر بود یا شرایط به‌تر بود، راحت‌تر می‌تونستم درس بخونم.» این فکر تا حدی طبیعی و خیلی از دانش‌آموزها تجربه‌ش می‌کنن.

اما اینجا قرار نیست درباره‌ی این صحبت کنیم که خانواده دقیقاً چه کارهایی باید انجام بدن تا شرایط به‌تر بشه. چون اگر بیش از حد روی این موضوع تمرکز کنیم، ممکنه کم‌کم ذهنمون عادت کنه همه چیز رو به شرایط بیرونی ربط بده و تمرکزمون از چیزی که واقعاً دست خودمونیه دور بشه.

هدف این مطلب بیشتر اینه که یاد بگیریم چطور در کنار خانواده و اطرافیان، با آرامش بیشتری درس بخونیم و رابطه‌ای داشته باشیم که تنش کمتری ایجاد کنه؛ طوری که هم حال خودمون بهتر باشه و هم تمرکزمون برای درس خواندن حفظ بشه.

اینجا قراره یاد بگیریم چطوری هیجان‌ناک خودت و خانواده‌ت رو کنترل کنی تا وقتی برای کنکور درس می‌خونی (و حتی بقیه وقتا) بتونی با آرامش بیشتری کنار بقیه زندگی کنی و درس بخونی.

واقعیت اینه که هر کسی در کنار خانواده و اطرافیان گاهی با اختلاف نظر روبه‌رو می‌شه و این کاملاً طبیعی‌ه. تعارض یعنی دقیقاً همین لحظه‌هایی که خواسته‌تو با خواسته‌ی یک نفر دیگه جور درنمیاد. مثلاً تو می‌خواهی توی سکوت درس بخونی، اما یکی از اعضای خانواده تلویزیون رو روشن کرده؛ یا تو برنامه‌ریزی کردی شب زودتر بخوابی، ولی بقیه هنوز بیدارن و سر و صدا هست.

در این جور موقعیت‌ها معمولاً هر دو طرف احساس می‌کنن حق با خودشونه و همین‌جا جرقه‌ی بحث یا دلخوری زده می‌شه. **به این موقعیت‌ها می‌گیم «تعارض».**

حالا سؤال مهم اینه که وقتی چنین موقعیت‌هایی پیش میاد، باید چه کار کنیم؟ جالبه بدونی برای برخورد با تعارض‌ها در کل **چهار نوع واکنش یا راه‌حل** وجود داره؛ نه بیشتر. توی ادامه می‌خوایم این چهار مدل رو با هم مرور کنیم تا بدونی در هر موقعیتی کدوم انتخاب می‌تونه منطقی‌تر و کم‌هزینه‌تر باشه.

قبل از اینکه بریم سراغشون به مثال بزنم. فرض کن تو و داداشت می‌خواین تلویزیون ببینین. تو می‌خواهی شبکه‌ی آموزش ببینی، اون می‌خواد فوتبال ببینه. خب اینجا دعوا شروع می‌شه! حالا ببین چه مدل‌هایی برای حلش داریم:

۱. جنگیدن

اولین چیزی که معمولاً به ذهن آدم می‌رسه، جنگیدن! مثلاً دعوا می‌کنی، کنترل رو می‌گیری، اونم جیغ می‌زنه و اعصاب داغون می‌شه.

این روش هزار تا ضرر داره – از آسیب جسمی گرفته تا اعصاب خوردی. **پس فقط وقتایی ازش استفاده کن که واقعاً چیزی که می‌خواهی ارزش اون همه هزینه رو داشته باشه. وگرنه نرو سمتش!**

۳. قهر، خراب، تصریم

راه دوم هم معمولاً کار آدماییه که هنوز از نظر روحی کاملاً پخته نیستن. قهر کردن یعنی باخت - باخت. چون هم تو از بودن با اون محروم می‌شی، هم اون از بودن با تو. این در واقع به هیچ کدومتون سود نمی‌رسونه.

فقط وقتی از این روش استفاده کن که همه‌چی رو امتحان کردی و طرف مقابل با گفت‌وگو و تعامل درست نشد؛ اونم نه بیشتر از دو سه روز. چون وقتی طولش بدی، ذهن شروع می‌کنه از اون آدم به «دشمن» می‌سازه و همه خوبی‌هاشو فراموش می‌کنی. نتیجه‌اش؟ اعصاب داغون خودت!

۳. تسلیم شدن

تسلیم شدن همیشه بد نیست! اگه با فکر و حساب باشه حتی از گفت‌وگو هم مؤثر تره. مثلاً شاید دیدن شبکه آموزش برای تو ۵۰٪ مهمه، ولی برای داداشت فوتبال ۸۰٪ اهمیت داره. اینجور وقتا اگه بتونی کوتاه بیای و بگی:

«باشه عزیزم، تو فوتبال ببین، من آموزش رو بعداً می‌بینم.»

با همین کار ساده هم فداکار دیده می‌شی، هم احتمال زیاد بعداً اونم وقتی نوبتت شد، باهات راه میاد.

۴. گفت‌وگو

با کلاس‌ترین و عاقلانه‌ترین گزینه همینه. گفت‌وگو یعنی به‌جای داد و سکوت قهر آلود، حرف بزنی. خیلی وقتا فقط با یه گفت‌وگوی آروم و محترمانه، راه‌حل خودبه‌خود پیدا می‌شه.

اجازه نده ناراحتی‌ها و فکرای منفی هی تو ذهنت بمونن و تمرکزت رو از درس خوندن برای کنکور بگیرن. فقط بگو چی اذیتت کرده.

مثلاً ساده بگو:

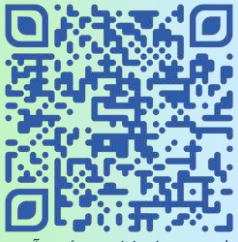
«فلان کارت منو ناراحت کرد.»

بدون داد زدن و فحش دادن و جنجال!

جمع‌بندی آخر...

وقتی برای کنکور درس می‌خونی، جنگ و قهر روتا خدممکن کنار بندار.
در عوض یاد بگیر آگاهانه از تسلیم‌سنجیره و گفت‌وگو استفاده کنی.
اینطوری هم اعصاب راحت‌تره، هم رابطه‌ها آروم‌تر می‌شن، هم تمرکزت برای درس خوندن برای کنکور حفظ می‌شه.

<http://rubika.ir/Tahlilazemoon>

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

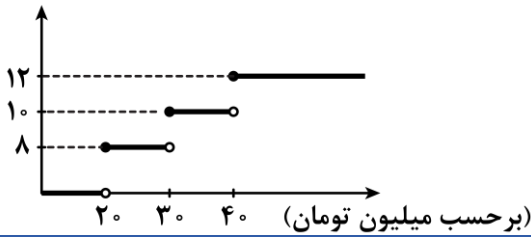
تابع (توابع پلکانی و قدرمطلق، اعمال بر روی توابع)
صفحه‌های ۳۴ تا ۵۴

بودجه‌بندی
این آزمون

مبحث تابع ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱- اگر محاسبه مالیات بر حقوق به صورت پلکانی و مطابق نمودار زیر باشد، فردی که ۵۰ میلیون تومان حقوق ماهیانه دارد، چند تومان مالیات در ماه پرداخت می‌کند؟

- (۱) ۳ میلیون تومان
- (۲) دو میلیون و هشتصد هزار تومان
- (۳) ۲ میلیون تومان
- (۴) سه میلیون و ششصد هزار تومان

(آسان - محاسباتی / نکات شکل - استاندارد) - صفحه ۳۴ و ۳۵ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

$$\begin{aligned} \text{مالیات} &= \frac{8}{100} \times (10,000,000) + \frac{10}{100} \times (10,000,000) + \frac{12}{100} \times (10,000,000) \\ &= 800,000 + 1,000,000 + 1,200,000 = 3,000,000 \end{aligned}$$

تا حقوق ۲۰ میلیون تومان معاف از مالیات است. (با توجه به نمودار درصد مالیات صفر است).
مازاد حقوق ۲۰ میلیون تا ۳۰ میلیون تومان ۸ درصد مالیات دارد، بنابراین:

$$\frac{8}{100} \times 10,000,000 = 800,000$$

مازاد حقوق ۳۰ میلیون تا ۴۰ میلیون تومان ۱۰ درصد مالیات دارد. بنابراین:

$$\frac{10}{100} \times 10,000,000 = 1,000,000$$

مازاد حقوق ۴۰ میلیون تومان ۱۲ درصد مالیات دارد. این فرد چون ۵۰ میلیون حقوق دارد، پس ۱۰ میلیون تومان مازاد بر ۴۰ میلیون دارد؛
بنابراین:

$$\frac{12}{100} \times 10,000,000 = 1,200,000$$

مجموع مالیات پرداختی:

$$800,000 + 1,000,000 + 1,200,000 = 3,000,000$$

سوتی‌های پرتکرار!

اگر برای ۳۰ میلیون تومان (از ۲۰ میلیون تا ۵۰ میلیون تومان) ۱۲ درصد مالیات حساب کرده باشید، به جواب گزینه (۴) می‌رسید.

۲- اگر $\text{sign}(2x^2 + 3x) = 0$ باشد، مجموع مقادیر ممکن برای x کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{2}$
- (۲) $-\frac{3}{2}$
- (۳) ۳
- (۴) -۳

بررسی سریع:

$$\begin{aligned} \text{sign}(2x^2 + 3x) = 0 &\Rightarrow 2x^2 + 3x = 0 \\ &\Rightarrow x(2x + 3) = 0 \\ &\Rightarrow x = 0, x = -\frac{3}{2} \\ \text{مجموع} &= 0 + \left(-\frac{3}{2}\right) = -\frac{3}{2} \end{aligned}$$

با توجه به تعریف تابع علامت، اگر $\text{sign}(2x^2 + 3x) = 0$ باشد، پس:

$$2x^2 + 3x = 0 \Rightarrow x(2x + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ 2x + 3 = 0 \Rightarrow x = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

$$\text{مجموع مقادیر} = 0 + \left(-\frac{3}{2}\right) = -\frac{3}{2}$$

تابع علامت sign به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

۳- حاصل عبارت $[x] + [2x] + [3x]$ به ازای $x = 0/7$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴)

بررسی سریع:

$$x = 0/7 \Rightarrow [x] + [2x] + [3x] = [0/7] + [1/4] + [2/1] = 0 + 1 + 2 = 3$$

مقدار $x = 0/7$ را در عبارت جایگزین می‌کنیم:

$$\xrightarrow{x=0/7} [0/7] + [2 \times 0/7] + [3 \times 0/7] = [0/7] + [1/4] + [2/1] = 0 + 1 + 2 = 3$$

دقت کنید که:

$$\begin{aligned} 0 < 0/7 < 1 &\Rightarrow [0/7] = 0 \\ 1 < 1/4 < 2 &\Rightarrow [1/4] = 1 \\ 2 < 2/1 < 3 &\Rightarrow [2/1] = 2 \end{aligned}$$

در تابع $y = [x]$ (تابع جزء صحیح) به هر عدد صحیح، خودش و به هر عدد غیرصحیح بین دو عدد صحیح متوالی، عدد صحیح کوچکتر را نسبت می‌دهد. (در واقع روی محور اعداد به هر عدد غیرصحیح اولین عدد صحیح کوچکتر از آن را نسبت می‌دهد.)

۴- اگر $f(x) = \left[\frac{2x}{3}\right] + \text{sign}(x)$ باشد، حاصل $f(0/1) + f(-2/7)$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۱ (۱) -۳ (۲) ۴ (۳) -۲ (۴)

ابتدا مقدار $f(0/1)$ و $f(-2/7)$ را به دست می آوریم، سپس با هم جمع می کنیم:

$$f(0/1) = \left[\frac{0/2}{3} \right] + \text{sign}(0/1) = 0 + 1 = 1$$

$$f(-2/7) = \left[\frac{2 \times (-2/7)}{3} \right] + \text{sign}(-2/7) = [-1/8] + (-1) = -2 - 1 = -3$$

$$\Rightarrow f(0/1) + f(-2/7) = 1 - 3 = -2$$

۵- $f(x)$ تابعی پلکانی باشد، مقدار $\frac{f(-3)+f(0)}{f(4)}$ کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} (a-2)x+3 & x > 1 \\ a+2 & -1 \leq x \leq 1 \\ \text{sign}(-x) & x < -1 \end{cases}$$

$\frac{5}{4}$ (۴)

$\frac{5}{3}$ (۳)

-۱ (۲)

۱ (۱)

بررسی سریع:

پلکانی $f \Rightarrow a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 3 & x > 1 \\ 4 & -1 \leq x \leq 1 \\ 1 & x < -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{f(-3) + f(0)}{f(4)} = \frac{1 + 4}{3} = \frac{5}{3}$$

<http://rubika.ir/Tahlilazemoon>

با توجه به آن که تابع f پلکانی است، پس در ضابطه اول ضریب x باید برابر صفر باشد، یعنی:

$$a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2$$

برای $x < -1$ ضابطه $\text{sign}(-x)$ برابر ۱ است. (چون $-x > 1$ مقداری مثبت دارد).

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 3 & x > 1 \\ 4 & -1 \leq x \leq 1 \\ 1 & x < -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{f(-3) + f(0)}{f(4)} = \frac{1 + 4}{3} = \frac{5}{3}$$

تابع پلکانی، تابعی است که هر ضابطه آن مقداری ثابت است. پس در هر ضابطه آن ضریب متغیر x با هر توانی بزرگتر از صفر، برابر صفر است.

۶- اگر $3 = [2x+1]$ باشد، حدود x کدام است؟ $[]$ ، نماد جزء صحیح است.

$\frac{3}{2} \leq x < 2$ (۴)

$\frac{1}{2} \leq x < 1$ (۳)

$1 \leq x < \frac{3}{2}$ (۲)

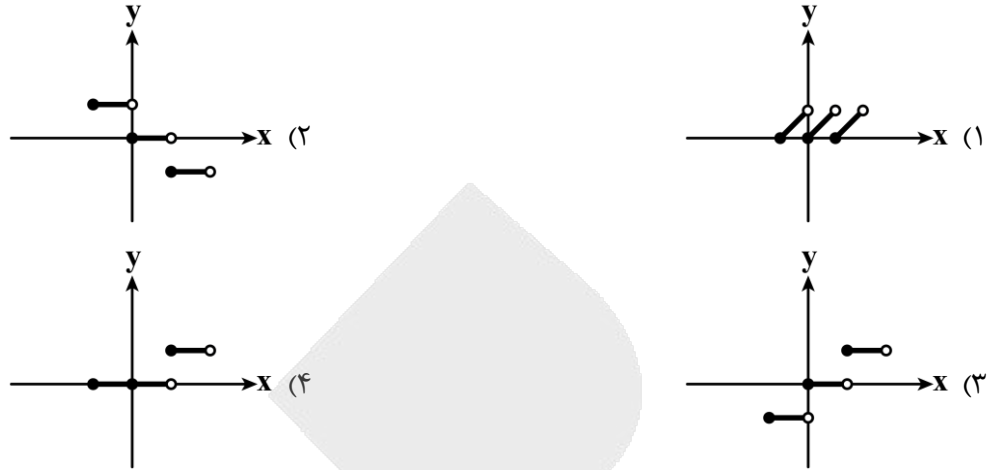
$2 \leq x < 3$ (۱)

چون مقدار جزء صحیح هر عددی بین ۳ و ۴ و خود ۳ برابر ۳ است، پس:

$$[2x+1] = 3 \Rightarrow 3 \leq 2x+1 < 4 \Rightarrow 2 \leq 2x < 3 \Rightarrow 1 \leq x < \frac{3}{2}$$

۷- نمودار تابع $y = [x]$ در محدوده $-1 \leq x < 2$ کدام است؟ ([]، نماد جزء صحیح است.)

پاسخ: گزینه ۳

آسان - نکات شکل - سریع (۱۱۰۲ - ۳۸ - صفحه)

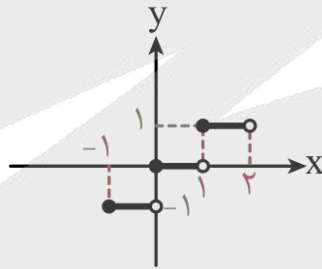
برای رسم تابع جزء صحیح $y = [x]$ در فاصله $-1 \leq x < 2$ فاصله را یک واحد یک واحد به صورت زیر در نظر می‌گیریم و مقدار y را به دست می‌آوریم:

$$-1 \leq x < 0 \Rightarrow [x] = -1 \Rightarrow y = -1$$

$$0 \leq x < 1 \Rightarrow [x] = 0 \Rightarrow y = 0$$

$$1 \leq x < 2 \Rightarrow [x] = 1 \Rightarrow y = 1$$

بنابراین شکل گزینه (۳) درست است.

ilo

۸- برای رسم تابع $y = -|x+3|+1$ ابتدا نمودار تابع $y = |x|$ را نسبت به محور قرینه می‌کنیم، سپس سه واحد به سمت و در نهایت یک واحد به سمت انتقال می‌دهیم.

(۱) Xها - چپ - بالا

(۲) Xها - راست - بالا

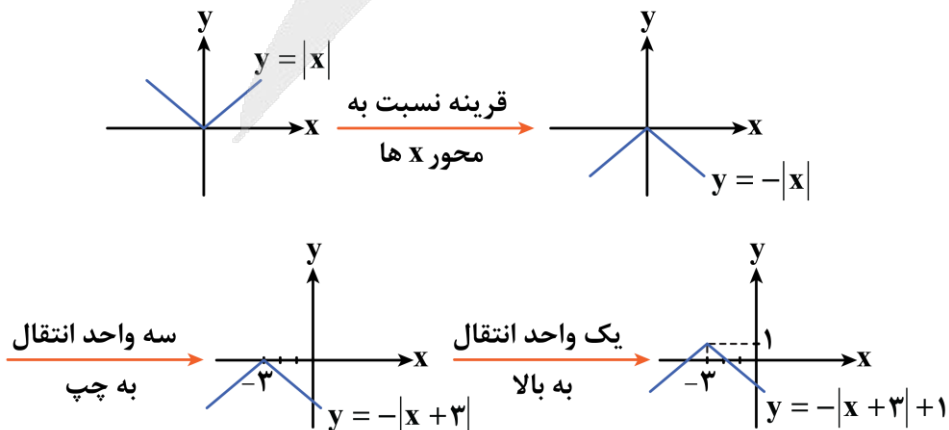
(۳) Yها - چپ - پایین

(۴) Yها - راست - پایین

آسان - مفهومی - سریع (۱۱۰۲ - ۴۴ تا ۴۰ - صفحه)

پاسخ: گزینه ۱

برای رسم نمودار خواسته شده به صورت زیر عمل می‌کنیم:

۹- تابع $y = |2x + 3| - 1$ را به صورت دو ضابطه‌ای $y = \begin{cases} ax + b & x \geq c \\ -ax + d & x < c \end{cases}$ نوشته‌ایم. حاصل $a + b + 2c - d$ کدام است؟

(۱) -۱ (۲) ۷ (۳) -۳ (۴) ۵

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۴۴ - ۱۱۰۲

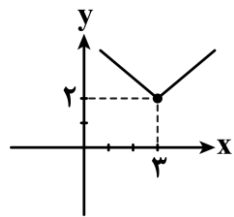
برای تبدیل تابع به صورت دو ضابطه‌ای یکبار عبارت داخل قدرمطلق را بزرگ‌تر یا مساوی صفر و یکبار کوچک‌تر از صفر قرار می‌دهیم و ضابطه‌ها را ساده می‌کنیم:

$$y = \begin{cases} 2x + 3 - 1 & 2x + 3 \geq 0 \\ -(2x + 3) - 1 & 2x + 3 < 0 \end{cases} \Rightarrow y = \begin{cases} 2x + 2 & x \geq -\frac{3}{2} \\ -2x - 4 & x < -\frac{3}{2} \end{cases}$$

مقایسه با تابع دو ضابطه‌ای صورت سؤال:

$$a = 2, b = 2, c = -\frac{3}{2}, d = -4$$

$$\Rightarrow a + b + 2c - d = 2 + 2 - 3 - (-4) = 5$$

۱۰- نمودار تابع $y = |x + 2a| + 3b$ به صورت زیر است. حاصل $a + b$ کدام است؟

- (۱) صفر
(۲) ۲
(۳) $\frac{13}{6}$
(۴) $-\frac{5}{6}$

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - محاسباتی / نکات شکل - استاندارد) - صفحه ۴۰ تا ۴۴ - ۱۱۰۲

بررسی سریع:

ابتدا ضابطه تابع را با توجه به نمودار می‌نویسیم:

$$y = |x - 3| + 2 \xrightarrow{\text{مقایسه با تابع سوال}} \begin{cases} 2a = -3 \Rightarrow a = -\frac{3}{2} \\ 3b = 2 \Rightarrow b = \frac{2}{3} \end{cases}$$

$$a + b = \frac{-3}{2} + \frac{2}{3} = \frac{-9 + 4}{6} = -\frac{5}{6}$$

چون نمودار ۳ واحد به راست حرکت کرده، پس:

$$2a = -3 \Rightarrow a = -\frac{3}{2}$$

چون نمودار ۲ واحد به بالا حرکت کرده است، پس:

$$3b = 2 \Rightarrow b = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow a + b = -\frac{3}{2} + \frac{2}{3} = \frac{-9 + 4}{6} = -\frac{5}{6}$$

سوتی‌های پرتکرار!

اگر به اشتباه $2a = -2$ و $3b = 3$ در نظر گرفته شود، جواب گزینه (۱) را به دست می‌آورید.

برای رسم تابع $y = |x+h| + k$ به کمک انتقال نمودار $y = |x|$ ، ابتدا نمودار را به اندازه $|h|$ واحد در راستای افقی حرکت می‌دهیم. اگر h مثبت باشد، به سمت چپ و اگر h منفی باشد، به سمت راست انتقال می‌دهیم. سپس نمودار را به اندازه $|k|$ واحد در راستای عمودی حرکت می‌دهیم. اگر k مثبت باشد به سمت بالا و اگر k منفی باشد، به سمت پایین حرکت می‌دهیم.

۱۱- اگر $f = \{(2,2), (3,3), (4,4), (5,5)\}$ و $g = \{(1,2), (3,6), (5,10)\}$ باشند، تابع $f + g$ کدام است؟

- (۱) $\{(3,6), (5,10)\}$ (۲) $\{(6,9), (10,15)\}$ (۳) $\{(3,9), (5,15)\}$ (۴) $\{(1,2), (3,6)\}$

آسان - محاسباتی - استاندارد (۱) - صفحه ۵۰ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۳

$$D_{f+g} = \{2, 3, 4, 5\} \cap \{1, 3, 5\} = \{3, 5\}$$

بنابراین برای دو عضو دامنه مقادیر نظیر را در برد جمع می‌کنیم:

$$f(3) + g(3) = 3 + 6 = 9$$

$$f(5) + g(5) = 5 + 10 = 15$$

$$\Rightarrow f + g = \{(3, 9), (5, 15)\}$$

سوتی‌های پرتکرار!

اگر به اشتباه هم اعضای دامنه و هم اعضای برد را جمع کنید، به گزینه (۲) می‌رسید.

برای جمع دو تابع f و g داریم:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

در دامنه مشترک به دست آمده مقادیر نظیر هر عضو دامنه را در برد جمع می‌کنیم.

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x)$$

۱۲- اگر $f(x) = \frac{3x+1}{x-1}$ و $g(x) = \frac{x+2}{x}$ باشند، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟

(۲) $\mathbb{R} - \{-2, 0, 1\}$

(۱) $\mathbb{R} - \left\{0, -2, -\frac{1}{3}, 1\right\}$

(۴) $\mathbb{R} - \{0, 1\}$

(۳) $\mathbb{R} - \left\{-\frac{1}{3}, 0, 1\right\}$

متوسط - محاسباتی - استاندارد (۱) - صفحه ۴۹ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۲

تابع کسری به ازای x هایی که مخرج کسر را صفر می‌کنند، تعریف نشده است.

$$f : x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{1\}$$

$$g : x = 0 \Rightarrow D_g = \mathbb{R} - \{0\}$$

$$g(x) = 0 \Rightarrow x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2$$

$$\Rightarrow D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{-2, 0, 1\}$$

<http://rubika.ir/Tahlilazemoon>

برای به دست آوردن $D_{\frac{f}{g}}$ ، ابتدا D_f و D_g را به دست آورده، سپس داریم:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

۱۳- اگر $f = \{(2, 8), (3, 10), (4, 12), (6, 8)\}$ و $g = \{(1, 5), (2, 6), (3, 5), (4, 1)\}$ باشند، برد تابع $\frac{f+g}{g-1}$ کدام است؟

- (۱) $\left\{15, \frac{7}{4}\right\}$ (۲) $\left\{\frac{14}{5}, \frac{15}{4}\right\}$ (۳) $\left\{5, \frac{7}{2}\right\}$ (۴) $\left\{5, \frac{7}{2}, 0\right\}$

(دشوار - محاسباتی - زمانبر) - صفحه ۴۸ و ۴۹ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۲

حواست باشه!

برای به دست آوردن تابع های $f+g$ ، $f-g$ ، $f \times g$ و $\frac{f}{g}$ دامنه ها را به دست می آوریم و مؤلفه های دوم را جمع، تفریق، ضرب و یا تقسیم می کنیم. برای تابع $\frac{f}{g}$ دقت کنید که اگر مؤلفه دوم در تابع g برابر صفر باشد، مقدار $\frac{f}{g}$ تعریف نمی شود و مؤلفه اول نظیر آن در دامنه نمی باشد.

ابتدا تابع $f+g$ و $g-1$ را به دست می آوریم (در تابع $g-1$ کافی است مقادیر مؤلفه دوم را منهای یک کنیم).

$$f+g = \{(2, 8+6), (3, 10+5), (4, 12+1)\} = \{(2, 14), (3, 15), (4, 13)\}$$

$$g-1 = \{(1, 5-1), (2, 6-1), (3, 5-1), (4, 1-1)\} = \{(1, 4), (2, 5), (3, 4), (4, 0)\}$$

حال تابع $\frac{f+g}{g-1}$ را به دست می آوریم:

$$\frac{f+g}{g-1} = \left\{ \left(2, \frac{14}{5}\right), \left(3, \frac{15}{4}\right) \right\}$$

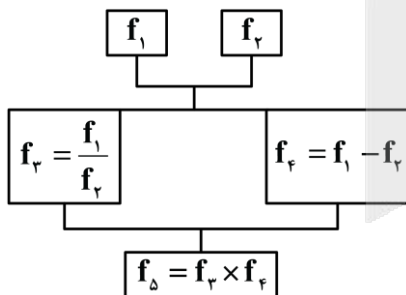
دقت کنید که چون $(g-1)(4) = 0$ است، پس ۴ عضو دامنه تابع خواسته شده نیست.

$$\Rightarrow \text{برد} = \left\{ \frac{14}{5}, \frac{15}{4} \right\}$$

اگر تابع های f و g را به صورت زوج مرتبی داشته باشیم، برای به دست آوردن دامنه تابع $f+g$ اشتراک دامنه توابع f و g ($D_f \cap D_g$) را به دست می آوریم که همان مؤلفه های اول مشترک دو تابع است. همچنین برای به دست آوردن مقدار تابع در دامنه حاصل به ازای هر مؤلفه اول مشترک، مؤلفه های دوم را با هم جمع می کنیم.

۱۴- اگر $f_1(x) = 2x+1$ و $f_2(x) = -x+2$ باشند، با توجه به درخت زیر $f_5(-1)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{3}$
(۲) $-\frac{4}{3}$
(۳) $\frac{2}{3}$
(۴) $-\frac{2}{3}$

(دشوار - محاسباتی - زمانبر) - صفحه ۵۰ - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۱

چون $f_5(-1)$ را می خواهیم به دست آوریم؛ پس به ازای $x = -1$ مقدار f_1 ، f_2 ، f_3 و f_4 را به دست می آوریم:

$$f_1(-1) = 2(-1) + 1 = -1$$

$$f_2(-1) = -(-1) + 2 = 3$$

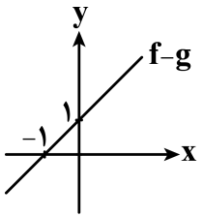
$$f_3(-1) = \frac{f_1(-1)}{f_2(-1)} = \frac{-1}{3}$$

$$f_4(-1) = f_1(-1) - f_2(-1) = -1 - 3 = -4$$

$$\Rightarrow f_5(-1) = f_3(-1) \times f_4(-1) = -\frac{1}{3} \times (-4) = \frac{4}{3}$$

۱۵- اگر نمودار تابع $(f-g)(x)$ به صورت زیر و تابع $g(x)=2x$ باشد، ضابطه تابع f کدام است؟

- (۱) $-x+1$
- (۲) $3x-1$
- (۳) $3x+1$
- (۴) $x+1$

(متوسط - نکات شکل - استاندارد ۱) - صفحه ۴۹ تا ۵۴ - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

$$m_{f-g} = \frac{1-0}{0-(-1)} = \frac{1}{1} = 1$$

$$y = 1(x - (-1)) = x + 1 \Rightarrow (f-g)(x) = x + 1$$

$$f(x) - g(x) = f(x) - 2x = x + 1$$

$$\Rightarrow f(x) = 3x + 1$$

ابتدا ضابطه تابع $(f-g)$ را که تابعی خطی است و نمودار آن از نقاط $(0, 1)$ و $(-1, 0)$ عبور کرده را به دست می آوریم:

$$\text{شیب خط} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{0 - 1}{-1 - 0} = \frac{-1}{-1} = 1$$

عرض از مبدأ خط همان عرض نقطه برخورد خط با محور لاهاست. بنابراین عرض از مبدأ خط برابر ۱ است؛ بنابراین معادله خط به صورت $y = x + 1$ است. در نتیجه:

$$(f-g)(x) = x + 1$$

$$\Rightarrow f(x) - g(x) = x + 1 \xrightarrow{g(x)=2x} f(x) - 2x = x + 1$$

$$\Rightarrow f(x) = 3x + 1$$

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم، پایه‌های آوایی همسان (۲)، استعاره + کارگاه تحلیل فصل،
سبک هندی
صفحه‌های ۵۸ تا ۸۳

بودجه‌بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۸ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱۶- کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنرند.
- (۲) به‌طور کلی در دوران صفوی شعر و شاعری و معماری و انواع هنر مورد توجه قرار گرفت.
- (۳) شاهان صفوی رقبایی چون شاهان عثمانی و هندی داشتند که آن‌ها نیز به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند.
- (۴) هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان فارسی در ایران نقش بسزایی داشتند، کم‌وبیش به زبان ترکی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند.

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۰ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۴

هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند، کم‌وبیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند.

جریان‌های شعری

۱. شعر لطیف و فصیحی که به‌طور طبیعی و به شیوه حافظ و سعدی در جریان بود: بابافغانی شیرازی
۲. چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید - مکتب وقوع (بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم / راه به جایی نبرد)

تأثیر مغولان و تیموریان بر ادبیات

تسلط طولانی‌مدت مغولان و تیموریان - جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.

حقیقت‌گویی و واقع‌گویی

تشخیص شاعران این دوره:

- دور شدن سبک عراقی از واقعیت
- جنبه ذهنی و تخیلی سبک عراقی
- نابودی سبک عراقی با پابندی به سنن ادبی

راهکار: بازگشت به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی

لازمه این راهکار: پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی

محدودیت غزل: با توجه به نقش و سابقه کاربردش اجازه جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.

هند

- کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران + ادب‌گرایی و شاعرنوازی سلاطین هند - روی آوردن شاعران به دربارهای هند
- آشنایی با تفکرات و معارف هندوان - تأثیر بر تغییر سبک
- تأثیرپذیری فرهنگ هند از فرهنگ ایرانی:

تألیف کتاب و سرودن شعر به فارسی و بها دادن به فرهنگ آن توسط فضلالی هند

فارسی‌زبانی شاهان گورکانی هند

استحکام و استقرار فارسی در شبه‌قاره هند - همه‌گیر و رسمی شدن آن تا زمان حاکمیت استعمار انگلیس

کانون‌های فرهنگی ایران

اصفهان

پایتخت

محل اجتماع شعرا و فضلا

توسعه از دید ادبی در این دوره

۱۷- با توجه به تاریخ ادبیات سبک هندی، در متن زیر چند نادرستی یافت می‌شود؟

«یکی از جریان‌های شعری قرن یازدهم شعر لطیف و فصیحی بود که به‌طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل خواجه کرمانی و سعدی شیرازی رایج بود. جریان دیگر مکتب وقوع بود که نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود. علی‌رغم تسلط طولانی مدت مغولان و تیموریان، رشد زبان و ادبیات فارسی و ادیبان کند نشد.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۵۸ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۳

یکی از جریان‌های شعری قرن دهم شعر لطیف و فصیحی بود که به‌طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل حافظ و سعدی رایج بود. به دلیل تسلط طولانی مدت مغولان و تیموریان، جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی و ادیبان باقی نماند.

۱۸- از دیدگاه سبک‌شناسی، همه موارد کاملاً درست است، به جز:

- (۱) سبک هندی از اوایل قرن دهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری در ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۲) حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی‌داد و از سوی دیگر با آموزه‌های سنتی عرفانی نیز در تضاد بود.
- (۳) در سبک هندی تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و در حقیقت بازسازی اندرزا و تمثیل‌های کهن به شیوه‌های نو در میان شاعران رواج یافت.
- (۴) شعر از حوزه تصرف شاعران باسواد و آگاه به فنون ادب خارج شد، در دسترس عامه قرار گرفت و نزد پیشه‌وران و بازاریان رونق یافت.

(آسان - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۸۲ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۱

سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.

تاریخ ادبیات قرن یازدهم

• ترویج مذهب شیعه توسط صفویه

• بی‌توجهی صفویه به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی

مضامین شعری این دوره:

۱. پند و اندرز

۲. توصیف و بیان امور طبیعی

۳. تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید

• وابسته نبودن شعر به دربار + از بین رفتن طبقه مدیحه‌سرایان درباری ← گروه‌های بیشتری مدعی شاعری شدند.

- بها ندادن به شعر ستایشی در ایران + رواج قصیده و مدح در هند به رسم دربارهای قدیم ایران ← رفتن شاعران مدیحه‌سرا به هند برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی
- رفاه اقتصادی + آبادانی شهرها + رونق تجارت و کسب و کار ← پرداختن مردم به امور فرهنگی از جمله ادبیات
- آشنایی ایرانیان با اروپا ← دایر شدن مراکز تجمع مثل قهوه‌خانه‌ها: مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر توسط شاعران

۱۹- توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از شاعران است؟

- الف: سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است.
 ب: در غزل‌سرایی مشهور است و برخی از تک‌بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.
 ج: از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
 د: او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.
- (۱) بابافغانی - صائب - بیدل - کلیم کاشانی
 (۲) وحشی - صائب - بابافغانی - بیدل
 (۳) وحشی - بیدل - بابافغانی - صائب
 (۴) وحشی - صائب - بیدل - کلیم کاشانی

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۲ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- الف) وحشی بافقی از شاعران قرن دهم است که سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.
- ب) صائب تبریزی معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است. او در غزل‌سرایی مشهور است و برخی از تک‌بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند. صائب را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.
- ج) بابافغانی شیرازی از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
- د) بیدل دهلوی را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر بیدل، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

شاعران قرن‌های دهم و یازدهم

- ۲۰- در هریک از گزینه‌های زیر نام یک شاعر سبک هندی آمده است. کدام شاعر در قرن متفاوتی می‌زیسته است؟
- ۱) هزار بنده چو وحشی خرید و کرد آزاد
 - ۲) باشد نشان پختگی افتادگی، کلیم
 - ۳) عمری ز طواف در این خانه فغانی
 - ۴) گفته بودی می‌کنم با محتشم روزی وفا
- کند مضایقه از یک نگه که قیمت ماست
آن میوه نارس است که بر دار مانده است
جایی نشد و مقصد و مقصود تو را گفت
شاه خوبان وعده کردی و وفا کی می‌کنی؟

(آسان - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۲ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۲

کلیم کاشانی در قرن یازدهم می‌زیست. او در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است. ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل این دوره را به افق خیال عامه نزدیک کرده، سخن او را برجسته ساخته است. وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) وحشی بافقی: قرن دهم هجری
- ۲) بابافغانی شیرازی: قرن دهم هجری
- ۳) محتشم کاشانی: قرن دهم هجری

- ۲۱- در تمام گزینه‌ها دیدگاه شاعران قرن دهم به‌درستی بیان شده است، به‌جز:
- ۱) پایبندی به سنن ادبی سبب نابودی شعر می‌شود؛ پس باید به‌سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت.
 - ۲) پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی سبب می‌شود تا شعر از واقعیت دور نشود.
 - ۳) سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است.
 - ۴) قالب غزل مناسب‌ترین قالب شعری برای بیان مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی است.

شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود؛ پس باید به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت. شاعران برای این کار (حقیقت‌گویی و واقع‌گویی) نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل با توجه به نقش و سابقه کاربردی، اجازه جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.

۲۲- چند بیت از ابیات زیر آراسته به «استعاره مصرحه» است؟

چشم من و تو روشن، بی روی زشت باغ	آمد بهار و گفت به نرگس به خنده گل
چمن آرای جهان خوش تر از این غنچه نیست	جان فدای دهننت باد که در باغ نظر
چشمی و هزار دانه لؤلؤ	سعدی به دو چشم تو که دارد
زلفش چو کمنند تاب داده	لعلش چو عقیق گوهر آگین
(۴) چهار	(۳) سه
	(۲) دو
	(۱) یک

استعاره بیت اول از نوع مکنیه است، نه مصرحه.

بررسی سایر موارد:

- بیت دوم: غنچه استعاره از دهان
بیت سوم: «لؤلؤ» استعاره از «اشک» است.
بیت چهارم: «لعل» استعاره از «لب» است.
«چمن آرای جهان» استعاره از «خداوند» است.
«گوهر» در گوهر آگین اشاره به دندان دارد.

تشخیص نوعی استعاره مکنیه است؛ بنابراین هر تشخیصی استعاره مکنیه است اما هر استعاره مکنیه‌ای تشخیص نیست. به بیان دیگر، استعاره‌های مکنیه‌ای که مشبه به در آن‌ها انسان باشد، تشخیص‌اند.

۲۲- تعداد استعاره‌های نوشته شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

وز ناز و عشوه گوشه بادام می‌شکست (یک استعاره مصرحه)	(۱) دیشب درآمد از درم آن ماه‌چهره مست
پس چرا هر دم ز جای خود جهد باد صبا؟ (دو استعاره مکنیه)	(۲) گر دماغ باغ نیز از بوی او آشفته نیست
ناز از سر بنه و سایه بر این خاک انداز (سه استعاره مصرحه)	(۳) به سر سبز تو ای سرو که چون خاک شوم
بند قبای غنچه گل می‌گشاد باد (دو استعاره مکنیه)	(۴) خون شد دلم به یاد تو هر گه که در چمن

این بیت یک استعاره مصرحه دارد: «سرو» استعاره از «یار»
«خاک» در مصراع دوم مجاز از «ترتیب» یا «مزار» است.

مفهوم بیت: در زمان حیات اگر به من توجهی نداری لاقلاً بعد از مرگم بر سر مزارم بیا.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «بادام» استعاره از «چشم»

! **حواست باشه!**

«ماه‌چهره» کنایه از معشوق زیباست که دارای تشبیه درون‌واژه‌ای نیز هست.

۲ «دماغ باغ» استعاره مکنیه دارد. همچنین اینکه باد صبا از جای خودش بجهد، استعاره مکنیه دارد.

۴ «قبای غنچه گل» استعاره مکنیه دارد. همچنین اینکه باد بند قبا را باز کند، استعاره مکنیه دارد.

استعاره بر دو نوع است:

مصرحه: این نوع از استعاره را می‌توان از دو راه تعریف کرد:

• **از راه تشبیه:** ذکر نکردن هیچ‌یک از ارکان تشبیه، به جز مشبه‌به.

• **از راه مجاز:** مجاز به علاقه شباست.

مکنیه: بیان مشبه به همراه یکی از ملزومات مشبه‌به.

حال در بیت زیر تمام این موارد را بررسی می‌کنیم:

بته دارم که گرد گل ز سنبل سایه‌بان دارد بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد

در این بیت «بت»، «گل» و «سایه‌بان» استعاره مصرحه دارند؛ یعنی:

شاعر «معشوق» را به «بت» تشبیه کرده و تنها مشبه‌به را آورده است یا «بت» مجاز از «معشوق» است، به علت شباهت معشوق به بت.

شاعر «چهره معشوق» را به «گل» تشبیه کرده است و تنها مشبه‌به را آورده است یا «گل» مجاز از «چهره معشوق» است، به علت شباهت چهره معشوق به گل.

شاعر «زلف معشوق» را به «سایه‌بان» تشبیه کرده و تنها مشبه‌به را آورده است یا «سایه‌بان» مجاز از «زلف معشوق» است، به علت شباهت زلف معشوق به سایه‌بان.

همچنین در این بیت اینکه عارض معشوق خط (فرمان) به خون (مجاز از قتل) ارغوان داشته باشد، استعاره مکنیه دارد؛ زیرا شاعر عارض معشوق را به انسان تشبیه کرده اما مشبه‌به را نیاورده و به جای آن به یکی از ملزومات انسان بودن، یعنی توانایی فرمان دادن، اشاره کرده است.

۲۴- در کدام بیت استعاره‌های بیشتری یافت می‌شود؟

۱ ماهم از شب سایه‌بان بر آفتاب انداخته است

۲ بنهاده دام بر مه تابان ز عود خام

۳ خورشید جهان تاب تو از شب شده طالع

۴ در خنده آن عقیق شکرریز خوش تر است

سروم از ریحان تر بر گل نقاب انداخته است

و افکنده دانه بر گل سوری ز مشک ناب

هندوی رسن باز تو بر مه زده خرگاه

در حلقه آن کمند دلاویز خوش تر است

(دشوار - مفهومی - زمانبر - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹)

? **پاسخ: گزینه ۱**

۱. «ماه» استعاره از «یار»

۲. «سایه‌بانی از شب» استعاره از «زلف»

۳. «آفتاب» استعاره از «چهره»

۴. «سرو» استعاره از «یار»

۵. «نقابی از ریحان تر» استعاره از «زلف»

۶. «گل» استعاره از «چهره»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ ۱. «دام» استعاره از «زلف»

۴. «گل» استعاره از «چهره»

۳. «دانه» استعاره از «خال»

۲. «مه» استعاره از «چهره»

۳. «هندو» استعاره از «زلف»

۲. «شب» استعاره از «زلف»

۳ ۱. «خورشید» استعاره از «چهره»

۴. «مه» استعاره از «چهره»

۳. «کمند» استعاره از «زلف»

۱. «عقیق» استعاره از «لب» ۲. «شکر» استعاره از سخن شیرین

نکته

در مواردی مثل «سروم از ریحان تر بر گل نقاب انداخته است» یا «بنهاده دام بر مه تابان ز عود خام»، «از» نشان‌دهندهٔ جنس چیزهاست؛ یعنی «نقاب» از جنس ریحان تر» یا «دامی از جنس عود خام». در موارد این‌چنینی استعارهٔ مصرحه و تشبیه را هم‌زمان داریم؛ یعنی «نقاب» استعاره از «زلف» است و این «زلف» به «ریحان» تشبیه شده است یا «دام» استعاره از «زلف» است و این «زلف» به «عود» تشبیه شده است.

۲۵- معنای استعاری کدام یک از واژگان مشخص شده درست نوشته نشده است؟

۱) آتشی از جگر جام در املاک انداز (شراب) گفت چشم شیرگیر و غنچ آن آهو ببین (چشم یار) گفت خاموش که بر گنچ سیه‌ماران اند (زلف) گر نه شیرین است اینجا این همه مور از چه جوشد؟ (موهای تازه‌رستهٔ معشوق)	۱) ملک این مزرعه دانی که ثباتی نکند ۲) عیب دل کردم که وحشی‌وضع و هرجایی مباح ۳) گفتمش گنچ لطافت رخ مه‌پیکر توست ۴) دیدم آن لب بر وی از مشک سیه این خط نوشته

(متوسط - مفهومی - سریع ۶ - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

«آهو» استعاره از «معشوق» است، نه «چشم معشوق».

۲۶- در کدام بیت معنای استعاری «فندق» در بیت «گهی بر شکر از بادام زد آب / گهی خایید فندق را به عناب» یافت می‌شود؟

۱) خواب ارچه خوش آید همه را در عهدت ۲) این مدت عمر ما چو گل ده روز است ۳) هیچ مژگان دراز و عشوهٔ جادو نکرد ۴) ز ناخن فرور یختش آب زرد	حقا که به چشم درنیامد ما را خندان لب و تاز روی می‌باید بود آنچه آن زلف دراز و خال مشکین کرده‌اند همانجا نجنبید زان درد مـرد

(متوسط - مفهومی - سریع ۶ - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

«فندق» در این بیت در معنای استعاری «ناخن» به کار رفته است که در بیت گزینهٔ «۴» دیده می‌شود.

۲۷- در همهٔ ابیات استعاره‌ای از شیئی یکسان وجود دارد، به جز:

۱) ای شکر کت کرده دلیم را شکار سـتون دو ابرو چو سیمین قلم خواجو که کند موی شکافی به فصاحت به لطف آن دو عناب شکر خند	۱) این همه شیوه‌ست مرادش توی ۲) دو یاقوت خندان دو نـرگس دژم ۳) از پستهٔ تنگت نهدد یک سر مو شرح ۴) به سحر آن دو بادام کمر بند

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۶ - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

«پسته» استعاره از «دهان» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «شکر» استعاره از «لب» است.
- ۲ «یاقوت» استعاره از «لب» است.
- ۴ «عناب» استعاره از «لب» است.

۲۸- در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه» یافت نمی‌شود؟

شود حسن گلوسوز تو چون در انجمن پیدا غنچه جان پیشکش باد صبا می‌آرد عزیز من که به جز باد نیست دم‌سازم لیک آب چشم و آتش دل هر دو هست یار	۱) کشد سر در گریبان خموشی شمع از خجلت ۲) لاله دل در دم جان بخش سحر می‌بندد ۳) به جز صبا و شمالم نمی‌شناسد کس ۴) در عشق یار نیست مرا صبر و سیم و زر

«آتش» استعاره مصرحه از «عشق» است؛ و دیگر این که بیت دارای تشبیه است: اشک چشم و آتش دل برای من مثل یار و همدم واقعی هستند، اما صبر و سیم و زر یار من نیستند. در بیت استعاره مکنیه یافت نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سر در گریبان کردن شمع، خجلت شمع، گریبان خاموشی
- ۲) دل بستن لاله دل بستن لاله / جان پیشکش کردن غنچه
- ۳) شناخته شدن توسط باد صبا و باد شمال

۲۹- کدام یک از مصراع‌های زیر از نظر وزنی دقیقاً مثل سایر گزینه‌ها سروده نشده است؟

- ۱) های نخراشی به غفلت گونه‌ام را تیغ
- ۲) من نمی‌گویم که باران طلا آمد
- ۳) باغ بی‌برگی که می‌گوید که زیبا نیست؟
- ۴) چون دل یاران که در هجران یاران

وزن مصراع این گزینه «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است، حال آن که دیگر مصراع‌ها در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده‌اند. تقطیع هجایی و وزن گزینه چهار:

چُن	دِ	لِ	یا	رَان	کِ	دَر	هَج	رَا	نِ	یا	رَان
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

ها	ی	نَخ	رَا	شِی	بِ	غِف	لَت	گُو	نِ	اَم	رَا	تِیغ
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فع

مَن	نِ	مِی	گُو	یَم	کِ	بَا	رَا	نِ	طَا	لَا	آ	مَد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فع

بَا	غِ	بِی	بَر	گِی	کِ	مِی	گُو	یَدِ	کِ	زِی	بَا	نِیست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فع

۳۰- به ترتیب چند مصراع دقیقاً بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» و چند مصراع دقیقاً بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده‌اند؟
- خشک آمد کشتگاه من

- بیا ای روشن ای روشن تر از لبخند
- رطب شیرین و دست از نخل کوتاه
- جان و خاطر با تو دارم روز و شب
- هوا بس ناجوانمردانه سرد است آی
- من همیشه می‌ستایم ماه و مهرم

- (۱) دو - دو
- (۲) سه - یک
- (۳) دو - یک
- (۴) یک - دو

مصراع‌هایی که در وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده‌اند:

بِ یا ای رُو	شَ نِی رُو شَن	تَ رَز لَب خَنَد
U - -	U - -	U - -
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن
هَ وا بَس نا	جَ وان مَر دا	نِ سَر دَس تَای
U - -	U - -	U - -
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

مصراعی که در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است:

جا نُ خا طِر	با تُ دا رَم	رو زُ شَب
U - -	U - -	U - -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

بررسی سایر موارد:

خُش ک آ مَد	کِش ت گا هَ	مَن
U - -	U - -	- -
فاعلاتن	فاعلاتن	فع

رُ طَب شی ری	نُ دَس تَز نَخ	ل کو تاه
U - -	U - -	U - -
مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن

مَن هَ می شِ	می سی تا یِم	ما هَ مه رَم
U - -	U - -	U - -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

راهنمای مسیرت

در چنین سؤالاتی، معمولاً اختلاف وزن مصراع‌ها در رکن آخر است؛ بنابراین باید به رکن آخر هر مصراع دقت زیادی داشته باشید، مخصوصاً در وزن‌هایی مثل «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» که از نظر شنیداری شباهت زیادی دارند.

۳۱- کدام یک از ابیات زیر در وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده است؟

- (۱) اگر هم‌رنگ رویت لاله‌ای در بیستون روید
 - (۲) من به کمند او درم او به مراد خویشتن
 - (۳) مکن خراب سینه‌ام که من نه مرد کینه‌ام
 - (۴) جسم مرا خاک کنی خاک مرا پاک کنی
- بیشاند چو گرد از دامن خود نقش شیرین را
گر نرود به طبع من من بروم به خوی او
ز مهر تو بری نه‌ام به جان کشم جفای تو
باز مرا نقش کنی ماه‌عذاری صنما

مَ گُن خَ را	ب سی نِ ام	کِ مَن نَ مَر	دِ کی نِ ام
U - U	U - U	U - U	U - U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن
زِ مِه رِ تُ	بَ ری نِ ام	بِ جان کِ شَم	جَ فا یِ تُ
U - U	U - U	U - U	U - U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

<p>①</p> <p>اَ گَر هَم رَن گِ رَو یَت لا لِ ای دَر بی سِ تون رو یَد</p> <p>- - - U - - - U - - - U - - - U</p> <p>مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن</p>
<p>②</p> <p>مَن بِ کَ مَن دِ او دَ رَم او بِ مَ را دِ خِ شِ تَن</p> <p>- U U - - U - - U U - - U -</p> <p>مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن</p>
<p>④</p> <p>جِس مِ مَ را خا ک کُ نی خا ک مَ را پا ک کُ نی</p> <p>- U U - - U U - - U U - - U U -</p> <p>مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن</p>

راه نجات سریع

با بررسی هجای اول هر گزینه می‌توان دو گزینه را حذف کرد: هجای اول وزن خواسته شده کوتاه است و هجای اول ابیات گزینه‌های «۲» و «۴» بلند است. می‌ماند گزینه «۱» که آن هم رکن اولش «مفاعیلن» است و حذف می‌شود.

••• با •••

۳۲- وزن کدام مصراع از تکرار سه «U-» به دست می‌آید؟

- (۱) شبم را روز کن در زیر سرپوش سیاهی‌ها
 (۲) که ره تاریک و لغزان است
 (۳) به غیر از آه مکتوبی ندارم
 (۴) شب افتاده است و من تاریک و تنهایم

(متوسط - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۷۰ - ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۴

<p>شَ بُف تا دَس تُ مَن تا ری کُ تَن ها یَم</p> <p>- - - U - - - U - - - U</p> <p>مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن</p>

بررسی سایر گزینه‌ها:

<p>①</p> <p>شَ بَم را رو ز کُن دَر زی رِ سَر پو سِ یا هی ها</p> <p>- - - U - - - U - - - U - - - U</p> <p>مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن</p>

<p>②</p> <p>کِ رَه تا ری کُ لَغ زا نَسْت</p> <p>- - - U - - - U</p> <p>مفاعیلن مفاعیلن</p>
--

بِ غِي رَزَ آ	هَ مَكْ تَوِ بِي	نَ دَا رَمَ
- - - U	- - - U	- - - U
مفاعیلن	مفاعیلن	فعلون

- ۳۳- به ترتیب کدام یک از واژه‌های زیر با دومین و چهارمین پایه آوایی بیت اول و اولین و سومین پایه آوایی بیت دوم وزن مشترک دارد؟
- «بسا هوشمندا که در راه عشق
حسن اندامت نمی‌گویم به شرح
(۱) کجایی / سکوتت / می‌شناسم / آخرین
(۲) شکایت / خدا / آفرینش / عاشقان
(۳) شکرسخن / بفرما / نام زیبا / نمکین
(۴) نگاهت / خبر / رازداری / سالم

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۷۰ - ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۲

وزن بیت اول «فعلون فعلون فعلون فعل» است؛ پس ما به واژه‌هایی هم‌وزن با «فعلون» و «فَعَل» نیاز داریم.
وزن بیت دوم «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؛ پس ما به واژه‌هایی هم‌وزن با «فاعلاتن» و «فاعلن» نیاز داریم.
در گزینه «۲»، «شکایت» بر وزن «فعلون»، «خدا» بر وزن «فعل»، «آفرینش» بر وزن «فاعلاتن» و «عاشقان» بر وزن «فاعلن» است.

تقطیع هجایی و وزن هر دو بیت سؤال:

بَ سا هُو	ش مَن دا	کِ دَر را	هَ عِشِق
- - U	- - U	- - U	- U
فعلون	فعلون	فعلون	فعل
حُس نَ اَن دا	مَت نَ می گو	یَم بِ شَرَح	
- - U	- - U	- U	
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن	
خُد حِ کا یَت	مِ کُ نَد پی	هَ نَت	
- - U	- - U	- U	
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن	

بررسی گزینه‌ها:

۱ کجایی: فعلون	سکوتت: فعلون	می‌شناسم: فاعلاتن	آخرین: فاعلن
۲ شکایت: فعلون	خدا: فعل	آفرینش: فاعلاتن	عاشقان: فاعلن
۳ شکرسخن: مفاعیلن	بفرما: فعلون	نام زیبا: فاعلاتن	نمکین: فعلن
۴ نگاهت: فعلون	خبر: فعل	رازداری: فاعلاتن	سالم: فعلن

- ۳۴- با توجه به گزینه‌های زیر، وزن مقابل کدام مصراع‌ها درست است؟
- الف: گر ز چشمش پرتو گرمی نمی‌تابد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)
ب: نبود اختیاری ولی درفتادم (فعلون فعلون فعلون فعلون)
ج: تا بود در سنبُل خوبان گره (مفتعلن مفاعیلن فاعلن)
د: که بعد از تو بیرون ز فرمان تُست (فعلون فعلون فعلون فعل)
و: نگه جز پیش پا را دید نتواند (مفاعیلن مفاعیلن فعلون)
ه: باز می‌لرزد دلم، دستم (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

(۱) «الف» - «ب» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «و» (۳) «د» - «ه» - «الف» (۴) «ج» - «ه» - «و»

بررسی وزن مصراع‌ها براساس پاسخ سؤال:

بَد	مِ	نِ	مِ	مِ	گَر	و	پَر	تُ	مَش	چِش	زِ	گَر
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فَع	فَاعِلَاتِن			فَاعِلَاتِن			فَاعِلَاتِن			فَاعِلَاتِن		

نَ	بُو	دِخْ	تِ	یَا	رِی	وَ	لِی	دَر	فُ	تَا	دَم
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
فَعُولِن			فَعُولِن			فَعُولِن			فَعُولِن		

کِ	بَع	دَزْ	تُ	بِی	رَوْن	زِ	قَر	مَا	نِ	تُسْت
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U
فَعُولِن			فَعُولِن			فَعُولِن			فَعْل	

بررسی سایر موارد:

تَا	بُ	وَدْ	دَر	سُنْ	بُ	لِ	خُو	بَان	گِ	رِه
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U
فَاعِلَاتِن			فَاعِلَاتِن			فَاعِلِن				

نِ	گِه	جُزْ	پِی	شِ	پَا	رَا	دِی	دِ	نَتْ	وَ	نَدْ
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
مَفَاعِلِن			مَفَاعِلِن			مَفَاعِلِن					

بَا	زِ	مِی	لَر	زَدْ	دِ	لَمْ	دَسْ	تَمْ
-	-	U	-	-	U	-	-	U
فَاعِلَاتِن			فَاعِلَاتِن			فَع		

۳۵- وزن و دومین پایه آوایی مقابل کدام مصراع درست است؟

- ۱) اسب و رخت راست بر این شه طواف (مفتعلن مفتعلن فاعلن / ست بر این شه)
- ۲) عشق چو خون خواره شود وای از او وای (مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع / خواره شود)
- ۳) برفشان چندان که ما افشاندن گردیم از وجود (فعولن فعولن فعولن فعولن / چندان که)
- ۴) تو شفایی چو بیایی خوش و رو بنمایی (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن / چو بیایی)

عِشْ	قِ	چُ	خُون	خَا	رِ	شَ	وَدْ	وَ	یِ	أِ	زُو	وَی
-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مَفْتَعْلِن			مَفْتَعْلِن				مَفْتَعْلِن					

بررسی سایر گزینه‌ها:

آسْ	بُ	رُ	خَتْ	رَا	سَتْ	بَ	رِیْن	شَهْ	طَا	وَاف
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
مَفْتَعْلِن			مَفْتَعْلِن				فَاعِلِن			

بَر فِ شَان چَن	دَان كِ مَ آف	شَان دِ گَر دِي	مَز وَ جُود
- U -	- U -	- U -	- U -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

تُ شِ فَا يِي	چُ بِ يَا يِي	خُ شُ رُو بِنِ	مَ يِي
- U U	- U U	- U U	- -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

۳۶- چند بیت از ابیات زیر با بیت «ریشه نخل کهنسال از جوان افزون تر است / بیشتر دل بستگی باشد به دنیا پیر را» قرابت مفهومی دارند؟

حرص گدا شود طرف شام بیشتر
که آب روان باز ناید به جوی
از کتاب عمر ما فصل شباب افتاده است
تو روز جوانی غنیمت شمار

(۴) چهار

(۳) سه

پیران تلاش رزق فزون از جوان کنند
نشاط جوانی ز پیران مجوی
طی نگشته روزگار کودکی پیری رسید
مرا دیر شد روز و بگذشت کار

(۲) دو

(۱) یک

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۶۱ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۱

مفهوم بیت صورت سؤال با بیت اول قرابت دارد: حرص پیران از جوانان بیشتر است.

بررسی سایر موارد:

مفهوم بیت دوم: بازگشت ناپذیر بودن عمر و جوانی
بیت سوم: زودگذر بودن جوانی و رسیدن پیری
مفهوم بیت چهارم: غنیمت شمردن جوانی

۳۷- مفهوم نوشته شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

نه در چنگ و بازوی زور آور است (در هنگام داوری بخشش داشتن)
وی به ابد زنده و فرسوده ما (فناناپذیری)
سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت (جفاکاری معشوق)
ور قصد آزارم کنی هرگز نیازم تو را (محبت و وفای عاشق)

(۱) سعادت به بخشایش داور است
(۲) ای به ازل بوده و نابوده ما
(۳) در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کآنجا
(۴) جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۶۹ - ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۱

مفهوم بیت گزینه «۱»: خوشبختی به وسیله بخشایش خداوند حاصل می شود، نه با زور بازو.

۳۸- بیت «نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

گویوی ولی شناسان رفتند از این ولایت
از روی تو بیزارم گر روی بگردانم
جان عزیز خود به نوا می فرستمت
شهریارا قرق (منع و حراست) عزلت و تنهایی را

(۱) رندان تشنه لب را آبی نمی دهد کس
(۲) یک پشت زمین دشمن گر روی به من آرند
(۳) تالشکر غمت نکند ملک دل خراب
(۴) جمع کن لشکر توفیق که تسخیر کنی

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۰ - ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۲

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۲»: حتی اگر یک لشکر هم به سمت عاشق روانه شود، عاشق از عشقش دست نمی کشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) کسی به رندان آبی نمی‌دهد، گویا کسانی که رندان حقیقی (اولیاءالله) را می‌شناختند، از این محل رفته‌اند.
- ۳) شاعر برای اینکه غم معشوق قلبش را نابود نکند، جان خود را به‌عنوان پیشکش برای معشوق می‌فرستد.
- ۴) تلاش کن که با توفیق الهی تنهایی را از بین ببری.

- ۳۹- چند بیت از ابیات زیر با بیت «آینه‌ت دانی چرا غماز نیست / زانکه زنگار از رخس ممتاز نیست» قرابت مفهومی دارد؟
خط از آن صفحه رخسار سخن‌ساز شود	طوطی از پرتو این آینه غماز شود
چون راز عندلیب ز گل فاش می‌شود	پس گل بود هر آینه غماز عندلیب
دل آینه صورت غیب است ولیکن	شرط است که در آینه زنگار نباشد
از باد برآمیخته سنگرف به زنگار	در ابر درآویخته بیجاده به مینا
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۵ - ۱۱۰۹

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت سوم: دل برای اینکه غماز و آینه انوار الهی باشد، باید از هرگونه زنگاری (گناه) پاک باشد.

- ۴۰- کدام بیت با «گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود» قرابت معنایی دارد؟
۱) مرا بنمای رویست تا ببینم	کـه مـن از داغ روی تو چـنینم
۲) نرفت نرگس چشمت به خاطرات فنا	من آن دو چشم نگارین به عمر نفروشم
۳) اگر ز آب بود بر هوا همیشه بخار	مرا ز عشق به چشم اندرون بخار بود
۴) سعدی چو جورش می‌بری نزدیک او دیگر مرو	ای بی‌بصر، من می‌روم؟ او می‌کشد قلاب را

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۰ - ۱۱۰۸

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۲»: عشق معشوق هرگز از یاد و خاطر عاشق نخواهد رفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عاشق تشنه دیدار محبوب است.
- ۳) همیشه چشمم به‌سبب عشق پر از اشک است.
- ۴) من به‌سمت یار نمی‌روم، بلکه او مرا به‌سمت خود می‌کشد.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

چالش‌های جهانی (جهان دو قطبی، جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیست محیطی، بحران‌های معرفتی و معنوی) / صفحه‌های ۷۳ تا ۱۰۳

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های نهم تا دوازدهم در مجموع ۲ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۴۱- کدام گزینه به ترتیب «الف»، «ب» و «ج» در ارتباط با جدول روبه‌رو اطلاعات درستی ارائه می‌کند؟

ویژگی	مفهوم
الف	جامعه آرمانی مارکس
ب	سوسیالیسم
ج	کمونیسم

- ۱) عبور از فردگرایی لیبرالیستی - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم - رویکرد فردگرا
- ۲) عبور از اقتصاد سرمایه‌داری - رویکرد جامعه‌گرا - قائل نبودن به مالکیت خصوصی
- ۳) پیدا کردن صورتی سوسیالیستی - معتقد به مالکیت خصوصی - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به سوسیالیسم

۴) از بین بردن مالکیت خصوصی - مطلق دانستن مالکیت خصوصی - قائل نبودن به مالکیت خصوصی

(دشوار - مفهومی - زمانبر ۲ - صفحه ۷۹ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

از قسمت (ب) سوسیالیسم رویکرد جامعه‌گرا است، می‌توان به پاسخ درست که همان گزینه (۲) است رسید.

جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کند، مالکیت خصوصی را از بین می‌برد و صورتی سوسیالیستی و کمونیستی پیدا می‌کند. مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌داند. سوسیالیسم و کمونیسم، در مقابل فردگرایی لیبرال دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند، ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

نکته

مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری فقط با یک انقلاب قابل حل بود. دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را مارکسیسم می‌گویند.

۴۲- پاسخ هر یک از سؤالات زیر در مورد «لیبرالیسم»، به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- الف - لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را چه می‌نامند؟
- ب - بیشتر چه رویکردی داشت؟
- ج - این لیبرالیسم به چه چیزی قائل نبود؟
- د - چه نوع روابطی را در هم ریخت؟

- ۱) لیبرالیسم اولیه - اقتصادی و سیاسی - مداخله دولت - روابط ارباب، رعیتی
- ۲) لیبرالیسم اقتصادی - اقتصادی و سیاسی - حمایت و دستگیری از فقرا - روابط کشاورزان و صاحبان زمین
- ۳) لیبرالیسم اولیه - فردی و اقتصادی - حمایت و دستگیری از فقرا - روابط ارباب، رعیتی
- ۴) لیبرالیسم اقتصادی - فردی و اقتصادی - مداخله دولت - روابط کشاورزان و صاحبان زمین

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۲ - صفحه ۷۶ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

از قسمت (الف و ب) به راحتی می‌توان به درستی گزینه (۳) پی برد.

لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه (متقدم) می‌نامند. لیبرالیسم اولیه که بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود، روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت.

پیامدهای لیبرالیسم اولیه

پیامدهای لیبرالیسم اولیه

- روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت.
- کشاورزان را از بردگی رها کرد.
- به کشاورزان اجازه داد مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند.
- موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.
- کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند.
- سرمایه‌داران آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند.
- کارگران بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قیدوبندهای پیشین رها شده بودند.

- ۴۲ - با توجه به نظرات آگوست کنت، به ترتیب، پاسخ مرتبط با هر یک از سؤالات زیر، کدام گزینه است؟
- الف - به اعتقاد کنت در گذشته تاریخ، فاتحان چگونه بر ثروت خود می‌افزودند؟
- ب - به اعتقاد او ثروت در جهان متجدد از چه طریقی به دست می‌آید؟
- ج - کنت چه نتیجه‌ای از روش جدید به دست آمدن ثروت، در جهان متجدد می‌گیرد؟
- د - خطا بودن نظریه کنت را چه اتفاقاتی نشان داد؟

- ۱) غنایم جنگی - غلبه بر طبیعت - حذف جنگ از زندگی بشر بعد از انقلاب صنعتی - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی
- ۲) کشورگشایی - فناوری و صنعت - عارضی و تحمیلی بودن جنگ در فرهنگ جدید غربی - شکل‌گیری چالش بزرگ فقر و غنا در بطن کشورهای غربی
- ۳) غنایم جنگی - غلبه بر طبیعت - عارضی و تحمیلی بودن جنگ در فرهنگ جدید غربی - شکل‌گیری چالش بزرگ فقر و غنا در بطن کشورهای غربی
- ۴) کشورگشایی - فناوری و صنعت - حذف جنگ از زندگی بشر بعد از انقلاب صنعتی - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۶ - صفحه ۸۴ - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

از قسمت (الف و د) به راحتی می‌توان به گزینه درست که همان گزینه (۱) است، رسید.

آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.

نکته

جنگ پدیده‌ای اجتماعی است. جامعه بشری در گذشته تاریخ خود، شاهد جنگ‌های فراوانی بوده است. امپراتوری‌های بزرگ اغلب مرزهای خود را با پیروزی در جنگ تعیین می‌کردند. برخی از جنگ‌ها منشأ دینی و مذهبی داشته یا ظاهراً توجیه دینی می‌شدند اما جنگ‌های معاصر از جنبه‌های مختلف با جنگ‌های گذشته تفاوت دارند.

۴۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام اصطلاح‌ها مرتبط است؟

- الف - الگو بودن کشورهای صنعتی و ثروتمند
 ب - حل چالش‌های درونی کشورهای ثروتمند از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی
 ج - توجه به ابعاد فرهنگی
 د - سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

- ۱) مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب‌مانده
 ۲) توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده
 ۳) مرکز و پیرامون - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون
 ۴) توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۸۹ - ۱۱۱۰

بررسی سریع:

پاسخ مورد اول «توسعه‌یافته و عقب‌مانده»، مورد دوم و چهارم «مرکز و پیرامون» و مورد سوم «استعمارگر و استعمارزده» است.

بررسی موارد:

الف) اصطلاح توسعه‌یافته و عقب‌مانده، به این نکته اشاره دارد که کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.

پ) و د) اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. بر اساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیر غربی حل می‌کنند؛ آن‌ها با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

ج) دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

نکته

از نظر کسانی که اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را به کار می‌گیرند، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار، فعال خواهند شد.

۴۵- به ترتیب کدام گزینه درباره «نگاه اساطیری به طبیعت» درست و درباره «نگاه انسان مدرن به طبیعت» نادرست است؟

- ۱) طبیعت، ماده خام نیست - نگاه به طبیعت با نگاه دنیوی است.
 ۲) طبیعت ابعاد و نیروهای ماورایی دارد - نگاه انسان مدرن به طبیعت، هم ابعاد مادی و ماورایی دارد.
 ۳) طبیعت ماده خام است - تصرف در طبیعت تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌گیرد.
 ۴) همه موجودات طبیعی به تسبیح خداوند مشغول‌اند - نگاه معنوی به طبیعت کودکانه است.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۹۵ - ۱۱۱۱

بررسی سریع:

فقط در گزینه ۲ قسمت اول درست و قسمت دوم نادرست است.

در گزینه‌های ۱ و ۲، بخش اول درست است. در گزینه ۱، بخش دوم درباره انسان مدرن درست است ولی در گزینه ۲، نادرست است. نگاه اساطیری به طبیعت: در نگاه اساطیری هم طبیعت، ماده خام نیست بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.

نگاه انسان مدرن به طبیعت: انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد، از این‌رو، گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن، با وجود اینکه توانمندی و آسایش بیشتری برای بشر فراهم آورده، زیان‌های جبران‌ناپذیری به او و طبیعت، وارد کرده است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ درست - درست
- ۲ درست - نادرست (نگاه اساطیری به طبیعت)
- ۳ نادرست (نگاه فرهنگ مدرن به طبیعت) - درست
- ۴ نادرست (نگاه فرهنگ توحیدی به طبیعت) - درست

انواع نگاه به طبیعت

- ۱- فرهنگ مدرن: طبیعت را ماده‌ی خام و بی‌جان می‌داند که انسان اجازه‌ی هرگونه تصرفی را در آن دارد.
- ۲- فرهنگ اساطیری: طبیعت ماده‌ی خام نیست بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.
- ۳- فرهنگ توحیدی: طبیعت و هر آنچه در آن است، آیات و نشانه‌های خداوندند و همه‌ی موجودات طبیعی به تسبیح خداوند مشغول‌اند.

انواع نگاه به طبیعت

۴۶- کدام یک از عبارات زیر در ارتباط با مفاهیم نظام و بحران نادرست است؟

- الف - تمامی نظام‌ها در حالت طبیعی از تعادل برخوردار هستند.
 - ب - بحران هنگامی ایجاد می‌شود که در هنگام عدم تعادل نظام برخی تغییرات درونی و بیرونی به وجود آید.
 - ج - هرگاه بحران‌ها عمق و گسترش بیشتری پیدا کنند به آن‌ها چالش می‌گویند.
 - د - کشورها در ایجاد بحران‌ها، سهم یکسانی ندارند اما همه از پیامدهای نامطلوب آن‌ها متأثر می‌شوند.
- (۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۹۱ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

موارد «ب» و «ج» نادرست هستند.

بررسی موارد نادرست:

- پ نادرست: بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل کل نظام را بر هم بزند.
- ج نادرست: در واقع، بحران‌ها، چالش‌هایی با ابعاد گسترده‌تر و عمیق‌تر هستند.

هر نظامی در حالت طبیعی از تعادل برخوردار است. بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل کل نظام را بر هم بزند. نظام جهانی هم دچار بحران‌هایی می‌شود. در واقع، بحران‌ها چالش‌هایی با ابعاد گسترده‌تر و عمیق‌تر هستند. بحران اقتصادی و بحران زیست‌محیطی از جمله این بحران‌هاست.

۴۷- به ترتیب کدام گزینه از لحاظ مفهومی با عبارات زیر مرتبط است؟

الف - جامعه‌شناسان قرن نوزدهم روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند، آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است.

ب - تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

(۱) بسنده کردن به عقل برای برون‌رفت از بحران معرفتی و کنار نهادن وحی و شهود در شناخت علمی - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن

(۲) القای این مطلب به نخبگان جوامع غیرغربی که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن

(۳) بسنده کردن به عقل برای برون‌رفت از بحران معرفتی و کنار نهادن وحی و شهود در شناخت علمی - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی به واسطه وابسته بودن به معرفت‌های غیرتجربی

(۴) القای این مطلب به نخبگان جوامع غیرغربی که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی به واسطه وابسته بودن به معرفت‌های غیرتجربی

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۶ - صفحه ۱۰۰ - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

از قسمت (الف) به راحتی می‌توان گفت که گزینه‌های ۲ و ۴ یکی از پاسخ‌های درست است که با نگاه به مورد (ب) می‌توان گفت پاسخ درست گزینه (۴) است.

بررسی موارد:

الف جامعه‌شناسان قرن نوزدهم روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند، آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیرعلمی است. بدین ترتیب، غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است.

پ روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود و بر اساس آن، شناخت غیرتجربی، علمی دانسته نمی‌شد، ولی پس از اینکه مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی - تجربی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت. تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

نکته

نیمه اول قرن بیستم: با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داورهای ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد. نیمه دوم قرن بیستم: با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت.

از

۴۸- به ترتیب، در ارتباط با بحران معرفتی - علمی گزینه مرتبط با هر یک از موارد زیر، کدام است؟

الف - متفکران پسامدرن چه زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب، تردید کردند؟

ب - اندیشه‌های پسامدرن چه ظرفیتی را در خود نداشتند؟

ج - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن به چه معناست؟

(۱) زمانی که مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است - توجیه حضور جهانی سیاست و اقتصاد جهان غرب - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد.

(۲) زمانی که مشخص شد، علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است - از بین بردن تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

(۳) زمانی که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده بود - توجیه حضور جهانی سیاست و اقتصاد جهان غرب - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد.

(۴) زمانی که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده بود - از بین بردن تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

بررسی سریع:

قسمت اول گزینه‌های ۳ و ۴، قسمت دوم گزینه‌های ۱ و ۳ و قسمت سوم گزینه‌ها ۱ و ۳ درست است؛ پس گزینه ۳ پاسخ درست است.

متفکران پسامدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشتند. ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد، بعد دیگری از بحران معرفتی - علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن.

ابعاد بحران معرفتی - علمی

ابعاد بحران معرفتی - علمی

۱- افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن

۲- ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن

۴۹- به ترتیب، پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف - از منظر نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه ضامن چیست؟

ب - نظریه پردازان لیبرال مخالف دخالت چه گروهی در اقتصاد بودند؟

ج - از نظر هانتینگتون، منشأ اصلی درگیری‌های جهان در آخرین مرحله چیست؟

د - بزرگ‌ترین تهدید برای غرب در مرحله آخر کدام است؟

۱) گسترش سرمایه‌داری - دولت - عامل اجتماعی - رویکرد ضد سرمایه‌داری

۲) پیشرفت جامعه - دولت - عامل فرهنگی - فرهنگ اسلام

۳) گسترش سرمایه‌داری - سرمایه‌داران - عامل اقتصادی - رویکرد ضد سرمایه‌داری

۴) پیشرفت جامعه - سرمایه‌داران - عامل سیاسی - حل نشدن چالش فقر و غنا

بررسی سریع:

پاسخ پرسش اول «پیشرفت جامعه»، پرسش دوم «دولت»، پرسش سوم «عامل فرهنگی» و پرسش چهارم «فرهنگ اسلام» است.

نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. از نگاه هانتینگتون در این مرحله، منشأ اصلی درگیری‌ها در جهان، عامل فرهنگی است و در این میان فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

هانتینگتون

نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد.

هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.

از نظر او، در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند.

در این مرحله، رقابت‌ها و درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ به وقوع خواهد پیوست.

در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۵۰-

به ترتیب صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات‌های زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

- الف - جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اقتصادی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.
 ب - جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.
 ج - چالش فقر و غنا چالشی دوره‌ای و مقطعی است ولی بحران اقتصادی اغلب مستمر است.
 د - مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است.
- ۱) ص - ص - غ - غ ۲) غ - غ - ص - ص ۳) ص - غ - ص - غ ۴) غ - ص - غ - ص

(آسان - خط به خط - سریع ۶ - صفحه ۱۰۱ - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

موارد «الف» و «ج» نادرست و موارد «ب» و «د» درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

الف) جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.

ج) چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی

مقایسه چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی

شبهت: داشتن هویت اقتصادی

چالش فقر و غنا همیشگی و بحران اقتصادی اغلب مقطعی و دوره‌ای

تفاوت‌ها

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا متوجه قشرهای ضعیف و فقیر جامعه و آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی مربوط به تمام جامعه

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تفکر (۱) حل مسئله / تفکر (۲) تصمیم‌گیری
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های پنجم و ششم در مجموع ۴ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۵۱- هریک از افراد زیر در کدام‌یک از ویژگی‌های مسئله دچار مشکل شده‌اند؟

- الف - سمانه باید کتابی را برای مسابقات کتابخوانی مطالعه و خلاصه کند او به این گمان که اگر در دو روز آخر روزانه ۱۳ ساعت مطالعه کند موفق خواهد شد، زمان فعلی خود را به تماشای فیلم می‌گذارد.
- ب - عباس که هیچ سررشته‌ای در آشپزی ندارد تصمیم به افتتاح یک رستوران به سرآشپزی خودش می‌گیرد.
- ج - مهسا که فردا امتحان معادلات دیفرانسیل دارد و در این درس نیز ضعیف است، تمام زمان خود را صرف بازی‌های کامپیوتری می‌کند.

(۱) محدود بودن توانمندی - معین نبودن مبدأ - تحت کنترل نبودن مسئله

(۲) تحت کنترل نبودن مسئله - محدود بودن توانمندی - معین نبودن مبدأ

(۳) هدفمند نبودن - عدم شناسایی امکانات - روشن نبودن موقعیت فعلی

(۴) محدود بودن توانمندی - روشن نبودن موقعیت فعلی - عدم شناسایی امکانات

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۱۶ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- الف) اینکه فرد احساس کند در مدت زمان کوتاهی با انجام کار فشرده‌ای که هر کس از عهده آن برنخواهد آمد به هدف می‌رسد، مربوط به ویژگی محدود بودن توانمندی‌های ما در حل مسئله است.
- ب) عباس از موقعیت فعلی خود آگاهی ندارد و مسئله اول برای او یادگیری آشپزی است.
- ج) اینکه فرد به جای پرداختن به مسئله وقت خود را به بطالت بگذراند نشانگر این است که فرایند حل مسئله را تحت کنترل ندارد.

ویژگی‌های مسئله

ویژگی‌های مسئله عبارتند از:

- (۱) هدفمند است: وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. یکی از دلایل اینکه برخی از افراد راه‌حل مسئله را نمی‌دانند این است که «هدف» را به صراحت تعریف نکرده‌اند.
- (۲) مسئله یک «فرایند و جریان» تحت کنترل است: فرد باید کاملاً درگیر موضوع باشد و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل داشته باشد. در جریان حل مسئله هر چه فرد جدی‌تر باشد، احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر، بیشتر می‌شود.
- (۳) در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است: بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند و عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.
- (۴) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد: در رسیدن به هدف، شناخت موقعیت فعلی به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی شناسایی کرده و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهید.

<http://rubika.ir/Tahlilazemoon>

۵۲- هریک از افراد زیر متأثر از کدام یک از عوامل مؤثر بر حل مسئله هستند؟

الف - نرگس که به تازگی اولین تابلوی منجوق دوزی خود را تمام کرده در کلاس گلدوزی ثبت نام می کند. او از بقیه هنرجویان سریع تر پیشرفت می کند.

ب - مهیا که باید متنی را سریع یادداشت می کرد به دنبال کاغذ بود اما چون کاغذی نیافت متن را بر دستمال کاغذی یادداشت کرد.

ج - در علم جرم شناسی به حقوق دانان توصیه می شود که خود را به صورت ذهنی در شرایط بزهکاران قرار دهند.

(۱) تجربه گذشته - انتقال - انتقال

(۲) انتقال - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله

(۳) نوع نگاه به مسئله - انتقال - رها کردن مسئله برای مدتی خاص

(۴) رها کردن مسئله برای مدتی خاص - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۲۲ - ۱۱۰۵

در هر دو مورد «الف» و «ب» فرد از تجربه گذشته خود برای حل مسئله جدید استفاده کرده است با این تفاوت که در مورد «الف» نرگس از تجربه موفق گذشته خود در راستای حل مسئله جدید استفاده کرده و تأثیر تجربه گذشته مثبت بوده است اما در مورد «ب» مهیا در تجربه گذشته خود در خصوص استفاده از دستمال کاغذی تجدیدنظر کرده است: **تجربه گذشته (انتقال)**

در مورد «ج» جرم شناس با قرار دادن خود در شرایط بزهکار سعی می کند مسئله را از یک دیدگاه جدید بررسی کند: **نوع نگاه به مسئله**

عوامل مؤثر در حل مسئله

تجربیات گذشته ما بر توانایی حل مسئله ما تأثیر می گذارد. اگر فرد روش های حل مسئله را بداند، در موقعیت های جدید می تواند از آن ها استفاده نموده و مسئله را حل نماید.

نکته: تأثیر یادگیری های گذشته بر حل مسئله را «اثر انتقال» گویند.

البته اثر تجربه گذشته همواره مثبت نیست و ممکن است گاهی حل کردن مسئله را برای ما سخت تر کند. مهم ترین دلیل عدم موفقیت برخی از افراد پیروی صرف از تجربیات گذشته است و در صورتی که این تجربیات مورد بازبینی قرار گیرند، می توانند راهگشای مفیدی باشند.

نوع نگاه به مسئله باعث می شود فرد تنها اطلاعات مربوط به آن نگاه را به خاطر آورد و همین امر ممکن است باعث شود فرد نتواند موضوع را حل کند؛ به همین منظور تغییر نگاه فعلی راه خروج از بن بست و یافتن راه حل های جدید است.

زمانی که سماجت بر حل مسئله را برای مدتی نادیده بگیریم، موانع حل مسئله فراموش می شوند و با مراجعه مجدد، حل مسئله محقق می شود.

نکته: به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، «اثر نهفتگی» می گویند.

۵۳- هریک از افراد زیر از کدام یک از روش های حل مسئله استفاده کرده اند؟

الف - معلم راه حل مسئله ریاضی را بر تخته نوشته و از دانش آموزان می خواهد که فرمول آن را برای حل سایر مسائل پیدا کنند.

ب - خیاطی قصد دوخت یک پیراهن را دارد. او که تنها برش های اصلی لباس را می داند سعی می کند اول آن برش ها را بریده و بعد به الگوی پیراهن نزدیک شود.

ج - نادر که برای شام مهمان دعوت کرده است به مغازه می رود تا خرید کرده و بعد آن ها را می شوید، میز را می چیند و برای آشپزی آماده می شود.

(۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش خرد کردن - روش خرد کردن

(۲) روش خرد کردن - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

(۳) روش شروع از آخر - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

(۴) مهندسی معکوس - روش خرد کردن - روش شروع از آخر

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۲۹ - ۱۱۰۵

بررسی موارد:

الف) دانش آموزان و معلم با استفاده از روش مهندسی معکوس یا شروع از آخر می خواهند به فرمول کلی دست یابند.

پ) و ج) در این دو مورد افراد سعی دارند موقعیت فعلی خود را به موقعیت مطلوب یعنی رسیدن به الگوی دقیق پیراهن و پذیرایی از مهمان نزدیک کنند.

۵۴- به ترتیب «رابطه منطقی میان بروز رفتارهای پرخاشگرانه و دانستن روش‌های حل مسئله»، «نتیجه ناتوانی در حل مسئله» و

«چهارمین گام از مراحل حل مسئله» کدام است؟

- ۱) مستقیم - استرس - بازبینی و اصلاح راه‌حل
 ۲) معکوس - ناکامی - بازبینی و اصلاح راه‌حل
 ۳) معکوس - فشار روانی - ارزیابی راه‌حل
 ۴) مستقیم - تعارض - ارزیابی راه‌حل

آسان - خط به خط - سریع (۵) - صفحه ۱۳۰ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- هر قدر شهروندان جامعه از مهارت‌های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد شد. (رابطه معکوس)
 - پیامدهای ناتوانی در حل مسئله عبارتند از: ناکامی و فشار روانی
 - مراحل حل مسئله عبارت است از: ۱) تشخیص مسئله ۲) به‌کارگیری راه‌حل مناسب ۳) ارزیابی راه‌حل ۴) بازبینی و اصلاح راه‌حل ۵) انتخاب راه‌حل‌های جایگزین

مراحل حل مسئله

تشخیص مسئله: قبل از حل مسئله باید خود مسئله مشخص شود. به عبارت دیگر اولین گام در حل مسئله، تشخیص دقیق مسئله است؛ یعنی ابتدا باید هدف مسئله به طور دقیق مشخص شود.
 تشخیص مسئله با احساس مبهم از مسئله متفاوت است، تصور مبهم از مسئله به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود.
 در تشخیص مسئله، بهتر است دیگران نقش راهنما را داشته باشند و فرد، خودش آن مسئله را شناسایی کند.
 به‌کارگیری راه‌حل مناسب: در حل مسئله امکانات و توانمندی‌های ما محدود است و فرد باید دست به انتخاب بزند؛ اما او باید تلاش کند از میان تمام راه‌حل‌های موجود، مناسب‌ترین راه را انتخاب کند.
 ارزیابی راه‌حل: ارزیابی راه‌حل باعث می‌شود ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.
 بازبینی و اصلاح راه‌حل: یکی از قدم‌های مهم حل مسئله، بازبینی و اصلاح راه‌حل است. افرادی که مسائل را به خوبی حل می‌کنند، دوست دارند روش‌های قبلی را بهبود بخشند و اصلاح کنند.
 انتخاب راه‌حل‌های جایگزین: دانش‌آموزی که با به‌کارگیری روش مطالعه جدید (مثل خرد کردن) نتوانست در زبان انگلیسی پیشرفت کند باید به راه‌حل‌های جایگزین فکر کند؛ مثلاً ممکن است به این راه‌حل برسد که پیشرفت نکردن او در این درس به دلیل تسلط نداشتن او به پیش‌نیازهای درس بوده است.

۵۵- نوع مسئله در کدام‌یک از گزینه‌های زیر یکسان است؟

- ۱) علت طلاق‌های عاطفی - نحوه تعمیر باتری تلفن همراه
 ۲) علت وجود گرانش زمین - علت افزایش بروز بیماری‌های اعصاب و روان
 ۳) نحوه تشکیل رنگین کمان - چگونگی هضم غذا در معده
 ۴) نحوه تعیین جنسیت جنین - تعریف عشق

دشوار - مفهومی - استاندارد (۵) - صفحه ۱۱۸ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده
 ۲) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده
 ۳) خوب تعریف شده - خوب تعریف شده
 ۴) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده

۵۶- در کدام گزینه نوع تصمیم‌گیری به‌درستی مشخص شده است؟

- ۱) سارینا برای پخت ناهار میان گزینه‌های قرمه‌سبزی، لوبیاپلو، دیزی و املت مردد بود: پیچیده معمولی
- ۲) نگار میان دو فیلم ایرانی و خارجی برای تماشای آخر هفته تردید دارد: پیچیده معمولی
- ۳) حمید بیمار است. پزشکی به او دارودرمانی و دیگری به او جراحی را توصیه کرده است: ساده معمولی
- ۴) احمد میان خرید رنگ‌های یک پیراهن در فروشگاه قادر به تصمیم‌گیری نیست: ساده معمولی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - مفهومی - زمانبر ۵ - صفحه ۱۳۹ - ۱۱۰۶)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تعداد گزینه‌ها برای پخت ناهار زیاد است (پیچیده) اما انتخاب آن اهمیت بالایی ندارد. (معمولی)
- ۲) تماشای فیلم اهمیت بالایی ندارد (معمولی) همچنین او بین دو فیلم مردد است. (ساده)
- ۳) تصمیم حمید درباره مرگ و زندگی است (مهم) اما گزینه‌های او دوتا است. (ساده)
- ۴) گزینه‌های احمد زیاد است (پیچیده) اما خرید لباس اهمیت بالایی ندارد. (معمولی)

انواع تصمیم‌گیری

- تصمیم‌گیری را براساس معیار و ملاک‌هایی می‌توان به انواعی تقسیم کرد؛ این ملاک‌ها عبارت‌اند از:
- ۱) تعداد اولویت‌ها: هرچه تعداد اولویت‌ها و گزینه‌ها بیشتر باشد، تصمیم پیچیده‌تر است و هرچه تعداد آن‌ها کمتر باشد، تصمیم ساده‌تر است.
 - ۲) اهمیت تصمیم: براین اساس تصمیم‌ها به مهم و معمولی تقسیم می‌شوند.
 - ۳) تعداد افراد تصمیم‌گیرنده: تصمیمات به فردی و گروهی تقسیم می‌شوند.

۵۷- ملاک تصمیم‌گیری در هریک از افراد زیر از کدام است؟

- الف - پارسا که مهندس معمار است برای خرید لپتاپ به گرافیک بالا، عمر باتری و اندازه صفحه توجه می‌کند.
 - ب - آقای شعبانی با فردی که اطلاعات زیادی درباره او ندارد و بدون تحقیقات، قرارداد سنگین و طولانی مدتی را منعقد می‌کند.
- ۱) مزیت‌ها - هزینه‌ها ۲) مزیت‌ها - خطر ۳) هزینه‌ها - خطر ۴) هزینه‌ها - مزیت‌ها

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - مفهومی - سریع ۵ - صفحه ۱۴۱ - ۱۱۰۶)

بررسی موارد:

- الف) پارسا به دنبال خرید کالایی است که بیشترین کارایی را برای او داشته باشد: مزیت‌ها
- ب) آقای شعبانی در انعقاد قرارداد ریسک کرده و مسئولیت زیادی را بدون تحقیق بر عهده گرفته است: خطر

نکته

ریسک کردن و عدم اطمینان از حصول نتیجه مورد نظر ویژگی ملاک تصمیم‌گیری خطر است.

۵۸- کدام عبارت‌ها به سبک تصمیم‌گیری یکسانی اشاره شده است؟

- الف - سپیده کتاب برادران کارامازوف را می‌خرد چون دوست کتابخوانش به تازگی این کتاب را تمام کرده است.
- ب - زیبا که به پسر علاقه‌مند شده است علیرغم مخالفت خانواده و تفاوت فرهنگی اصرار دارد که با او ازدواج کند.
- ج - آقای محمدی که متوجه شد پسرش با خودرو او تصادف کرده است، به صورت او سیلی زد.
- د - لیلا که می‌خواهد رشته تحصیلی خود را انتخاب کند آزمون استعدادیابی داده و نتایج را تحلیل می‌کند.
- ه - روح الله رشته حقوق را انتخاب می‌کند چون اکثر افراد فامیل او وکیل یا قاضی هستند.

- ۱) «الف» - «ه» ۲) «ب» - «ج» ۳) «ه» - «د» ۴) «د» - «الف»

بررسی موارد:

- الف) و ب) سپیده کتاب برادران کارامازوف را می‌خرد چون دوست کتابخوانش به تازگی این کتاب را تمام کرده است. / روح الله رشته حقوق را انتخاب می‌کند؛ چون اکثر افراد فامیل او وکیل یا قاضی هستند: سبک تصمیم‌گیری وابسته
- پ) زیبا که به پسری علاقه‌مند شده است علیرغم مخالفت خانواده و تفاوت فرهنگی اصرار دارد که با او ازدواج کند: سبک تصمیم‌گیری احساسی
- ج) آقای محمدی که متوجه شد پسرش با خودرو او تصادف کرده است، به صورت او سیلی زد: سبک تصمیم‌گیری تکانشی
- د) لیلا که می‌خواهد رشته تحصیلی خود را انتخاب کند آزمون استعدادیابی داده و نتایج را تحلیل می‌کند: سبک تصمیم‌گیری منطقی

۵۹- در کدام گزینه همه عناصر تعارض ایجاد شده متفاوت است؟

- ۱) گلاره به اجبار پدرش باید از میان دو خواستگار خود یکی را انتخاب کند در حالی که او فکر می‌کند هنوز آماده ازدواج نیست.
- ۲) هوزین ترجیح می‌دهد در روستا زندگی کند با این حال کمبود امکانات آنجا زندگی را برایش دشوار خواهد کرد.
- ۳) قیصر باید مخارج خانواده را تأمین کند. او هم کمک به پدرش را دوست دارد و هم ترجیح می‌دهد وقتش را به درس خواندن بگذراند.
- ۴) مهدی باید میان پیام‌رسان‌های تلگرام و واتساپ یکی را انتخاب کند اما او ترجیح می‌دهد از پیام‌رسان‌های داخلی استفاده کند.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تعارض اجتناب - اجتناب
- ۲) تعارض گرایش - اجتناب
- ۳) تعارض گرایش - گرایش
- ۴) تعارض گرایش - اجتناب

نکته: در تعارض گرایش - گرایش، عنصر گرایش با سایر گزینه‌ها که همگی حداقل یک عنصر تعارض را دارند، تفاوت وجود دارد.

انواع تعارض

- ۱) گرایش، گرایش: زمانی است که تعارض ناشی از ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب دو موضوع جذاب و خواستنی باشد.
- ۲) اجتناب، اجتناب: زمانی است که فرد باید میان دو گزینه نامطلوب و ناخواستنی یکی را برگزیند.
- ۳) گرایش، اجتناب: زمانی است که فرد بین دو امر خواستنی و ناخواستنی مواجه است.

۶۰- کدام گزینه به درستی و نادرستی عبارتهای زیر اشاره دارد؟

- در مانع اعتماد افراطی فرد به عقاید خود بیش از حد اعتماد دارد و به همین دلیل به دنبال نظراتی است که دیدگاه او را تقویت کند.
- دست‌کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و اعتماد به نفس پایین مانع تصمیم‌گیری است. از این موانع با عنوان کوچک شمردن خود یاد می‌شود.
- واکنش‌های عاطفی که افراد و موقعیت‌ها در ما ایجاد می‌کنند به دلیل زودگذر بودن نمی‌توانند ملاک تصمیم‌گیری قرار گیرند.
- ۱) نادرست - درست - درست
- ۲) نادرست - نادرست - درست
- ۳) درست - درست - نادرست
- ۴) درست - نادرست - درست

بررسی موارد نادرست:

- در مانع اعتماد افراطی فرد به عقاید خود بیش از حد اعتماد دارد و به همین دلیل به نظرات دیگران توجهی نمی‌کند.

نکته

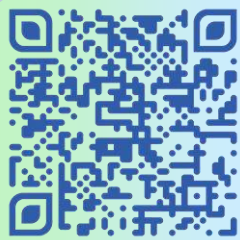
در مانع سوگیری تأیید فرد به دنبال نظرات موافق است و به نظرات مخالف توجهی نمی‌کند در حالی که در مانع اعتماد افراطی فرد آنقدر به خود اعتماد دارد که اصلاً به دنبال نظرات موافق و مخالف نیست.

موانع تصمیم‌گیری

موانع تصمیم‌گیری عبارت‌اند از:

<p>۲) اعتماد افراطی: اعتماد بیش از حد داشتن به اقدامات و تصمیمات خود.</p>	<p>۱) سوگیری تأیید: به معنای استفاده از اطلاعاتی که دیدگاه فرد را تقویت و تأیید می‌نماید.</p>
<p>موانع تصمیم‌گیری</p>	
<p>۴) کنترل نکردن هیجانات: کنترل نکردن هیجانات، افراد را با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌کند.</p>	<p>۳) کوچک شمردن خود: دست کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و اعتماد به نفس پایین از موانع تصمیم‌گیری هستند.</p>

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تأثیر اللغة الفارسية على اللغة العربية / الصدق

صفحة ۷۴ تا ۷۶

بودجه بندی

این آزمون

سهم در

کنکور

این مبحث حدوداً ۳ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

■ ■ عین الأنسب للجواب عن التَّرجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۶۱ - ۶۷)

۶۱- ﴿أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ﴾:

- ۱) از چیزی که روزی شما قرار دادیم ببخشید قبل از اینکه یک روز برسد که در آن فروش و دوستی نیست!
- ۲) از آنچه که به شما روزی دادیم انفاق کنید پیش از آنکه روزی بیاید که در آن نه فروشی هست و نه دوستی ای!
- ۳) از چیزی که روزیتان دادیم انفاق کردند قبل از این که آن روزی فرابرسد که در آن نه فروشی هست و نه دوستی ای!
- ۴) بخشش کنید از همه آن چه که به شما روزی دادیم قبل از آمدن روزی که در آن نه خریدی هست و نه دوستی!

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۵۴ - ۱۱۰۴

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

از آنچه که به شما روزی دادیم انفاق کنید پیش از آنکه روزی بیاید که در آن نه فروشی هست و نه دوستی ای!

بررسی سایر گزینه ها:

أنفقوا: (فعل امر است): انفاق کنید ← رد گزینه ۳

حواست باشه!

«أنفقوا» فعل امر باب إفعال است و نباید آن را با «أنفقوا» ماضی باب إفعال اشتباه بگیرید.

رزقناکم: به شما روزی دادیم ← رد گزینه ۱

أن يأتي: که بیاید ← رد گزینه ۴

يومٌ (نکره است). ← رد گزینه ۳

لا يبيع فيه و لا خُلَّةٌ: نه فروشی هست و نه دوستی ای ← رد گزینه های ۱ و ۴

۶۲- «رَأَيْتُ رَجُلًا فَاضِلًا وَ هُوَ يَنْصَحُنِي فَقَالَ: عَلَيْكَ أَنْ تَلْتَزِمَ بِالصَّدَقِ حَتَّى تُصْلِحَ أَعْمَالَكَ السَّيِّئَةَ!»:

- ۱) یک مرد فاضل را دیدم در حالی که او مرا پند می داد و گفت: بر تو باد پایبندی به راست گویی تا کارهای بدت اصلاح شود!
- ۲) مرد فاضل را دیدم در حالی که او مرا نصیحت می کرد و گفته بود: به راست گویی پایبند باش و کارهای بد خودت را اصلاح کن!
- ۳) مرد فاضلی را دیده بودم در حالی که نصیحتم می کرد و گفت: تو باید به راست گویی پایبند شی تا کار بدت را اصلاح کنی!
- ۴) مردی فاضل را دیدم در حالی که او مرا نصیحت می کرد و گفت: تو باید به راست گویی پایبند باشی تا کارهای بدت را اصلاح کنی!

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۶۴ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

مردی فاضل را دیدم در حالی که او مرا نصیحت می کرد و گفت: تو باید به راست گویی پایبند باشی تا کارهای بدت را اصلاح کنی!

بررسی سایر گزینه ها:

رجلاً فاضلاً (ترکیب وصفی نکره است). ← رد گزینه ۲

رأيتُ (ماضی ساده است نه بعید): دیدم ← رد گزینه ۳

قال (ماضی ساده است نه بعید): گفت ← رد گزینه ۲

عليك أن تلتزم: تو باید پایبند باشی ← رد گزینه ۲
 الصّدق: (مفرد است.): راست گویی ← رد گزینه ۳
 تُصلِح (مضارع معلوم باب افعال است.): اصلاح کنی ← رد گزینه‌های ۱ و ۲
 أعمال: کارها ← رد گزینه ۳

۶۳- «كَادَتْ الشَّابَّةُ تَغْرُقُ فِي الْبَحْرِ فَأَخَذَتْ تُنَادِي كُلَّ مَنْ شَاهَدَتْهَا جَنْبَ الشَّاطِئِ لِيُنْقِذَهَا مِنَ الْغَرَقِ!»:

- ۱) نزدیک بود جوان در دریا غرق شود پس شروع کرد به صدازدن هرکسی که کنار ساحل او را دید تا او را از غرق شدن نجات دهد!
- ۲) نزدیک است جوان در دریا غرق بشود پس شروع کرد هر آنکه را که کنار ساحل او را دید صدا بزند و از غرق شدن نجات یابد!
- ۳) نزدیک بود جوان در دریا غرق شود پس هر کسی را که او را در ساحل دید صدا زد تا او را از غرق شدن نجات دهد!
- ۴) جوان در دریا غرق شده بود پس شروع کرد به صدازدن کسی که او را کنار ساحل دید تا او را از غرق شدن نجات یابد!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۴ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

نزدیک بود جوان در دریا غرق شود پس شروع کرد به صدازدن هرکسی که کنار ساحل او را دید تا او را از غرق شدن نجات دهد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

کادَتْ: نزدیک بود ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

تغرق: غرق شود ← رد گزینه ۴

أَخَذَتْ تُنَادِي: شروع کرد به صدا زدن ← رد گزینه ۳

نکته: أَخَذَ + مضارع به سه شکل ترجمه می‌شود:

۱) شروع کرد به + مصدر

۲) شروع به + مصدر + کرد

۳) شروع کرد + مضارع التزامی

مثال: أَخَذَ ينادي: شروع کرد به صدا زدن / شروع به صدا زدن کرد / شروع کرد صدا بزند

كُلَّ مَنْ: هرکسی که ← رد گزینه ۴

جانب: کنار ← رد گزینه ۳

لِيُنْقِذَهَا: تا او را نجات دهد ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

۶۴- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱) أعطاني موظفُ الاتصالات شريحةً ولكنّها لا تعمل!؛ از کارمند مخابرات سیم‌کارت را گرفتیم ولی آن کار نمی‌کند!
- ۲) يُعْجِبُنِي يَوْمٌ يَفْرَحُ فِيهِ جَمِيعُ الْأَطْفَالِ وَ يَلْعَبُونَ بِفَرَحٍ!؛ از روزی خوشم می‌آید که همه کودکان در آن شاد می‌شوند و با خوشحالی بازی می‌کنند!
- ۳) عَلِمَ أَنَّكَ لَا تُضْمِرُ شَيْئاً إِلَّا يَظْهَرُ فِي فِلَتَاتِ لِسَانِكَ!؛ بدان که تو چیزی را پنهان نمی‌کنی مگر این که در لغزش زبانت آن را آشکار کنی!
- ۴) إِنَّهُ جَاهِلٌ لِأَنَّهُ يُجِيبُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ يَفْهَمُ قَوْلِي!؛ او نادان است زیرا پیش از این که بشنود و بفهمد، جواب می‌هد و سخن می‌گوید!

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۷۳ - ۱۱۰۵

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

«أعطاني» تشکیل شده از أعطى + ن وقایه + ی (ضمیر متکلم وحده) که نادرست ترجمه شده. از طرفی «شريحة» نکره است که معرفه ترجمه شده: کارمند مخابرات یک سیم‌کارت را به من داد ولی آن کار نمی‌کند!

نکته

ن وقایه، حرفی است که بین فعل متعدی و ضمیر «ی» متکلم می‌آید: یبصرنی: مرا یاری می‌کند

۳ «فلتات» جمع است که به اشتباه مفرد ترجمه شده. «يُظَهَّر» نیز فعل لازم است که به اشتباه متعدی ترجمه شده: بدان که تو چیزی را پنهان نمی کنی مگر این که در لغزش های زبانت آشکار می شود!

حواس باش!

فعل «ظَهَّرَ، يَظَهِّرُ: آشکار شد، آشکار می شود» (لازم و ثلاثی مجرد) را با «أَظَهَّرَ، يُظَهِّرُ: آشکار کرد، آشکار می کند» (متعدی و ثلاثی مزید) اشتباه نگیرید.

۴ «قولی» یک ترکیب اضافی است که در ترجمه لحاظ نشده و به اشتباه به صورت فعل آمده: او نادان است زیرا پیش از اینکه بشنود و بفهمد، سختم را جواب می دهد!

عَيْنُ الخَطَأِ: ۶۵-

- ۱) اشْتَرْتُ إمْس سواراً غالباً تریدینه لحفلة ميلادك!: دیروز دستبند گرانی را که برای جشن تولدت می خواهی، خریدم!
- ۲) هذا البناء من آثار سَجَلتِها منظمة اليونسكو في قائمتها العالمية!: این ساختمان از آثاری است که سازمان یونسکو در فهرست بین المللی اش ثبت کرده!
- ۳) نادى الوالد بنته في البستان ولكونها ما التفتت إليه أبداً!: پدر دخترش را در پارک صدا زد ولی او هرگز به او توجه نکرد!
- ۴) الكذاب كالسراب يُقرب علينا البعيد و يُبعد القريب علينا!: بسیار دروغ گو مانند سراب است دور را به ما نزدیک و نزدیک را از ما دور می سازد!

(آسان - ترکیبی - سریع ۶ - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

«تریدین» باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود، نه مضارع اخباری: دیروز دستبند گرانی را که برای جشن تولدت می خواستی، خریدم!

نکته

در ساختار جمله وصفیه هرگاه «فعل ماضی + اسم نکره + فعل مضارع» بشود، فعل مضارع را به صورت ماضی استمراری ترجمه می کنیم: شاهدتُ معلماً يَدْرَسُني قبل سنوات: معلمی را دیدم که سال ها پیش به من درس می داد.

۶۶- «اسبی را کنار پدر بزرگمان دیدیم، آن اسب زیبا بود!»:

- ۱) رأينا الفرس جنب جدنا و فرساً كان جميلاً!
- ۲) نَشاهدُ فرساً عند الجد لنا و كان الفرس جميلاً!
- ۳) شاهدنا فرساً جنب جدنا و كان الفرس جميلاً!
- ۴) رأينا فرساً جنب جدنا و كان فرساً جميلاً!

(آسان - ترکیبی - سریع ۶ - صفحه ۵۱ - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

هرگاه یک اسم به صورت نکره بیاید و در ادامه جمله همان اسم به صورت معرفه به ال بیاید در ترجمه اسم دوم از اسم اشاره این یا آن استفاده می کنیم: جاء رجلٌ و الرجل فَتَحَ البابَ: مردی آمد و این (آن) مرد در را باز کرد.

بررسی سایر گزینه ها:

- اسبی (نکره است): فرساً ← رد گزینه ۱
- پدر بزرگمان: جدنا ← رد گزینه ۲
- دیدیم: شاهدنا، رأينا ← رد گزینه ۲
- آن اسب: الفرس ← رد گزینه های ۱ و ۴

عَيْنُ الخَطَأِ في المفهوم: «يبلغ الصادق بصدقه ما لا يبلغه الكاذب باحتياله» ۶۷-

- ۱) راستی را پیشه کن کاندرا جهان
- ۲) طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی
- ۳) راستی در کار برتر حیلست
- ۴) چون فرود آمد به جایی راستی
- نیست الا راستی عزم الرجال
- صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست
- راستی کن تا نبایدت احتیال
- رخت بر بندد از آنجا افتعال

ترجمه صورت سؤال: راست‌گو با راست‌گویی خود به چیزی می‌رسد که دروغ‌گو با دروغ‌گویی‌اش به آن نمی‌رسد.

همه ابیات مانند صورت سؤال به مفهوم راست‌گویی و پیامدهای مثبت آن اشاره دارند به جز گزینه ۲ که می‌گوید اگر عبادت کنی ولی راست‌گویی نداشته باشی هیچ ارزشی ندارد که این مفهوم با صورت سؤال بی‌ارتباط است.

●● **باز** ●●

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦٨ - ٧٠) بما يناسب النَّصَّ:

كثيرٌ منا لا نعلم أنّ علاقة لغتيّ الفارسيّة و العربيّة ترتبط بأيّ عصرٍ أو زمنٍ! من العصر الجاهليّ دَخَلتِ المُفرداتُ الفارسيّة العربيّة بسببِ التجارة و دخول الإيرانيين في العراق و اليمن و كانت تلك المفردات ترتبط ببعض البضائع التي ما كانت عند العرب كالمسك و الדיباج! أمّا في العصر العبّاسي ازداد نفوذُ اللّغة الفارسيّة و كثيرٌ من الأدباء نَقَلوا عدداً من الكتب الفارسيّة إلى العربيّة! يجب أن نعلم أنّ علماء اللّغة قد بيّنوا أبعادَ هذا التأثير اللّغوي في دراساتهم و أشاروا: إنّ تبادل المفردات بين اللّغات في العالم أمرٌ طبيعيٌّ يجعلها غنيّة في الأسلوب و لا نستطيع أن نجد لغةً بدون كلماتٍ دخيلة!

ترجمه متن

بسیاری از ما نمی‌دانیم که ارتباط دو زبان فارسی و عربی به کدام عصر یا زمان مربوط است. از عصر جاهلی وازگان فارسی به خاطر تجارت و ورود ایرانی‌ها به عراق و یمن وارد عربی شد و آن وازگان به برخی کالاهایی که عرب‌ها نداشتند مرتبط می‌شد مانند مشک و ابریشم اما در عصر عباسی نفوذ زبان فارسی افزایش یافت و بسیاری از ادیبان تعدادی از کتاب‌های فارسی را به عربی برگرداندند. باید بدانیم که زبان‌شناسان ابعاد این تأثیر زبانی را در مطالعاتشان آشکار کرده‌اند و اشاره کرده‌اند: قطعاً تبادل وازگان میان زبان‌ها در جهان امری طبیعی است که آن‌ها را در اسلوب غنی می‌سازد و نمی‌توانیم زبانی را بدون وازگان وارد شده ببینیم.

●● **باز** ●●

٦٨- عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) العربيّة تحتاج إلى الفارسيّة لبقائها حتّى تبقى كاملّة!
 (٢) قام الإيرانيون بالتجارة في العصر العبّاسي!
 (٣) المسك و الديباج من كلماتٍ دَخَلتِ في اللّغة الفارسيّة!
 (٤) أوّل تأثير الفارسيّة على العربيّة كان من الجهة التجاريّة!

اولین تأثیر فارسی بر عربی از جهت تجاری بود. (کاملاً درست است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① عربی برای بقای خودش به فارسی نیاز دارد تا کامل بماند. (چنین چیزی در متن نیامده.)
 ② ایرانیان در عصر عباسی به تجارت اقدام کردند. (تجارت مربوط به عصر جاهلی بود.)
 ③ مشک و ابریشم از کلمه‌هایی است که وارد زبان فارسی شد. (این کلمه‌ها از فارسی وارد عربی شدند.)

●● **باز** ●●

٦٩- عَيِّنِ الخَطَأَ حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) نقدر على استعمال المفردات الأخرى في لغتنا!
 (٢) ازدياد التبادل اللّغوي مضرٌ لكلّ لغةٍ في العالم!
 (٣) للآيرانيّين دورٌ مهمٌّ في التأثيرات اللّغوية!
 (٤) الكلمات الدخيلة تُقوّي اللّغة في البيان!

افزایش تبادل زبانی برای هر زبانی در جهان زبان رسان است.

نادرست، بلکه تبادل زبانی به اسلوب و بیان زبان‌ها کمک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① می‌توانیم از وازگان دیگر در زبانمان استفاده کنیم. (کاملاً درست است.)
 ③ ایرانیان نقش مهمی در تأثیرات زبانی دارند. (کاملاً درست است.)

واژگان وارد شده زبان را در بیان قوی می‌سازد. (کاملاً درست است.)

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٧٠)

٧٠- «ترتبط - الجاهلي - المفردات - يبنوا»

- (١) ترتبط: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي من باب «افتعال» - لازم / الجملة فعلية
- (٢) الجاهلي: اسم - مفرد - مذکر - اسم الفاعل من المجزء الثلاثي - معرّف بالعلمية / صفة و موصوفها العصر
- (٣) المفردات: اسم المفعول من المزيد الثلاثي - جمع سالم للمؤنث - معرفة - معرب / فاعل لفعل «دَخَلَتْ»
- (٤) يبنوا: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب «تفعيل» - للجمع المذکر - متعدّد - معلوم / فعل و مفعوله «أبعاد»

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ٤٩ - ١١٠٤

پاسخ: گزینه ٢

بررسی موارد نادرست:

معرّف بالعلمية: معرّف بآل

جاهلی اسم خاص نیست؛ بنابراین نمی‌تواند معرفه به علم باشد بلکه فقط ال دارد و معرفه به ال است.

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الثَّلَاثِيَّةِ (٧١ - ٧٥)

٧١- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ الْمَعْيَنَةِ:

- (١) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفُنُ!
- (٢) أَسْرَعَ أَصْحَابُ الشَّابِّ إِلَيْهِ لِيُنْقِذُوهُ مِنَ الْغَرَقِ!
- (٣) أُفْتُشُ عَنْ مُعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ!
- (٤) أَلَّفَ الدُّكْتُورُ التُّونَجِي كِتَاباً يَضُمُّ الْكَلِمَاتِ الْفَارِسِيَّةَ الْمُعْرَبَةَ!

(متوسط - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ٤٩ - ١١٠٤

پاسخ: گزینه ٤

بررسی موارد نادرست:

در این گزینه هر دو کلمه اشتباه حرکت گذاری شده‌اند:

١. أَلَّفَ: (بر وزن فَعَّلَ درست است؛ زیرا ماضی باب تفعیل است.)
٢. الْمُعْرَبَةَ: الْمُعْرَبَةُ (اسم مفعول ثلاثي مزيد است که باید حرکت عین الفعل فتحه باشد.)

٧٢- عَيْنُ الْوَصْفِ جَمَلَةً:

- (١) سافرنا إلى مدينة جميلة يشغل فيها والدي قبل سنوات!
- (٢) نذهب إلى مكتبة مع أصدقائنا و نقرأ دروسنا هناك!
- (٣) سَلَّمْتُ عَلَى رَجُلٍ ثَمَّ جَلَسْتُ جَنْبَهُ لِنَتَكَلَّمَ مَعَهُ فِي الصِّيَافَةِ!
- (٤) نُسَاعِدُ مَسَاكِينَ وَ ضِعْفَاءَ بِدُونِ مَتَّةٍ لِأَنَّنا لَا نَتَوَقَّعُ إِلَّا اللَّهَ!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ٦٧ - ١١٠٥

پاسخ: گزینه ١

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن وصف از نوع جمله باشد، یعنی به دنبال جمله وصفیه بگردیم.

در این گزینه پس از اسم نکره «مدینه»، فعل «یشتغل» آمده که به‌عنوان جمله وصفیه است: به شهر زیبایی سفر کردیم که پدرم سال‌ها پیش در آن کار می‌کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

٢ «مکتبه» اسم نکره است و فعل پس از آن (نقرأ) همراه حرف «و» آمده که ارتباط را با جمله قبل قطع کرده و نمی‌تواند وصفیه باشد: به یک کتابخانه همراه دوستانمان می‌رویم و درس‌هایمان را آنجا می‌خوانیم.

٣ «رجل» اسم نکره است و فعل پس از آن (جلست) همراه حرف «ثم» آمده که ارتباط را با جمله قبل قطع کرده و نمی‌تواند وصفیه باشد: به مردی سلام کردم سپس کنارش نشستیم تا با هم در مهمانی صحبت کنیم.

۴ در این گزینه هم پس اسم نکره «مساکین»، «ضعفاء» و «مئة» فعلی نیامده که بتواند وصفیه باشد: به تهی دستان و ضعیفان بدون منت کمک می‌کنیم زیرا ما از غیر خدا توقع نداریم.

۷۳- عین المفعول نكرة:

- ۱) یا صدیقی ابحاث عن کتاب یزید الفهم فی حیاتک!
 ۲) رأیت معلّمین يتکلمون عن موعد الامتحان لمدرستنا!
 ۳) قبل یوم شاهدنا محسناً فی إحدى ساحات مدینتنا!
 ۴) دَرَس أستاذُ العربیَّة بِشکلٍ ما جَرَّبته حتّى الآن!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد ۲ - صفحه ۵۱ - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن مفعول، نکره باشد.

در این گزینه، «معلّمین» مفعول فعل رأیت هست و ال ندارد و اسم خاص (علم) نیست؛ بنابراین نکره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «الفهم» مفعول است که معرفه به ال است.

۳) «محسناً» مفعول است که معرفه به علم است.

اگر اسم‌های خاص (علم) ال یا تنوین بگیرند همچنان معرفه به علم هستند.

۴) «العربیَّة» مفعول است ولی معرفه به ال است.

اگر ضمیر به فعل بچسبد حتماً نقش مفعول را دارد. از طرفی باید بدانید که همه ضمائر معرفه هستند.

جَرَّبته: جَرَّبْتُ + ه: آن را آزمودم (ه ضمیر و معرفه به ضمیر است).

۷۴- عین عبارة لیس فیها مضارع التزامی:

- ۱) علمتُ أنّ زمیلک لا یقدر علی الذّهاب إلی هذه المَهْمَة!
 ۲) أساعدک فی هذا الموضوع لکیلا تشعر بالحزن!
 ۳) یسألنی الرجل الفاضل أنّ ألترم بالصدق فی حیاتی!
 ۴) أفْتش عن تلمیذ ینصرنی فی حلّ الأسئلة الامتحانیة!

(آسان - ترکیبی - سریع ۲ - صفحه ۶۷ - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

در این گزینه فعل مضارع التزامی نیامده.

حرف «أنّ» را که بر سر اسم می‌آید با حرف أن ناصبه که بر سر مضارع می‌آید اشتباه نگیرید: دانستم که همکارت قادر بر رفتن به این ماموریت نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «لکیلا تشعر» تشکیل شده از لکی + لا + تشعر که حرف ناصبه به لای نفی چسبیده. پس فعل پس از آن به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: در این موضوع به تو کمک می‌کنم تا احساس اندوه نکنی.

۳) «أنّ ألترم» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود: مرد فاضل از من می‌خواهد که در زندگی‌ام به راست‌گویی پایبند باشم.

۴) فعل «ینصر» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود، زیرا در ساختار جمله وصفیه اگر مضارع (أفْتش) + اسم نکره (تلمیذ) + مضارع (ینصر) باشد می‌توانیم فعل دوم را به شکل مضارع اخباری یا التزامی ترجمه کنیم: به دنبال دانش‌آموزی می‌گردم که مرا در حل سؤالات امتحانی یاری کند.

۷۵- عین عبارة جاء فيها المعرفة بالعلم:

(۱) أهلاً وسهلاً، أنا سعيدٌ بلقائكم أيها الأستاذ!

(۳) هذا شارعٌ كبيرٌ ويسكن فيه كثيرٌ من الإيرانيين!

(۲) اشترينا من السوق الملابس السيستانية قبل يوم!

(۴) هذا صديقي محمود و هو مهندس الزراعة في شركة!

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - ترکیبی - سریع ۶ - صفحه ۵۲ - ۱۱۰۴)

در این گزینه «محمود» اسم علم است: این دوستم محمود است و او مهندس کشاورزی در یک شرکت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «سعيد» اسم نکره است؛ زیرا در معنای حقیقی خودش به کار رفته: خوش آمدید من از دیدار شما خوشبخت هستم ای استاد.

۲ «السیستانیة» معرفه به ال است، نه علم: از بازار دیروز لباس‌های سیستانی خریدیم.

۳ «الإیرانیین» معرفه به ال است و سایر اسم‌ها نکره هستند: این خیابانی بزرگ است و بسیاری از ایرانی‌ها در آن زندگی می‌کنند.

بودجه‌بندی
این آزمون

ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه (ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی، حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری، فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری) / صفحه‌های ۸۹ تا ۱۳۴

سهم در
کنکور

درس‌های نهم تا دوازدهم یازدهم ۱ الی ۲ تست از ۱۳ تست کنکور را پوشش داده است.

- ۷۶- کدام موارد در خصوص مدرسه جندی‌شاپور، مطالب درستی را بیان می‌کند؟
- الف - تا حمله هولاکوخان در سال ۶۵۶ ق که به نابودی آن انجامید، فعال بود.
ب - سید اسماعیل جرجانی رئیس آن بود.
ج - دانش پزشکی ایران از طریق آن به دوره اسلامی انتقال یافت.
د - از زمان ساسانیان آغاز به کار کرد و تا قرن سوم هجری به فعالیت خود ادامه داد.
- ۱) «الف» و «ب» ۲) «ب» و «ج» ۳) «الف» و «د» ۴) «ج» و «د»

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۹۸ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

موارد «ج» و «د» در خصوص مدرسه جندی‌شاپور مفاهیم درستی را بیان می‌کنند.

مدرسه پزشکی جندی‌شاپور که در زمان ساسانیان آغاز به کار کرده بود، همچنان تا قرن سوم هجری به فعالیت خود ادامه داد. (مورد «د») همچنین دانش پزشکی ایران باستان از طریق مدرسه جندی‌شاپور به دوره اسلامی انتقال یافت و نخستین آثار مستقل پزشکی عصر اسلامی به‌دست استادان آن مدرسه نوشته شد. (مورد «ج»)

مراکز آموزشی در سده‌های نخستین هجری

در سده‌های نخستین هجری، مساجد، مهم‌ترین مراکز آموزشی بودند و در مساجد بیشتر شهرهای ایران حلقه‌های درس بزرگی تشکیل می‌شد. به تدریج مدرسه‌هایی هم در شهرهای بزرگ به‌وجود آمد. از تجربیات و نهادهای آموزشی دوره باستان نیز استفاده می‌شد. مدرسه پزشکی جندی‌شاپور هم که در زمان ساسانیان آغاز به کار کرده بود، تا قرن سوم هجری به فعالیت خود ادامه داد.

راهنمای مسیرت...

اگر هر مبحث رو که می‌خوانید، قسمت‌های مهم رو مشخص کنید، باعث می‌شه تو ذهنتون بومنه، وقتی هم مرور کنید سریع به یادتون می‌آورد.

بررسی سایر موارد:

- الف) مربوط به مدارس نظامیه در عصر سلجوقی است.
پ) جرجیس بن جبرائیل رئیس مدرسه جندی‌شاپور بود.

حواست باشه!

حتماً حواستون به اسامی دانشمندان، بزرگان، پزشکان و ... که در درس ۹ و ۱۰ اومده، باشه تا اونا رو با هم قاطی نکنید. (مورد «ب»)

۷۷- وجه اشتراک حکومت‌های آل بویه و سلجوقیان در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) وجود شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع
۲) وجود مدارسی که اختصاص به تدریس فقه شافعی داشت.
۳) تحت سلطه خود درآوردن خلافت عباسی
۴) گسترش و تقویت مذهب تشیع در ایران

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۱۰۹ - ۱۱۱۰

بررسی سریع:

در عصر سلجوقی، نظام اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رایج بود، گسترش یافت.

در عصر سلجوقی، با تدبیر نظام‌الملک، شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رایج بود، گسترش یافت. اقطاع به انواع مختلف واگذاری زمین به افراد نظامی یا صاحبان مشاغل دیوانی گفته می‌شد. نظام‌الملک با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد. (این شکل زمین‌داری در دوره آل بویه هم وجود داشته است.)

مالکیت زمین در ایران

مالکیت زمین در تاریخ ایران، همواره یکی از مسائل مهم به شمار می‌رفته است. در طول تاریخ، شکل‌های مختلف مالکیت زمین وجود داشته است که در دوره‌های مختلف دچار تغییراتی شده است. مالکیت شخصی بر زمین بسیار محدود و ناپایدار بود و چنین املاکی همواره در معرض مصادره فرمانروایان و مأموران آنان قرار داشت. عمده‌ترین شکل مالکیت زمین در ایران، مالکیت دولتی یا دیوانی بود که از دوران باستان در ایران رواج داشت. در دوران اسلامی نیز، همچون گذشته، بخشی از زمین‌ها در قبال خدمت نظامی، اداری و ... به افراد داده شد.

نظام اقطاع در دوره سلجوقی گرچه در ابتدا عواید مثبتی برای حکومت داشت، اما پس از نظام‌الملک به دلیل تمایل تدریجی صاحبان اقطاع به استقلال، سبب جدایی مناطقی شد که زمین‌های اقطاعی در آن‌ها قرار داشتند و در نهایت به ضعف و زوال حکومت سلجوقی کمک کرد. نوع دیگر مالکیت که به تدریج در این دوران در ایران توسعه یافت، زمین‌های وقفی بود.

راهنمای مسیرت...

این سؤال با توجه به فرمت سؤال ۱۰۴ در کنکور تیر ۱۴۰۴ طراحی شده یعنی یک موردی که در کتاب درسی بین دو حکومت مشترک بوده از شما خواسته شده؛ پس حواستون به این‌جور مطالب باشه.

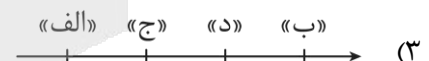
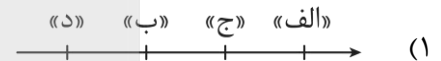
۷۸- تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

الف - گرفتن لقب سلطان رکن‌الدوله از خلیفه عباسی

ب - حمله به ری و به آتش کشیدن کتابخانه مهم آنجا

ج - منصوب شدن ذوالیمینین به حکومت خراسان از سوی خلیفه عباسی

د - تسلط تکش بر بخش وسیعی از ایران

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۰۴ - ۱۱۰

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

مورد «الف»: در زمان طغرل سلجوقی / «ب»: در زمان محمود غزنوی / «ج»: مربوط به تأسیس اولین سلسله ایرانی مسلمان در سده سوم هجری است / «د»: در زمان خوارزمشاهیان است.

بررسی موارد:

موارد را بر اساس نمودار گزینه «۴» بررسی می‌کنیم تا به علت ترتیب آن‌ها پی ببریم.

تشدید جنبش‌های ضد خلافت در ایران، مأمون را متوجه این نکته کرد که باید تغییری در شیوه اداره قلمرو خلافت ایجاد کند؛ از

این‌رو، حکومت خراسان را به طاهر بن حسین مشهور به ذوالیمینین، سردار ایرانی خود سپرد. پس از طاهر، حکومت خراسان در خاندان

او موروثی شد و بدین‌گونه نخستین سلسله مسلمان ایرانی به نام طاهریان شکل گرفت. (این مورد، چون نسبت به موارد دیگر قدیمی‌تر

است در سمت چپ نمودار می‌آید.)

پ هنگامه ضعف سامانیان، محمود غزنوی در شهر غزنه حکومتی مستقل تأسیس کرد که به غزنویان مشهور است. محمود از ابتدای تأسیس حکومت خود در پی کسب حمایت خلیفه عباسی برآمد. او به ری که تحت حاکمیت آل بویه شیعه‌مذهب بود، حمله کرد و کتابخانه مهم آنجا را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی، به آتش کشید. (این مورد بعد از «ج» روی داده است.)

الف بعد از شکست مسعود غزنوی توسط طغرل، سلسله سلجوقیان روی کار آمد. طغرل شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری تسخیر کرد. سرانجام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه‌مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد. خلیفه نیز حکومت ایران و عراق را به او بخشید و دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند و سکه به نام او زنند. خلیفه همچنین لقب «سلطان رکن‌الدوله» را به طغرل داد. (مورد «الف» بعد از «ب» روی داده است.)

د پس از آن که حکومت سلجوقی دچار ضعف و انحطاط شد، حاکم خوارزم، ادعای استقلال کرد. جانشین او، تکش با شکست آخرین سلطان سلجوقی، بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت. (این مورد بعد از «الف» روی داده است.)

راهنمای مسیرت...

طراحی این تست شبیه سؤال ۱۰۳ در کنکور تیر ۱۴۰۴ است. یعنی چند مورد به شما داده می‌شود و با توجه به اینکه هر مورد مربوط به چه زمان و کدام حکومت و پادشاه است روی نمودار قرار می‌گیرند؛ پس باید وقتی مطالب رو در کتاب می‌خوانید ترتیب اونا رو هم در ذهنتون به خاطر بسپارید.

رد گزینه!

اگر نام افراد رو به خوبی به یاد داشته باشید می‌دونید که تکش مربوط به خوارزمشاهیان است و خوارزمشاهیان بعد از سلجوقیان بودند و با توجه به موارد، آخرین رویداد نسبت به رویدادهای دیگر به حساب می‌آید یعنی مورد «د» باید سمت راست نمودار باشه و گزینه‌های «ا» و «ب» حذف می‌شود. از طرفی ذوالیمینین، نام طاهرین حسین و مربوط به سلسله طاهریان می‌شود که نسبت به حکومت‌های اشاره‌شده در موارد دیگر قدیمی‌تر است و باید مورد «ج» در سمت چپ نمودار قرار بگیره پس گزینه «ب» هم حذف می‌شود و جواب شد گزینه «د»

۷۹- هر یک از گزاره‌های زیر به ترتیب، پیامد کدام‌یک از وقایع تاریخی است؟

الف - گسترش دین اسلام و زبان فارسی به شبه قاره هند

ب - سرآغازی بر توجه و حمایت رسمی از زبان فارسی

ج - لشکرکشی سلطان محمد خوارزمشاه به بغداد

۱) ایجاد روابط تجاری با هند و چین در عصر سلجوقیان - تلاش بزرگان و دیوان‌سالاران دربار ایلخانی - گسترش فتوحات

۲) لشکرکشی‌های محمود غزنوی به هند - تأسیس حکومت‌های ایرانی در سده سوم هجری - خودداری خلیفه عباسی از تأیید حکومت خوارزمشاهیان

۳) گسترش قلمرو متصرفی در زمان آل اربل - رسمیت یافتن زبان فارسی در دستگاه اداری سلجوقی - خلیفه اعلام کردن یکی از سادات حسینی

۴) توسعه قلمرو سلجوقیان در زمان ملکشاه - تمایل به سرودن شعر فارسی در عصر غزنوی - کسب ثروت و غنائم

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۰۵ - ۱۱۱۰

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

موارد «الف» تا «ج» به ترتیب پیامد وقایعی است که در گزینه «ب» بیان شده است.

بررسی موارد:

الف از جمله حوادث مهم دوران حکومت محمود غزنوی، لشکرکشی‌های پی‌درپی به هند بود. در نتیجه این حملات، دین اسلام و زبان فارسی به شبه قاره هند راه یافت و گسترش پیدا کرد.

پ تأسیس حکومت‌های ایرانی در سده سوم هجری، سرآغازی بر توجه و حمایت رسمی از زبان و ادب فارسی بود.

ج در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان درصدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب سلطان محمد خوارزمشاه برای

مقابله با عباسیان یکی از سادات حسینی را به‌عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید؛ اما سپاه او در گردنه اسدآباد همدان بر اثر برف و سرمای شدید متوقف شد.

زبان فارسی در سده سوم هجری

تأسیس حکومت‌های ایرانی در سده سوم هجری سرآغازی بر توجه و حمایت رسمی از زبان و ادب فارسی بود. یعقوب لیث که امیری میهن‌دوست و علاقه‌مند به فرهنگ ایرانی بود، شاعران را به سرودن شعر فارسی تشویق کرد. در عصر سامانیان زبان و ادب فارسی اوج گرفت. امیران و وزیران ایران‌دوست و فرهنگ‌پرور سامانی زحمات فراوانی برای ترویج این زبان کشیدند. آنان شاعران و نویسندگان فارسی‌گو را تشویق و حمایت می‌کردند.

نکته

لشکرکشی‌های پی‌درپی محمود غزنوی به هند، به بهانه جهاد در راه خدا بود ولی در اصل هدف و انگیزه او، دستیابی به ثروت فراوان هند از طریق غارت معابد و پرستشگاه‌های آن سرزمین بود.

حواس باش!

حتماً به موارد دقت کنید. در مورد «ب» اشاره به سرآغاز این توجه شده، پس به یاد بیاورید که سرآغاز این توجه به کدام حکومت برمی‌گردد.

۸۰- مراکز مهم سفالگری در عصر سامانی شامل کدام مناطق می‌شدند؟

- (۱) مرکز ایران یعنی اصفهان و خراسان
- (۲) شرق ایران یعنی هرات و بیهق
- (۳) شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند
- (۴) مرکز ایران یعنی کاشان و ری

(آسان - خط به خط - سریع ۶ - صفحه ۱۱۳ - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

مراکز مهم سفالگری ایران در عصر سامانی نیشابور و سمرقند بودند.

هنر سفالگری در عصر سلجوقی، گرچه به کیفیت دوره سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و مراکز مهم سفالگری عصر سامانی از شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند، به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت. پس نیشابور و سمرقند از مراکز مهم سفالگری در عصر سامانی بودند.

نکته

در درس ۱۰ نام چند شهر در مباحث گوناگون آورده شده است که می‌خواهیم مروری داشته باشیم تا اونا رو اشتباه نکنید.

- (۱) ری، اصفهان، مرو و نیشابور از جمله شهرهای مهم عصر سلجوقی بودند.
- (۲) بیهق (سبزوار)، ری، گرگان، ساری و قم از جمله مهم‌ترین مراکز شیعه‌نشین ایران در عصر سلجوقی بودند.
- (۳) نظامیه‌ها در شهرهای مهمی چون بغداد و اصفهان و نیشابور ساخته شدند.

۸۱- مؤلفان کتاب تاریخ (۲)، پایه یازدهم، کدام عامل را مانعی برای ادامه پیشروی مغولان در عهد ایلخانی ذکر کرده‌اند؟

- (۱) شکست از سپاه حکومت مملوکان مصر
- (۲) شکست از سپاه امپراتوری روم
- (۳) به قدرت رسیدن حکومت‌های محلی آل مظفر و سادات مرعشی
- (۴) تدابیر رشید الدین فضل‌الله همدانی

(متوسط - خط به خط - استاندارد ۶ - صفحه ۱۱۵ - ۱۱۱)

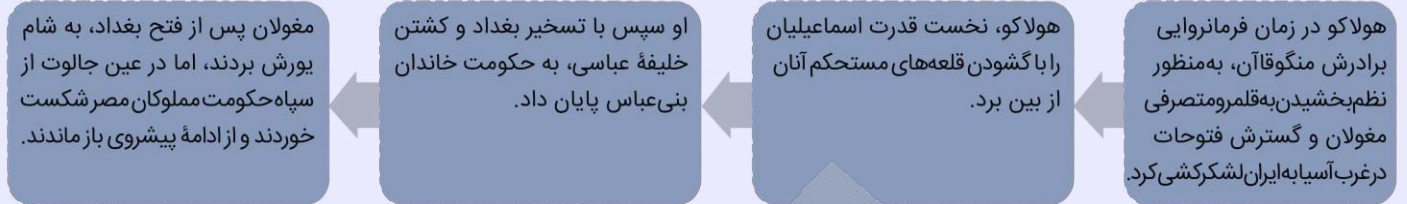
پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

گزینه «۱» عبارت درستی را در خصوص عاملی برای جلوگیری از ادامه پیشروی مغولان بیان می‌کند.

مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند. اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی باز ماندند.

اقدامات هولاکو برای گسترش فتوحات

راهنمای مسیرت...

حتماً مطالب کتاب درسی رو خط به خط و با توجه به نکات ریزی که بین مباحث وجود داره بخونید.

رد گزینه!

از پیشروی‌های مغولان در عهد ایلخانی در زمان هولاکو، در کتاب مطالبی آمده، در صورتی که فضل‌الله همدانی وزیر غازان‌خان بود؛ پس ربطی به هولاکو نداره و گزینه «۴» حذف می‌شه. همچنین پس از مرگ ابوسعید، چهار دهه آشفتگی سیاسی ایجاد شد و حکومت‌های محلی آل مظفر و سادات مرعشی به قدرت رسیدند. پس گزینه «۳» هم ربطی به سؤال نداره و حذف می‌شه. در خصوص نبرد مغولان با امپراتوری روم مطلبی در کتاب نوشته نشده؛ پس یعنی این گزینه هم مفهوم اشتباهی رو بیان می‌کنه و حذف می‌شه. خُب جواب مشخص شد که گزینه «۱» است.

۸۲- کدام گزینه دربارهٔ زمان وقوع رویدادهای زیر در عصر مغول - تیموری به‌درستی بیان شده است؟

الف - اصلاح قوانین مالیاتی، بازسازی قنات‌ها و شبکه‌های آبیاری

ب - رونق شهرهای هرات، شیراز، مشهد و یزد

ج - تأسیس حکومت «مغولان کبیر» در هند

۱) «الف» در زمان تیمور و «ب» قبل از آن روی داده است.

۲) «ج» در زمان تیمور، «الف» و «ب» قبل از آن روی داده است.

۳) «ب» در زمان ایلخانان و «ج» پس از آن روی داده است.

۴) «ب» در زمان جانشینان تیمور و «ج» پس از آن روی داده است.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۲۲ - ۱۱۱۱

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ سریع:

«الف»: در زمان غازان ایلخان / «ب»: در زمان جانشینان تیمور / «ج»: بعد از به قدرت رسیدن صفویان و پایان تیموریان در ایران روی داده‌اند.

بررسی موارد:

موارد را بررسی می‌کنیم تا زمان وقوع هر کدام را متوجه شویم:

الف) در زمان غازان‌خان و در پرتو تلاش‌های رشیدالدین فضل‌الله همدانی، وزیر کاردان ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی،

اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام گرفت. بخش عمده‌ای از این اصلاحات، از جمله اصلاح قوانین مالیاتی، بازسازی قنات‌ها و شبکه‌های

آبیاری و اصلاح زمین‌داری، به‌منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی انجام گرفت. (این مورد در زمان ایلخانان بود).

پ) جانشینان تیمور سیاست جنگ و کشورگشایی تیمور را کنار گذاشتند و به عمران و آبادی، علم، فرهنگ و هنر علاقه و توجه زیادی

نشان دادند. به همین دلیل در دورهٔ آنان شهر و شهرسازی شکوفا شد و شهرهای هرات، شیراز، مشهد و یزد رشد و رونق چشمگیری

یافتند. (این مورد در زمان جانشینان تیمور بود).

ج) حکومت نوادگان تیمور بر ایران در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان

رسید. مدتی بعد بابر، یکی از شاهزادگان تیموری، حکومتی را در هند بنیان گذاشت که به «گورکانیان هند» یا «مغولان کبیر» معروف

شد. (این مورد هم بعد از پایان تیموریان در ایران بود).

حُب با این توضیحات «ب» در زمان جانشینان تیمور و «ج» پس از آن روی داده است.

حکومت تیموریان بر ایران

راهنمای مسیرت...

زمان وقوع رویدادها در مباحث تاریخی خیلی مهمه. اینکه بدونید هر رویدادی مربوط به دوران کدوم حکومت یا کدوم پادشاهه و قبل و بعدش چه رویدادهایی رخ داده، معمولاً مورد سؤال قرار می‌گیره. این تست هم تقریباً شبیه تست ۱۱۱، کنکور تیر ۱۴۰۴ است.

رد گزینه!

شهر هرات در زمان شاهرخ و جانشینانش به یکی از کانون‌های بزرگ علمی، فرهنگی و هنری جهان اسلام تبدیل شد. پس ربطی به ایلخانان نداره و گزینهٔ «۳» حذف می‌شه. از طرفی حکومت مغولان کبیر بعد از جانشینان تیمور و با قدرت رسیدن صفویان در هند ایجاد شد. پس ربطی به تیمور نداره و گزینهٔ «۲» هم حذف می‌شه. در خصوص حذف گزینهٔ «۱»، مگه نگفتیم که مورد «ب» در زمان جانشینان تیمور بوده پس نمی‌تونه قبل از «الف» باشه و این‌طوری گزینهٔ «۱» هم حذف شد.

۸۲- در کدام گزینه رویدادهای مرتبط در هر دورهٔ زمانی به‌درستی بیان شده است؟

- الف - فعالیت آزادانهٔ شیعیان و صوفیان - افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی: عصر مغول تیموری
- ب - رونق شهر و شهرسازی - فعالیت آزادانهٔ شیعیان و پیروان مذهب اسماعیلیه: عصر سلجوقی
- ج - جایگاه مهم خاتون‌ها در طبقهٔ فرودست - رونق اقتصاد کشاورزی: عصر مغول تیموری
- د - رشد تجارت داخلی و خارجی ایران - تقابل اهل قلم و اهل شمشیر: عصر سلجوقی
- ۱) «الف» و «ب» ۲) «ب» و «ج» ۳) «الف» و «د» ۴) «ج» و «د»

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۲۷ - ۱۱۱۲

پاسخ: گزینهٔ ۳

بررسی سریع:

مورد «الف» مرتبط با عصر مغول - تیموری و مورد «د» مرتبط با عصر سلجوقی می‌باشد.

در دوران حکومت تیموریان همچون عصر ایلخانان، شیعیان و صوفیان با محدودیت و سخت‌گیری خاصی مواجه نبودند و آزادانه فعالیت می‌کردند. اتحاد و زندگی مسالمت‌آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی و معتقدان به دین‌های دیگر، از ویژگی‌های شاخص عصر مغول - تیموری بود.

مورد «الف»

یکی از ویژگی‌های اجتماعی عصر مغول تیموری، افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی بود و خاتون‌ها در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار شدند.

در دورهٔ سلجوقی تجارت داخلی و خارجی ایران به‌طور چشمگیری رشد کرد. گسترش قلمرو، برقراری نظم و امنیت، ایجاد راه‌های جدید و توسعهٔ حمل و نقل و وجود نظام دیوانی کارآمد از جمله عواملی بودند که به رشد تجارت کمک کردند.

مورد «د»

در عصر سلجوقی، خواجه نظام‌الملک در تلاش بود که با تقویت حکومت مرکزی از طریق تقویت و توسعهٔ نظام اداری مد نظر خود که مبتنی بر میراث اداری کهن ایرانی بود، با نیروی سرکش امیران و نظامیان سلجوقی مقابله کند. این چالش مداوم، منجر به تقابل دو نیروی مخالف شد که در تاریخ ایران به نام تقابل اهل قلم (دیوان‌سالاران) و اهل شمشیر (نظامیان) معروف است.

دین و اعتقادات مغولان

اقوام مغول در مسائل دینی چندان تعصبی نداشتند و با پیروان دین‌های دیگر با ملایمت برخورد می‌کردند. این مدارای اعتقادی (تسامح و تساهل)، هرچند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود، اما در پذیرش دین‌های مختلف از سوی فرمانروایان و بزرگان مغولی تأثیر بسزایی داشت. تسامح و تساهل دینی مغولان باعث شد که پیروان دین‌های گوناگون در میان آنان به تبلیغ دین خود بپردازند. بزرگان ایرانی، شامل دیوان‌سالاران، عالمان و مشایخ صوفی به‌خوبی از این موقعیت برای مسلمان کردن ایلخانان و امیران مغول بهره بردند.

بررسی سایر موارد:

- پ در عصر سلجوقی، پیروان مذهب اسماعیلیه در شهرها و روستاهای ایران پراکنده بودند. این گروه، مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و دو حکومت غزنوی و سلجوقی بودند و به همین دلیل همیشه از سوی حکومت غزنوی و سلجوقی مورد تعقیب و آزار قرار داشتند؛ پس با این توضیحات نمی‌توانستند فعالیت آزادانه داشته باشند.
- ج در عصر مغول تیموری خاتون‌ها در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار شدند. همچنین در عصر مغول تیموری، برخلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری وضعیت به مراتب بهتری داشت؛ پس این یعنی اقتصاد کشاورزی وضعیت مطلوبی نداشت.

۸۴- برای تحقیق در هر یک از موارد زیر بهتر است از آثار کدام مورخان و بزرگان استفاده شود؟

الف - فلسفه در عصر سلجوقی

ب - شعر در دوره تیموری

ج - تاریخ عصر غزنوی

د - تاریخ عصر ایلخانان

۱) امام فخر رازی - امیر علیشیر نوایی - ابوالفضل بیهقی - عطاملک جوینی

۲) امام محمد غزالی - خاقانی - فردوسی - محمدبن محمود اصفهانی

۳) ابوریحان بیرونی - انوری - حمدالله مستوفی - غیاث‌الدین شیرازی

۴) ابوعلی سینا - عطار - ابوالعباس لوکری - فضل‌الله همدانی

دشوار - مفهومی - زمانبر (۱) - صفحه ۱۳۲ - ۱۱۱۲

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

«الف» = امام فخر رازی / «ب» = امیر علیشیر نوایی / «ج» = بیهقی / «د» = عطاملک جوینی

بررسی موارد:

- الف در دوره سلجوقی، شهاب‌الدین سهروردی و امام فخر رازی در فلسفه و کلام از جمله معروف‌ترین دانشمندان بودند.
- پ امیر علیشیر نوایی، شاعر و وزیر سلطان حسین بایقرا (جانشینان تیمور) بود که به زبان و ادب فارسی توجه جدی داشت و شاعران و ادیبان را پشتیبانی و تشویق می‌کرد.
- ج ابوالفضل بیهقی یکی از برجسته‌ترین آثار زبان فارسی یعنی تاریخ بیهقی را در عصر غزنوی نوشت.
- د از آثار تاریخی مهم در عصر مغول تیموری، تاریخ جهانگشا، نوشته عطاملک جوینی است. عطاملک جوینی و برادرش از جمله شخصیت‌هایی بودند که کوشیدند تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آورند.

وضعیت تاریخ‌نگاری در عصر مغول - تیموری

تاریخ از جمله علمی بود که در عصر ایلخانان و تا حدودی دوره تیموریان رواج و پیشرفت چشمگیری داشت.

کتاب‌های تاریخی به‌جامانده از این دوران به زبان فارسی، در زمره بهترین تاریخ‌نگاری‌های جهان اسلام تا آن زمان به‌حساب می‌آیند.

علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بسزایی در رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.

تاریخ در عصر مغول - تیموری

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) امام محمد غزالی از عالمی بود که در مدارس نظامیه درس خواند و درس داد. / خاقانی در دوره سلجوقی و خوارزمشاهی بود. / فردوسی باعث شد در عصر غزنوی شعر فارسی به اوج خود برسد. محمد بن محمود اصفهانی از سرشناس‌ترین معماران در عصر جانشینان تیمور بود.
- ۳) ابوریحان بیرونی در عصر غزنوی بود / انوری در عصر سلجوقی و خوارزمشاهی بود / مستوفی در عصر مغول - تیموری بود. / شیرازی هم از سرشناس‌ترین معماران عصر جانشینان تیمور بود.
- ۴) ابوعلی سینا در سده چهارم و اوایل پنجم بود و در کتاب در خصوص اینکه هم‌دوره با کدام حکومت بوده، مطلبی ذکر نشده / عطار نیز در عصر سلجوقی و خوارزمشاهی بود / لوکری در عصر سلجوقی بود.

راه نجات سریع!

خاقانی، انوری، سنایی و عطار از مشهورترین شاعران و نویسندگان عصر سلجوقی و خوارزمشاهی بودند.

راهنمای مسیرت...

- اینجاست که باید ۲ تا نکته رو یادآوری کنیم:
- ۱) وقتی مطالب کتاب درسی رو می‌خونید به کلیدواژه‌ها، نام اشخاص، آثارشون، اقداماتشون دقت و حتماً اونا رو مشخص کنید یا حتی اگر دسته‌بندی کنید، نموداری کنید و ... خیلی بهتون کمک می‌شه
- ۲) موارد رو با دقت بخونید تا متوجه بشید هر مورد، شخصیت کدام دوره و در چه حوزه‌ای رو می‌خواد.

۸۵- در کدام گزینه مقایسه‌ درستی از وضعیت فرهنگ و هنر در دوران مغول - تیموری انجام شده است؟

- ۱) فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده ابتدا در عصر ایلخانان و سپس در زمان تیمور، پدید آمد.
- ۲) ایلخانان از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور بودند که در دوره جانشینان تیمور افزایش پیدا کرد.
- ۳) در دوره ایلخانی برخلاف تیموری کتاب‌آرایی و مصور کردن در تمامی موضوعات انجام می‌شده است.
- ۴) شاهنامه دموت در عصر تیمور و شاهنامه بایسنقری در عصر جانشینان تیمور مصور شدند.

(دشوار - مفهومی - زمانبر ۶ - صفحه ۱۲۹ - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

ایلخانان مغول از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور به‌شمار می‌روند.

ایلخانان مغول از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور به‌شمار می‌روند. هنر نگارگری در روزگار جانشینان تیمور چون شاهرخ و نوادگانش از جمله بایسنقر میرزا، در سراسر ایران به‌ویژه خراسان گسترش شگفت‌انگیز یافت. در این دوره، مصور کردن کتاب‌های گوناگون به لحاظ کمی و کیفی افزایش پیدا کرد و کتاب‌هایی با قطع بزرگ پدید آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری، شاهنامه بایسنقری است که به دستور شاهزاده بایسنقر، پسر شاهرخ، خوشنویسی و مصور شد.
- ۳) در عصر ایلخانی، هنرنمایی بیشتر در مصور ساختن کتاب‌های تاریخی، متون ادبی، پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد ولی در روزگار جانشینان تیمور مصور کردن کتاب‌های گوناگون از نجوم گرفته تا شاهنامه و دیوان‌های شعر افزایش پیدا کرد.
- ۴) شاهنامه دموت مربوط به عصر ایلخانی بود.

راهنمای مسیرت...

سؤالات مقایسه‌ای اغلب در کنکور استفاده می‌شه و به این شکل است که یک موضوع مشترک بین دو دوره یا دو شخص یا ... با هم مقایسه می‌شه؛ پس وقتی چنین موضوعاتی رو در کتاب دیدید حتماً به چشم مقایسه هم به اونا نگاه کنید و تمام جزئیاتشون رو به خاطر بسپارید.

حواست باشه!

گزینه «۱» می‌خواد شما رو گرفتار کنه، چون فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری، شاهنامه بایسنقری است که در زمان جانشینان تیمور بوده، نه تیمور.

درس‌های ۷، ۸ و ۹ در مجموع ۱ الی ۲ تست از ۱۲ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

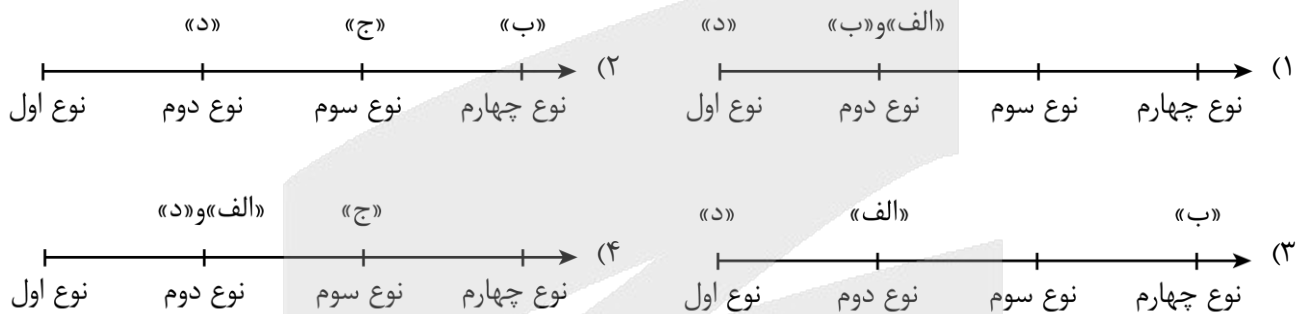
۸۶- با توجه به طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، کدام تصویر منطبق با موارد زیر ترسیم شده است؟

الف - زندگی بشر امروز به انواع محصولات غذایی، چوب، کاغذ، دارو و ... وابسته است.

ب - این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادرکردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان‌اند.

ج - مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند.

د - استخراج معادن مختلف نظیر نفت، گاز، سنگ نمک و ... از انواع فعالیت‌های اقتصادی است که در ایران انجام می‌شود.

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۸۴ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

الف: صنعت (نوع دوم)

ب: نوع چهارم

ج: خدمات (نوع سوم)

د: نوع اول

توضیحات	طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی
به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن.	۱- فعالیت‌های نوع اول:
شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت)	۲- فعالیت‌های نوع دوم:
به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن. (خدمات)	۳- فعالیت‌های نوع سوم:
بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه است.	۴- فعالیت‌های نوع چهارم:

۸۷- بر اساس موارد مطرح شده کدام گزینه درست است؟

- الف: ایالات متحده آمریکا ب: چین ج: هند د: استرالیا
- ۱) مزارع وسیع گندم در «ب» برخلاف «ج» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا است و «الف» همانند «د» از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است.
- ۲) «ب» برخلاف «د» از جمله کشورهایی است که از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده است و «الف» برخلاف «ج» از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان است.
- ۳) «الف» و «ب» همانند «ج» از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان هستند و «د» که برخلاف «ب» جزء کشورهای مرکز است از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان نیز هست.
- ۴) «ب» برخلاف «د» و همانند «الف» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا هستند و «د» برخلاف «الف» از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است.

(دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحات ۸۷، ۹۰، ۹۵ و ۱۰۷ - ۱۱۰۷ و ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا: مزارع وسیع گندم در چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا.
از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان: ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین و برزیل.

مهم‌ترین نواحی صنعتی یا قطب‌های صنعتی جهان

الف) آمریکای شمالی: ایالات متحده آمریکا و کانادا

ب) اروپای غربی: ناحیه رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا

پ) مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا: ژاپن، چین، هند، کشورهای کره جنوبی، تایوان، مالزی و سنگاپور

ت) روسیه و اروپای شرقی: ناحیه مسکو، قفقاز، ولگا (در کشور شوروی سابق) و جمهوری‌های چک و لهستان

ایالات متحده آمریکا، چین و هند از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان هستند.

استرالیا برخلاف چین جزء کشورهای مرکز و از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری جهان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مزارع وسیع گندم در «ب» همانند «ج» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا است.

۲) «الف» همانند «ج» از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی جهان است.

۳) «ب» همانند «الف» و «د» از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا هستند و «د» همانند «الف» از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است.

۸۸- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف - جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می‌گذارند.

ب - سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند.

ج - امروزه کشورهای سلطه‌گر سعی می‌کنند کنترل منطقه خلیج فارس را به دست گیرند.

د - تونل مانس، انگلستان را که از قاره اروپا جدا مانده بود، به آن قاره متصل کرده است.

ه - دولت‌های غربی به پیوستن کریمه به روسیه اعتراض دارند.

۱) «ه» مطابق با «الف» / «ج» و «د» مطابق با «ب» ۲) «ه» مغایر با «ب» / «ج» و «د» مطابق با «الف»

۳) «ج» و «ه» مغایر با «ب» / «د» مطابق با «الف» ۴) «ج» و «ه» مطابق با «الف» / «د» مطابق با «ب»

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۱۲۳ - ۱۱۰۹

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

موارد «ج» و «ه» مصداقی برای «الف» و مورد «د» مصداقی برای «ب» است.

اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود.

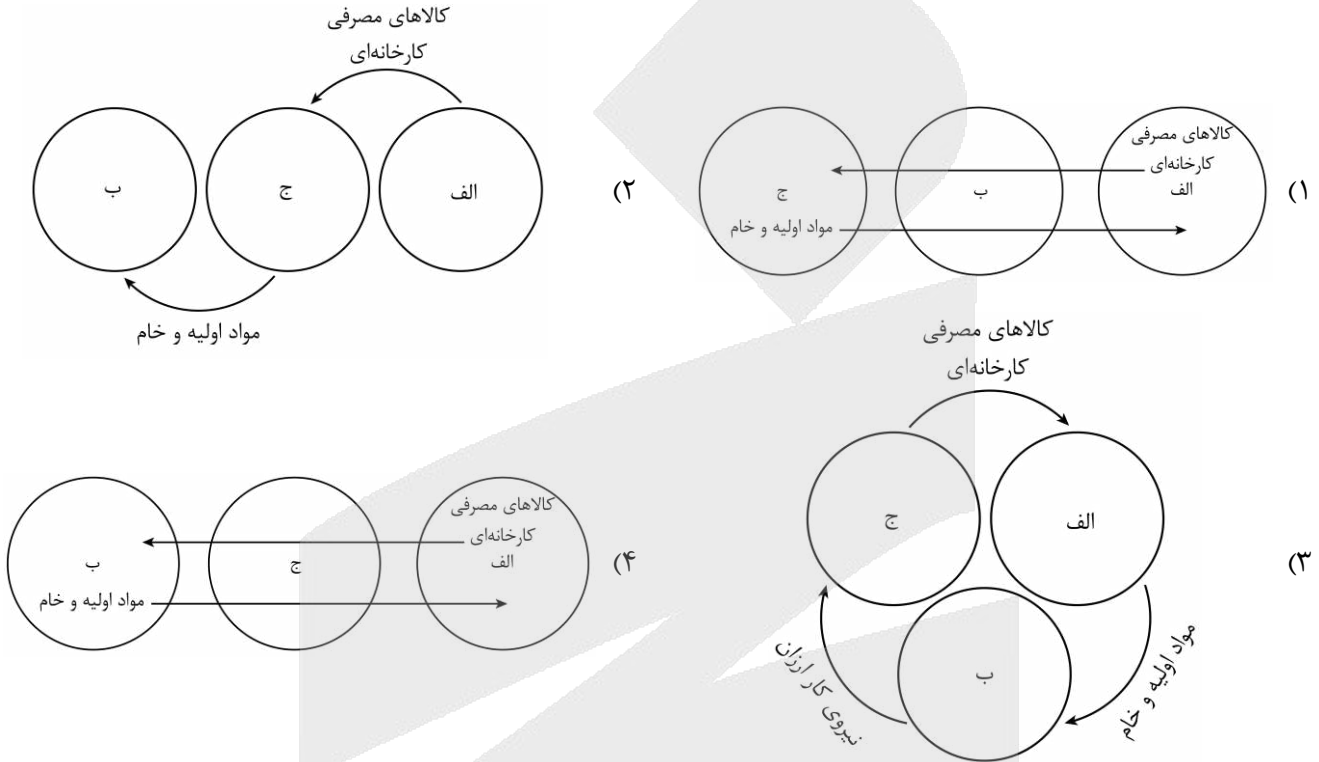

۹۰- با توجه به نظریه مرکز - پیرامون کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

ج: نیمه پیرامون

ب: پیرامون

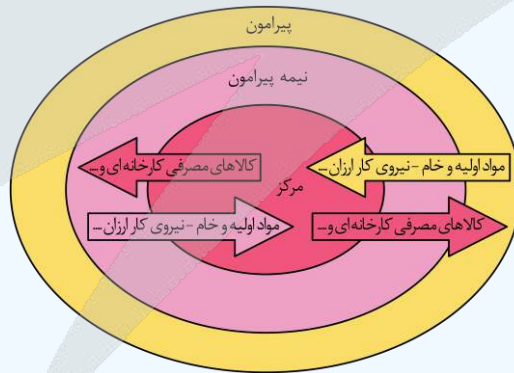
الف: مرکز

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۱ - صفحه ۱۰۶ - ۱۱۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

منظور از کشورهای نیمه پیرامون کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. این کشورها بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.

به نقش واسطه بودن مورد «ج» توجه کنید. علت نادرستی شکل ۱ واسطه نبودن مورد «ب» است.

۹۱- با توجه به موارد زیر کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

- الف - جنگ جهانی اول و دوم ب - قرن هجدهم میلادی ج - قرن های پانزدهم و شانزدهم میلادی
- (۱) پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» و پایان استعمار کهن مربوط به پس از «الف» و ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پس از «ب» است.
- (۲) دستیابی اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به «ج» و بیشتر شدن نهضت‌های استقلال طلبانه در کشورهای مستعمره مربوط به پس از «الف» و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از «ب» است.
- (۳) پایان استعمار کهن مربوط به پیش از «الف» و دستیابی اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به «ج» و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از «ب» است.
- (۴) ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پیش از «ب» و تقسیم کشورهای جهان به دو بلوک غرب و شرق مربوط به پیش از «الف» و پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» است.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۱۰۲ - ۱۱۰۸

بررسی سریع:

دستیابی اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به قرن‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی و بیشتر شدن نهضت‌های استقلال طلبانه در کشورهای مستعمره مربوط به پس از جنگ‌های جهانی اول و دوم و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از قرن هجدهم میلادی است.

با ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی و پیشرفت در دریانوردی در قرن‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی، اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند و با تصرف بخش‌هایی از آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی و ایجاد مستعمرات، به استخراج و غارت منابع طبیعی آن‌ها پرداختند. از قرن هجدهم، با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت. پس از جنگ‌های جهانی اول و دوم، نهضت‌های استقلال طلبانه در کشورهای مستعمره بیشتر شد و به تدریج، کشورهای مستعمره به استقلال دست یافتند و به عضویت سازمان ملل متحد درآمدند. بدین ترتیب، دوره استعمار کهن که در آن قدرت نظامی و اشغال سرزمین‌ها اهمیت ویژه‌ای داشت، به پایان رسید اما رابطه نابرابر اقتصادی بین نواحی جهان همچنان ادامه پیدا کرد و شکل‌های جدیدی به خود گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» (درست) و پایان استعمار کهن مربوط به پس از «الف» (درست) و ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پس از «ب» است. (نادرست)
- ۲) پایان استعمار کهن مربوط به پیش از «الف» (نادرست) و دستیابی اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه مربوط به «ج» (درست) و گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان مربوط به پس از «ب» است. (درست)
- ۳) ایجاد مستعمرات در آسیا و آفریقا توسط اروپاییان مربوط به پیش از «ب» (درست) و تقسیم کشورهای جهان به دو بلوک غرب و شرق مربوط به پیش از «الف» (نادرست) و پیشرفت در دریانوردی مربوط به «ج» است. (درست)

۹۲- با توجه به جهت‌های جغرافیایی مشخص شده، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

- الف: شمال ب: جنوب ج: شمال شرق
- د: جنوب شرق ه: شمال غرب و: جنوب غرب
- ز: غرب

- (۱) سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو و مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به «و» و «ز» هستند.
- (۲) شبه جزیره کریمه در اکراین و مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به موارد «الف» و «ب» هستند.
- (۳) بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا و سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو به ترتیب مربوط به موارد «ج» و «د» هستند.
- (۴) شبه جزیره کریمه در دریای سیاه و بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا به ترتیب مربوط به موارد «الف» و «ه» هستند.

بررسی سریع:

بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا: شمال شرق
مهم ترین نواحی صنعتی اروپا: غرب
سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو: جنوب شرق
شبه جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و در جنوب اوکراین واقع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ سیلیکون ولی در سانفرانسیسکو و مهم ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به «د» و «ز» هستند.
- ۲ شبه جزیره کریمه در اوکراین و مهم ترین نواحی صنعتی اروپا به ترتیب مربوط به موارد «ب» و «ز» هستند.
- ۴ شبه جزیره کریمه در دریای سیاه و بیشتر نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا به ترتیب مربوط به موارد «الف» و «ج» هستند.
 - نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا بیشتر در شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج گانه گسترده شده‌اند.
 - مهم ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند.
 - سیلیکون ولی در جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا قرار دارد.
 - شبه جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین واقع شده است.

۹۳- کدام گزینه اطلاعات درستی را از «مناطق آزاد تجاری» ارائه می‌دهد؟

- الف - مناطقی هستند که در اصل برای توسعه واردات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند.
ب - جزء نواحی سیاسی ویژه هستند اما بر خلاف نواحی خودمختار نظام مدیریتی مخصوصی ندارند.
ج - در کشورهایی که این مناطق به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند، توسعه اقتصادی صورت گرفته است.
د - برخلاف سایر قوانین و مقررات کشور، قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در این مناطق اجرا می‌شود.
- ۱) «الف» همانند «ج» و برخلاف «ب» و «د» درست است.
۲) «الف» و «ب» همانند «ج» و «د» نادرست هستند.
۳) «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» درست هستند.
۴) «د» برخلاف «الف»، «ب» و «ج» درست است.

بررسی سریع:

همه موارد نادرست هستند.

بررسی موارد:

- الف) مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند.
 - ب) همانند نواحی خودمختار نظام مدیریتی مخصوصی دارد.
 - ج) در کشورهایی که این مناطق به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند، توسعه اقتصادی صورت نگرفته است.
 - د) قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در این مناطق اجرا نمی‌شود.
- مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. به طور کلی در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد. برخی صاحب نظران معتقدند که همه مناطق آزاد در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند؛ زیرا در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعه اقتصادی کمک کنند.

مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آن‌ها اجرا نمی‌شود؛ برای مثال، اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به مناطق آزاد تجاری یک کشور وارد شوند و یا قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد اجرا نمی‌شود.

۹۴- کدام گزینه اطلاعات درستی را درباره «نواحی سیاسی» ارائه می‌دهد؟

- ۱) یک ناحیه سیاسی فروملی و مقر سازمان‌های بین‌المللی می‌توانند کانون نواحی سیاسی باشند همچنین نواحی سیاسی فروملی از تقسیمات فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی نیز محسوب می‌شود.
- ۲) نواحی خودمختار از نظر مقیاس فضای جغرافیایی می‌تواند شامل یک ناحیه فروملی باشد که در امور سیاست خارجی و نظام مدیریت تابع حکومت مرکزی نیستند.
- ۳) کانون نواحی سیاسی دربرگیرنده یک ناحیه سیاسی ملی است اما نواحی سیاسی فروملی فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی محسوب می‌شوند.
- ۴) فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی برای مدیریت بهتر خود به واحدهایی تقسیم می‌شود که این نواحی با مصادیق کانون ناحیه سیاسی مغایرت دارند.

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحات ۱۱۸ تا ۱۲۰ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

هر ناحیه سیاسی کانونی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می‌شود. کانون نواحی سیاسی همان پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها و شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی هستند.

ناحیه سیاسی فروملی: یک واحد جغرافیایی مانند روستا، شهر، بخش، شهرستان و استان است که تحت مدیریت دهرداری، شهرداری، بخشداری، فرمانداری و استانداری قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) نواحی خودمختار در امور سیاست خارجی تابع حکومت مرکزی هستند.
- ۳) کانون نواحی سیاسی دربرگیرنده نواحی سیاسی فروملی هستند که از تقسیمات فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی نیز محسوب می‌شوند.
- ۴) فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی برای مدیریت بهتر خود به واحدهایی تقسیم می‌شود که این نواحی می‌توانند نواحی سیاسی فروملی باشند. یک ناحیه سیاسی فروملی می‌تواند کانون نواحی سیاسی باشد.

۹۵- با توجه به مفهوم شرکت‌های چند ملیتی کدام عبارت‌ها به درستی مطرح شده‌اند؟

- الف - شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد.
 - ب - عمدتاً آمریکایی و اروپایی و صاحب اغلب مزارع تک محصولی تخصصی هستند.
 - ج - یکی از ویژگی‌های دوره‌ای که کشورهای بلوک غرب وارد مرحله صدور سرمایه شدند گسترش این شرکت‌ها بود.
 - د - شرکت‌های چند ملیتی به دنبال افزایش فروش و سود خود و حامی منافع کشورهای میزبان هستند.
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ب» - «ج» ۳) «ج» - «د» ۴) «د» - «الف»

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحات ۹۲، ۱۰۳ و ۱۰۴ - ۱۱۰۷ و ۱۱۰۸

بررسی سریع:

موارد «ب» و «ج» درست هستند.

امروزه صاحبان اغلب مزارع تک محصولی تخصصی (پلانتیشن‌ها) شرکت‌های بزرگ، به ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند؛ زیرا این گونه مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند. شرکت‌های چندملیتی شرکت‌هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند. این شرکت‌ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می‌کنند.

شرکت‌های چندملیتی، که عمدتاً آمریکایی و اروپایی هستند، با احداث این مزارع در کشورهای نواحی استوایی سرمایه‌گذاری می‌کنند و از نیروی کارگر ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند. برخی از این شرکت‌ها سالیانه میلیاردها دلار از تولید و صدور این محصولات، سود به دست می‌آورند.

جنگ‌های جهانی اول و دوم خسارت‌های زیادی به کشورهای سرمایه‌داری صنعتی زد. این کشورها و در رأس آن‌ها آمریکا برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و همچنین جلوگیری از گسترش کمونیسم، وارد مرحله تازه‌ای شدند و آن مرحله صدور سرمایه علاوه بر صدور کالا بود؛ یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این دوره، گسترش شرکت‌های چندملیتی بود.

شرکت‌های چندملیتی به دنبال افزایش فروش و سود خود هستند و به منافع کشورهای میزبان چندان توجهی ندارند.

بررسی سایر موارد:

معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند.

شرکت‌های چند ملیتی به دنبال افزایش فروش و سود خود هستند و به منافع کشورهای میزبان چندان توجهی ندارند.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!
پاسخنامه ویدئویی آزمون

ابزارهای شناخت / نگاهی به تاریخچه معرفت / چیستی انسان (۱)
صفحه‌های ۷۵ تا ۵۰

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های ۷ تا ۹ فلسفه یازدهم، در مجموع ۱ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۹۶- کدام گزاره درباره شناخت حسی درست است؟

- (۱) با کمک این شناخت می‌توانیم تمام موجودات جهان و ویژگی‌های آنان را بشناسیم.
- (۲) از آنجا که در این شناخت، امکان وقوع خطا وجود دارد، برای انسان ارزش چندانی ندارد.
- (۳) از مهم‌ترین نشانه‌های ارزش و اعتبار این شناخت، توانایی آن در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.
- (۴) با کمک این شناخت، می‌توان به‌صورت مستقل از اشیای متفاوت، استفاده‌های مختلفی در زندگی کرد.

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۵۱ - ۱۱۰۷

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

تشخیص تمایزها، از دلایل اعتبار شناخت حسی است.

یکی از اصلی‌ترین کارکردهای حواس انسان، درک تفاوت‌های موجود در عالم ماده است (مانند تشخیص رنگ‌ها، ابعاد، دما و بافت اشیاء).
توانمندی حواس در تفکیک و تشخیص این تمایزها، بارزترین نشانه اعتبار و ارزش این نوع از شناخت محسوب می‌گردد.

نکته

اگر ادراک تفاوت‌ها و تمایزها توسط حواس پنج‌گانه به‌درستی صورت نپذیرد، قوه عقل هرگز مواد خام لازم برای تحلیل را در اختیار نخواهد داشت و در نتیجه، استفاده‌های گوناگون از اشیای مختلف توسط انسان امکان‌پذیر نخواهد بود. در واقع، «حس» مقدمه و بستر فعالیت «عقل» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) انسان از طریق حواس خود نمی‌تواند «تمامی» موجودات جهان (از جمله مجردات، مفاهیم انتزاعی و خداوند) را بشناسد؛ بلکه تنها بخش مادی هستی در محدوده حواس قرار دارد.
- ۲) اگرچه شناخت حسی همواره در معرض خطای ادراکی (مانند خطای دید) قرار دارد، اما این احتمال خطا هرگز موجب «بی‌ارزشی» یا سلب اعتبار کلی آن نمی‌گردد. زندگی روزمره و پایه بسیاری از علوم تجربی انسان، بر همین شناخت حسی استوار است.
- ۳) «استفاده‌های مختلف» از اشیای متفاوت، رسالت و کارکرد مستقیم «قوه عقل» است، نه حس. حواس تنها اطلاعات را دریافت و تفاوت‌ها را گزارش می‌کنند (شناخت پدیداری)، اما این عقل است که کاربردهای گوناگون را ابداع می‌نماید. بنابراین قید «به‌صورت مستقل» در این گزینه نادرست است.

حواست باشه!

«حس» صرفاً گردآورنده داده‌ها و نشان‌دهنده تفاوت‌هاست، اما «تصمیم‌گیری، مفهوم‌سازی و ابداع کارکرد» انحصاراً در قلمرو «عقل» قرار دارد.

مقایسه حس و عقل

معیار بررسی	حس	عقل
قلمرو	محدود به پدیده‌های مادی، جزئی و ظاهری جهان	فراگیر؛ شامل پدیده‌های مادی، مجردات و مفاهیم کلی
کارکرد اصلی	دریافت اطلاعات خام، گزارش پدیده‌ها و تشخیص تمایزها	پردازش داده‌ها، کشف روابط علی و معلولی و استفاده از اشیاء.
خطاپذیری	خطاپذیر است.	خطاپذیر است (اما کمتر از حس).

۹۷- کامل ترین تعریف برای شناخت تجربی، در کدام گزینه بیان شده است؟

- ۱) این شناخت همان دیدن و لمس کردن اشیاء است که از طریق حواس پنج گانه به دست می آید.
- ۲) شناخت تجربی همان شناختی است که از تحلیل عقلانی یافته‌های حسی انسان به دست می آید.
- ۳) یکی از مهم ترین قواعد در این شناخت آن است که هر چیزی همواره نیازمند علت می باشد.
- ۴) این شناخت کاملاً بی نیاز از داده‌های حسی بوده و صرفاً متکی به قواعد عقلی محض می باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۲ و ۵۳ - ۱۱۰۷

بررسی سریع:

همکاری حس و عقل سبب رسیدن به شناخت تجربی می شود.

شناخت تجربی محصول انحصاری همکاری متقابل «حس» و «عقل» است. در این فرایند، داده‌های خام توسط حواس جمع آوری شده و سپس توسط قواعد عقلی تحلیل و تعمیم داده می شوند تا یک قانون کلی علمی کشف گردد.

به بیان دیگر

شناخت تجربی فرایندی است که ذهن با تکیه بر قواعد پیشینی عقل، داده‌های پسینی و حسی را پردازش کرده و به یک نتیجه‌گیری کلی دست می یابد.

نکته

شناخت تجربی موجودیتی دوگانه دارد؛ هم متکی به «داده‌های حسی» است و هم نیازمند «تحلیل عقلی». بدون حضور و مشارکت فعال هر یک از این دو، کشف قوانین تجربی ناممکن خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این گزینه صرفاً به تعریف «شناخت حسی» پرداخته است. دیدن، شنیدن و لمس کردن، تنها گردآوری اطلاعات خام از طریق اندام‌های حسی است و فاقد عنصر پردازش و تعمیم عقلی می باشد که لازمه شناخت تجربی است.

حواست باشه!

تقلیل دادن «شناخت تجربی» به صرف «احساسات فیزیکی»، یکی از خطاهای رایج است. علم تجربی (مانند فیزیک یا شیمی) تنها مشاهده نیست، بلکه استنتاج عقلی از مشاهدات است.

۳) اولاً، قاعده علیت بیان می کند که «هر پدیده» (یا هر معلولی) نیازمند علت است، نه «هر چیزی». در واقع خداوند، نیازی به علت ندارد. ثانیاً، حتی اگر این عبارت از نظر محتوا درست باشد نیز نمی تواند پاسخ تست باشد، زیرا صرفاً یکی از قواعد شناخت تجربی را بیان کرده و اشاره‌ای به تعریف آن نکرده است.

۴) این گزینه تعریف «شناخت عقلی محض» (مانند ریاضیات و منطق) است، نه شناخت تجربی. ادعای بی نیازی علم تجربی از داده‌های حسی، با ذات این علم که بر پایه مشاهده و آزمایش در جهان مادی استوار است، در تضاد مطلق قرار دارد.

نکته

عقل در شناخت تجربی، نیازمند مواد اولیه است و این مواد منحصرراً از پنجره حواس تأمین می گردند. عقل بدون حس در علوم تجربی، مانند آسیابی است که گندمی برای آرد کردن در اختیار ندارد.

ارکان شکل گیری شناخت تجربی

رکن	نقش	دستاورد
۱. حس	جمع آوری داده‌های خام، متغیر و جزئی	فراهم آوردن «مواد خام ادراکی»
۲. عقل	اعمال قواعدی مانند علیت یا یکسان عمل کردن طبیعت	استخراج «قوانین کلی علمی»

۹۸- کدام گزینه درباره شناخت عقلی درست است؟

- ۱) شناخت عقلی هیچ‌گاه دچار خطا و اشتباه نمی‌شود؛ اما سایر شناخت‌ها همواره در معرض خطا و اشتباه هستند.
- ۲) شناخت عقلی، یکی از معیارهایی است که از آن برای اعتبارسنجی «شناخت حسی» و «شهودی» استفاده می‌شود.
- ۳) شناخت عقلی، امور نامحسوسی را درک می‌کند که سایر ابزارهای شناخت، اساساً توانایی درک آن امور را ندارند.
- ۴) بدون شناخت عقلی، سایر شناخت‌ها نیز وجود ندارند؛ زیرا مبنای تمامی علوم را شناخت عقلی تشکیل می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۳ - ۱۱۰۷

بررسی سریع:

عقل می‌تواند نتیجه شناخت حسی و شهود را بررسی و در صورت نیاز اصلاح کند.

یکی از مهم‌ترین رسالت‌های قوه عقل، «اعتبارسنجی» و ارزیابی دستاوردهای سایر ابزارهای شناختی (نظیر حس و تجربه) است. عقل با استفاده از استدلال‌ها و قواعد بنیادین خود، می‌تواند نتایج به‌دست‌آمده را بررسی و در صورت لزوم، خطاهای آن‌ها را کشف و اصلاح نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شناخت عقلی نیز مانند سایر انواع شناخت انسانی، مصون از خطا و اشتباه نیست. در فرایند تعقل و استدلال، عواملی نظیر مغالطات منطقی، پیش‌فرض‌های نادرست و چینش غلط مقدمات، می‌توانند به استنتاج‌های نادرست منتهی گردند.

نکته

در میان راه‌های مختلف کسب شناخت، فقط «وحی» خطاناپذیر است.

۲) نمی‌توان گفت که درک امور نامحسوس مختص عقل است. آدمی از طریق شهود نیز می‌تواند امور نامحسوس را نیز درک کند.

۳) بخش دوم عبارت درست است؛ اما بخشی اول آن نادرست است. اینکه شناخت عقلی، مبنای علوم است، دلیل نمی‌شود که بدون شناخت عقلی، نتوانیم شهود کنیم یا از حواس خود استفاده کنیم.

به بیان دیگر

سایر حیوانات از شناخت عقلی بهره‌ای ندارند، اما می‌توانند شناخت حسی کسب کنند. پس اینگونه نیست که بدون شناخت عقلی، کلاً کسب شناخت غیر ممکن شود. در واقع چشم انسان برای دیدن رنگ‌ها نیازی به استدلال عقلی ندارد؛ بلکه عقل تنها رنگ‌های دیده شده را در قالب مفاهیم پردازش می‌کند.

••• i/o •••

۹۹- کدام گزینه تفاوت شهود وحیانی و شهود عارفانه محسوب نمی‌شود؟

- ۱) در دسترس همگان بودن
- ۲) کسب بی‌واسطه حقیقت
- ۳) گام‌به‌گام و تدریجی بودن
- ۴) خطاناپذیری معرفت

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۵۴ تا ۵۶ - ۱۱۰۷

بررسی سریع:

معرفت شهودی (اعم از شهود عارفانه و شهود وحیانی) بدون واسطه به‌دست می‌آید.

«کسب بی‌واسطه حقیقت» ویژگی ذاتی هرگونه شناخت شهودی (اعم از عارفانه و وحیانی) است؛ بنابراین این ویژگی، نقطه اشتراک آن‌هاست نه نقطه افتراق و تفاوتشان. سایر گزینه‌ها به‌درستی به تفاوت‌های این دو نوع شناخت اشاره دارند.

رفع ابهام

منظور از «بی‌واسطه بودن» چیست؟

در این ساحت معرفتی، ذات معلوم نزد عالم حاضر می‌شود (علم حضوری) و انسان حقیقت را با «چشم دل» مشاهده می‌کند، نه از دریچه استنتاج‌های عقلی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شهود قلبی ظرفیتی است که در فطرتِ تمامی انسان‌ها تعبیه شده و با تهذیب نفس قابل شکوفایی است. اما شهود و حیانی، موهبتی الهی و اختصاصی است که خداوند تنها به بندگان برگزیده خود (انبیاء) عطا می‌فرماید.

حواست باشه!

همگانی بودن شهود قلبی بدین معناست که استعداد آن برای عموم بشر فراهم است، اگرچه در مقام عمل، تنها کسانی به آن دست می‌یابند که مسیر دشوار سیر و سلوک را طی نمایند.

۲) شهود قلبی به صورت تدریجی و گام‌به‌گام حاصل می‌شود اما شهود و حیانی به صورت دفعی بر قلب پیامبران نازل شده است.

۳) شهود و حیانی از آن جهت که مستقیماً تحت حفاظت ویژه الهی قرار دارد، مطلقاً خطاناپذیر است. اما شهود قلبی عرفا ممکن است با تخیلات نفسانی یا پیش‌فرض‌های ذهنی درآمیزد و دچار خطا گردد.

مقایسه شهود قلبی و شهود و حیانی

ردیف	شهود قلبی	شهود و حیانی
۱	بی‌واسطه	بی‌واسطه
۲	عام و همگانی (مشروط به تهذیب نفس و سیر و سلوک)	خاص و انحصاری (ویژه پیامبران الهی)
۳	خطاپذیر (نیازمند اعتبارسنجی توسط عقل و وحی)	خطاناپذیر (مصونیت مطلق با تضمین الهی)
۴	فرآیندی تدریجی، مستمر و گام‌به‌گام	دفعی و وابسته به اراده و مشیت الهی

۱۰۰- کدام مقایسه درباره هراکلیتوس و پارمنیدس درست است؟

- ۱) پارمنیدس با نامعتبر دانستنِ حواس، راه شناخت را مسدود دید؛ اما هراکلیتوس، حواس را معتبر تلقی می‌کرد.
- ۲) هراکلیتوس برخلاف پارمنیدس عقل را ناتوان می‌دانست و با اتکای انحصاری بر حس، حرکت دائمی جهان را اثبات کرد.
- ۳) هراکلیتوس با تلفیق حس و عقل، به درک معرفت رسید؛ اما پارمنیدس با اتکای انحصاری به عقل، جهان را ثابت می‌دانست.
- ۴) پارمنیدس خطای حواس را اثبات کرد و هراکلیتوس با نامعتبر دانستن جایگاه عقل، صرفاً بر اصالت حواس و دگرگونی تأکید کرد.

پاسخ: گزینه ۳

متوسط - مفهومی - استاندارد (صفحه ۵۹ - ۱۱۰۸)

بررسی سریع:

هراکلیتوس شناخت جهان را محصول «حس و عقل» می‌دانست، اما پارمنیدس با اتکای به «عقل»، حرکت را انکار کرد.

گام اول

- هراکلیتوس، حس و عقل را معتبر می‌دانست و اینگونه نبود که فقط بر اعتبار یک کدام، تأکید کند.
- از نظر هراکلیتوس، جهان در حال حرکت است و هیچ چیز ثابتی در جهان وجود ندارد.

گام دوم

- پارمنیدس، فقط عقل را معتبر می‌دانست و به کلی اعتبار حس را انکار می‌کرد.
- پارمنیدس، جهان را ثابت می‌دانست و معتقد بود که دگرگونی در جهان واقعی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این گزینه در توصیف پارمنیدس نادرست است.

توضیح بیشتر

پارمنیدس راه شناخت را مسدود نکرد، بلکه صرفاً راه شناخت حسی را بست و شناخت عقلی را معتبر دانست.

حواست باشه!

مسدود دانستن راه شناخت، مطابق دیدگاه سوفسطائیان است؛ نه پارمنیدس.

این گزینه در مورد هراکلیتوس نادرست است.

توضیح بیشتر

هراکلیتوس، هم عقل و هم حس را معتبر می‌دانست.

هراکلیتوس جایگاه عقل را طرد نکرد و علاوه بر حس، عقل را نیز معتبر می‌دانست.

راهنمای مسیرت...

در تست‌های مقایسه‌ای، طراح معمولاً نیمی از یک گزینه را درست و نیمه دیگر را غلط طراحی می‌کند.

۱۰۱- کدام گزاره در فلسفه «سهروردی» پذیرفتنی است؟

- ۱) عقل همواره به‌عنوان تنها منبع شناخت عمل می‌کند که در نهایت توسط شهود عرفانی تأیید می‌گردد.
- ۲) الهامات شهودی منبع بنیادین معرفت هستند که برای نظام‌سازی فلسفی، نیازمند تبیین دقیق و استدلالی می‌باشند.
- ۳) شهود عرفانی و استدلال عقلی همواره کاملاً مستقل از یکدیگر عمل کرده و دو نظام فلسفی کاملاً مستقل و موازی می‌سازند.
- ۴) استدلال‌های عقلی، خلوص ارزش شناخت شهودی را مخدوش می‌سازد، بنابراین در فلسفه سهروردی از عقل استفاده نمی‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۶۲ - ۱۱۰۸

بررسی سریع:

سهروردی یافته‌هایش را ابتدا «از طریق اشراق» به‌دست می‌آورد و سپس تلاش می‌کند آن‌ها را «تبیین استدلالی» نماید تا فلسفه‌اش بر پایه آن شهودها بنا شود.

در مکتب اشراق، فرآیند کسب معرفت دارای یک ترتیب مشخص است:

- ابتدا سالک از طریق شهود به کشف حقایق نائل می‌آید؛
- سپس این مواد خام معرفتی، برای تبدیل به یک «نظام فلسفی» قابل انتقال به دیگران، باید در قالب استدلال عقلی ریخته شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در فلسفه اشراق، عقل، «تنها منبع شناخت» نیست، بلکه شهود نیز منبع شناخت است.
- ۲) سهروردی دو نظام فلسفی مجزا و مستقل تأسیس نکرد. بلکه در نهایت یک نظام فلسفی واحد بر پایه شهودها بنا کرد.
- ۳) در نظام فلسفی سهروردی، هم از عقل و هم از شهود استفاده می‌شود.

فرآیند کسب معرفت در فلسفه سهروردی

مرحله	کارکرد	نتیجه نهایی
مرحله اول: شهود	کسب معرفت بی‌واسطه و تأمین محتوای شناخت	یافتن حقیقت به‌صورت شخصی و درونی
مرحله دوم: استدلال	صورت‌بندی استدلالی شهود و انتقال به دیگران	صورت‌بندی نظام فلسفی و امکان انتقال به دیگران

۱۰۲- کدام عبارت درست است؟

- ۱) پیدایش سوفسطائیان، منشأ اصلی بروز اختلاف میان هراکلیتوس و پارمنیدس در اعتبار ابزارهای شناخت بود.
- ۲) سقراط و افلاطون برای مقابله با سوفسطائیان، قواعد منطق را به‌عنوان معیار سنجش اندیشه‌ها، کشف و تدوین کردند.
- ۳) به باور ملاصدرا هنگام تعارض عقل و شریعت، از آنجا که عقل خطاپذیر است، بهتر است داده‌های وحی الهی را بپذیریم.
- ۴) افلاطون با وجود تأکید بر برتری شناخت عقلی بر شناخت حسی، دریافت‌های شهودی را نیز در شناخت، معتبر می‌دانست.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۰ الی ۶۳ - ۱۱۰۸

بررسی سریع:

افلاطون فقط به عقل بسنده نکرد؛ او بر اساس مشاهدات استادش سقراط، «شهود» را نیز، به‌عنوان یکی از ابزارهای شناخت پذیرفته بود.

در نظام معرفت‌شناسی افلاطون، ابزارهای شناخت صرفاً به حس و عقل محدود نمی‌شوند. او بر اساس تجربیات و مشاهدات استادش سقراط، دریافت‌های شهودی را نیز به‌عنوان یکی از مراتب والای شناخت پذیرفته و کاملاً معتبر می‌داند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) رابطه علی و معلولی در این گزینه برعکس بیان شده است.

توضیح بیشتر

اختلافات میان اندیشمندان پیشاسقراطی (مانند هراکلیتوس با تأکید بر حس و پارمنیدس با تأکید بر عقل) زمینه‌ساز و علت پیدایش مکتب سوفسطایی شد، نه برعکس!

۲) تدوین قواعد منطق به‌عنوان معیار سنجش اندیشه‌ها، دستاورد ارسطو است؛ نه سقراط و افلاطون.

حواست باشه!

هرچند سقراط و افلاطون نیز با سوفسطائیان مبارزه کردند، اما کشف و تدوین دقیق قواعد استدلال برای جلوگیری از خطای شناختی، کار ارسطو بود.

۳) این گزاره از اساس با مبانی ملاصدرا در تضاد است.

توضیح بیشتر

ملاصدرا معتقد است میان عقل قطعی و وحی اصیل تعارض واقعی وجود ندارد. تعارض ظاهری، صرفاً ناشی از خطای ما در فهم مقدمات عقلی یا فهم متن دین است و دلیلی برای کنار گذاشتن عقل وجود ندارد.

۱۰۳- بر اساس دیدگاه کانت، اگر انسانی از بدو تولد فاقد گیرنده‌های حسی باشد، وضعیت دستگاه ادراکی او چگونه تحلیل می‌گردد؟

- ۱) وی همچنان مفهیمی نظیر زمان، مکان و علیت را به‌صورت پیشینی در دستگاه ادراکی خود دارد.
- ۲) ذهن او همانند لوحی کاملاً سپید باقی می‌ماند و هیچ‌گونه قالبی برای درک جهان نخواهد داشت.
- ۳) وی بدون داشتن تجربه حسی، هرگز توانایی تشکیل مفهیمی نظیر زمان و مکان را نخواهد داشت.
- ۴) انسان به دلیل برخوردار بودن از قوه عقل، تمامی حقایق جهان هستی را مستقلاً درک خواهد نمود.

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۴ و ۶۵ - ۱۱۰۸

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

درک زمان و مکان و علیت از نظر کانت، نیازی به حس و تجربه ندارد.

گام اول

کانت بر این باور است که قوه ادراکی انسان «تصوراتی مثل زمان و مکان و مفهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد».

گام دوم

یعنی این الگوها، مستقل از تجربه بیرونی و به‌صورت فطری در دستگاه شناخت ما تعبیه شده‌اند.

گام سوم

بنابراین، حتی در غیاب کامل حس و تجربه، این قالب‌ها در ساختار ذهن وجود دارند (هرچند خالی از محتوا می‌مانند).

به نمونه باحال!

کانت ذهن انسان را به یک عینک تشبیه می‌کند که شیشه‌های آن نمایانگر «زمان، مکان و علیت» هستند. انسان این عینک را مادرزادی بر چشم دارد؛ بنابراین حتی اگر در تاریکی مطلق باشد (نبود حس)، باز هم عینکش (قالب‌های ادراکی) را بر چشم دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) این گزینه بیانگر دیدگاه «تجربه‌گرایان مطلق» است که ذهن انسان را در بدو تولد یک «لوح سپید» می‌دانستند که هیچ قالبی در آن نیست و همه چیز باید توسط حس روی آن نوشته شود. کانت دقیقاً برای رد همین ایده تلاش کرد.

حواست باشه!

تفاوت کانت با تجربه‌گرایان در این است که کانت می‌پذیرد «مواد خام» شناخت از حس می‌آید، اما «قالب‌بندی» این مواد بر عهده مفاهیم ذاتی ذهن (علیت، زمان و مکان) است. پس ذهن هرگز لوح سپید نیست.

این گزاره دقیقاً نقطه مقابل نظریه کانت است. اگر زمان و مکان نیازمند تجربه حسی بودند، دیگر قالب‌های پیشینی ذهن محسوب نمی‌شدند. اتفاقاً این تجربه حسی است که برای درک شدن، نیازمند ریخته شدن در قالب زمان و مکان ذهن است.

سوتی‌های پرتکرار!

در فلسفه کانت، انسان زمان و مکان را تجربه نمی‌کند، بلکه اشیاء را در قالب زمان و مکان درک می‌کند.

کانت معتقد بود معرفت، «حاصل همکاری عقل و حس است». اگر حس نباشد، قالب‌های ذهنی ما خالی مانده و هیچ معرفتی محقق نمی‌شود.

وضعیت ذهن انسان بدون حضور داده‌های حسی

دیدگاه	مکتب فلسفی
ذهن بدون داده‌های حسی، یک لوح کاملاً سپید و تهی از هرگونه قالب و مفهوم است.	تجربه‌گرایان
ذهن بدون داده‌های حسی، دارای توانایی‌هایی است که می‌تواند بدون تجربه، جهان را بشناسد.	عقل‌گرایان
ذهن بدون داده‌های حسی، همچنان دارای قالب‌هایی مانند زمان و مکان و علیت است.	کانت

۱۰۴- کدام گزینه درست است؟

- نسبی‌گرایان حقیقت را کاملاً متغیر می‌دانند، اما پراگماتیست‌ها برخلاف آنان، حقیقت سودمند را همواره مطلق می‌پندارند.
- پراگماتیست‌ها برخلاف جریان نسبی‌گرایی، تشخیص درستی حقیقت را علاوه بر تجربه، نیازمند شهود معنوی نیز می‌دانند.
- پیروان مکتب پراگماتیسم همانند رویکرد پوزیتیویستی، معیار درستی را انحصاراً در داشتن نتایج کاملاً فیزیکی می‌دانند.
- پراگماتیست‌ها با وجود نفی واقع‌نمایی، برخلاف پیروان نسبی‌گرایی، حقیقت را دارای معیار مشخص سودمندی عملی می‌دانند.

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - زمانبر) - صفحه ۶۵ الی ۶۷ - ۱۱۰۸

بررسی سریع:
هر دو مکتب واقعیت عینی را کنار می‌گذارند، اما تفاوت اصلی‌شان در ملاک جدیدی است که به جای آن می‌نشانند.

گام اول

هر دو مکتب نسبی‌گرایی و پراگماتیسم، به دلیل پی بردن به محدودیت‌های حس، از کشف «واقعیت عینی» ناامید شدند.

گام دوم

تفاوت اصلی در این است که:

- نسبی‌گرایی حقیقت را به ویژگی‌های شخصی هر فرد تقلیل داد (بی‌معیاری مطلق).
- پراگماتیسم یک معیار جدید و عمل‌گرایانه به نام «سودمندی و فایده در عمل» را جایگزین واقع‌نمایی کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

اگرچه پراگماتیسم معیار سودمندی را ارائه می‌دهد، اما از آنجا که «سودمندی» یک پدیده متناسب با شرایط محیطی، زمان، مکان و نیازهای انسان دگرگون می‌شود، پس خود «حقیقت پراگماتیستی» نیز کاملاً متغیر است و هرگز نمی‌تواند ثابت و مطلق باشد.

یه نمونه باحال!

یک داروی مسکن برای بیمار دردمند «سودمند» (پس حقیقت) است، اما همان دارو برای یک فرد سالم یا دارای حساسیت دارویی مضر (پس خطا) است. پس حقیقت پراگماتیستی کاملاً متغیر است.

در پراگماتیسم، تنها ابزار معتبر شناخت، تجربه است و شهود معتبر نیست.

توضیح بیشتر

اگرچه کسانی مثل ویلیام جیمز در عین تجربه‌گرا بودن، به شهود عرفانی و معنوی نیز اعتقاد داشتند و آن را معتبر می‌دانستند، اما شالوده و پایه‌های مکتب پراگماتیسم، شهود را به‌عنوان یک ابزار شناخت نمی‌پذیرد.

پراگماتیست‌ها لزوماً به دنبال نتایج «فیزیکی و ملموس» نیستند، بلکه به دنبال «کارکرد و منفعت» هستند. یک باور (مثلاً اعتقاد به یک ارزش اخلاقی یا معنوی) ممکن است هیچ برون‌داد فیزیکی نداشته باشد، اما چون در زندگی روانی فرد، سودمند است و به او آرامش می‌دهد، از منظر پراگماتیستی یک حقیقت محسوب می‌شود.

راهنمای مسیرت...

درس ۸ از مهم‌ترین دروس فلسفه یازدهم است؛ بنابراین جدا از تسلط کامل بر متن، حتماً دیدگاه فیلسوفان و مکاتب مختلف این درس را به‌صورت «مقایسه‌ای و تطبیقی» بخوانید.

مقایسه‌ی نسبی‌گرایی و پراگماتیسم

عنوان	نسبی‌گرایی	پراگماتیسم
علت ظهور	ناتوانی تجربه در اثبات قطعیت و پاسخ به سؤالات	ناتوانی حس در کشف واقعیت و رسیدن به کنه اشیاء.
نگاه به واقعیت	غیرقابل دسترس و وابسته به زاویه دید شخص.	غیرقابل دسترس، اما کنار گذاشته شده به نفع کارکردگرایی.
معیار حقیقت	ویژگی‌های ذهنی و ادراکی شخص	سودمندی در مقام عمل

۱۰۵- کدام گزاره در «انسان‌شناسی فلسفی» بررسی می‌شود؟

- ۱) من به دلیل مطالعه مستمر و برنامه‌ریزی دقیق، مفاهیم پیچیده فلسفی را بهتر از همسالانم می‌فهمم.
- ۲) من به‌عنوان یک انسان، همواره توانایی تبدیل کردن ادراکات جزئی و محسوس را به مفاهیم کلی دارم.
- ۳) من همواره در زمان مواجهه با چالش‌ها و مشکلات، ترجیح می‌دهم از مشورت دوستانم بهره‌مند شوم.
- ۴) من دقیقاً بر اساس نظام ارزشی خانواده‌ام، به انجام دادن رفتارهای نوع‌دوستانه و اخلاقی گرایش دارم.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۱ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

گزینه دوم به قدرت عقل اشاره دارد که حقیقتی ذاتی، مشترک و موضوع انسان‌شناسی فلسفی است.

گام اول

هرگاه «من» به ویژگی‌های ذاتی، بنیادین و ساختاری انسان (مانند قدرت تعقل) اشاره کند، در حیطه «انسان‌شناسی فلسفی» است.

گام دوم

اگر به موضوعات جزئی، مثل تفاوت‌های فردی، مهارتی یا تربیتی اشاره کند، در قلمرو «سایر علوم» قرار می‌گیرد.

گام سوم

باید گزینه‌ای را انتخاب کنیم که به ویژگی ساختاری انسان و حقیقت او اشاره داشته باشد، نه یک ویژگی مهارتی، اخلاقی شخصی یا تربیتی.

گام چهارم

در گزینه ۲ به توانایی «تبدیل ادراکات حسی به مفاهیم کلی» اشاره شده است. این فرآیند، کارکرد اصلی عقل یا همان نطق است. این ویژگی مربوط به ساختار نفس انسان است و ربطی به محیط یا تمرین ندارد؛ بنابراین موضوع انسان‌شناسی فلسفی (هویت انسان) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «مطالعه مستمر» یک تفاوت فردی و مهارتی است که از راه تمرین به‌دست آمده است؛ بنابراین در حیطه فلسفه قرار ندارد.

۳) «ترجیح دادن نحوه رویارویی با مشکلات» یک خصلت رفتاری و ویژگی شخصیتی است؛ بنابراین در حیطه فلسفه قرار ندارد.

۴) «گرایش به رفتارهای نوع‌دوستانه» به محیط رشد و تربیت اجتماعی فرد اشاره دارد؛ بنابراین در حیطه فلسفه قرار ندارد.

موضوع	پرسش
چیستی انسان	آیا من فقط همین «بدن» هستم یا ساحتی به نام «روح» هم در من هست؟
جایگاه انسان	آیا من هم یک «حیوان پیشرفته» هستم یا «اشرف مخلوقات» و فرمانروای زمین؟
آینده انسان	آیا با مرگ، همه چیز «تمام» می‌شود یا زندگی من در جهانی دیگر ادامه دارد؟
ویژگی متمایز انسان	آن «فصلِ ممیز» و تفاوت اصلی که مرز میان انسان و حیوان است، چیست؟
هویت انسان	با وجود تغییر تمام سلول‌های بدنم، چه چیزی باعث می‌شود من هنوز همان «یک نفر» باشم؟

۱۰۶- کدام گزینه دربارهٔ انسان‌شناسی در یونان باستان نادرست است؟

- ۱) در رویکرد افلاطون، با وجود پذیرش حقیقت‌مندی بدن، هویت اصیل انسان فاقد محدودیت‌های فیزیکی و مادی است.
- ۲) در نگاه ارسطو، مقصود اصلی از قوه نطق، همان تفکر و تعقل است که بر کلام ظاهری، دارای تقدم و برتری می‌باشد.
- ۳) در اندیشه افلاطون، معیار بنیادین تمایز انسان از سایر جانداران، صرفاً برخورداری وی از ساحت غیرمادی نفس است.
- ۴) بر اساس مبانی ارسطو، حیات جسمانی انسان همواره نیازمند پیوند و اتصال قطعی آن با حقیقتی کاملاً مجرد است.

پاسخ: گزینه ۳

متوسط - مفهومی - استاندارد - صفحه ۷۲ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

گزینه سوم نادرست است؛ زیرا در مکتب افلاطون، «نفس عقلانی» عامل تمایز انسان است، نه صرفاً دارا بودن ساحت نفسانی.

در نظام فلسفی افلاطون، نفس عامل بنیادین حیات است و این ویژگی میان انسان و سایر جانوران (حیوانات) کاملاً مشترک است. آنچه جایگاه وجودی انسان را در رتبه‌ای متمایز و برتر قرار می‌دهد، برخورداری از کلیتِ نفس نیست، بلکه بهره‌مندی انحصاری او از «جزء عقلانیِ نفس» است. در واقع، حیوانات نیز در حد خود از مراتبی از نفس (ساحت غیرمادی متناسب با خود) برخوردارند، اما از خرد و تعقل بی‌بهره‌اند؛ بنابراین گزاره‌ای که تمایز را صرفاً به «داشتن نفس» تقلیل دهد، از منظر انسان‌شناسی افلاطون نادرست است.

نکته

نفس ← مشترک میان انسان و حیوان
نفس عقلانی ← مخصوص انسان

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این گزاره درست است. افلاطون بدن را نفی نمی‌کند و آن را به‌عنوان حقیقت می‌پذیرد اما تأکید می‌کند که «نفس» حقیقتی برتر است. همچنین در نگاه او، نفس محدودیت‌های بدنی ندارد؛ زیرا نفس مجرد (غیرمادی) است و از محدودیت‌های ماده آزاد است.

سوتی‌های پرتکرار!

نفس محدودیت دارد؛ اما محدودیت‌های بدنی (فیزیکی) ندارد.

۲) از نظر ارسطو، انسان ابتدا مفاهیم و تصدیقات را سامان‌دهی و استدلال می‌کند (تعقل) و سپس محتوای این پردازش درونی را از طریق ابزارهای صوتی به دیگران منتقل می‌سازد. لذا تفکر همواره تقدمی ذاتی و رتبی بر سخن گفتن دارد.

نکته

ارسطو میان «نطق باطنی» (قوهٔ عقل) و «نطق ظاهری» (تکلم فیزیکی) تفاوت قائل است و اصالت را به بُعد باطنی و تعقلی آن می‌دهد.

۴) ارسطو صراحتاً بیان می‌دارد که ساحت مادی و جسمانی انسان به‌خودی‌خود فاقد حیات است و جسم بدون نفس، موجودی مرده بیش نیست. تمام قابلیت‌های زیستی و ادراکی بدن، معلول پیوند و اتحاد آن با حقیقتی غیرمادی (نفس) است.

۱۰۷- کدام گزینه درباره دیدگاه انسان‌شناختی کانت درست است؟

- ۱) در اندیشه او، اثبات وجود نفس، مقدمه‌ای ضروری برای پذیرش اخلاق و وجدان انسان است.
- ۲) استدلال وی همانند دکارت، بر پایه آگاهی قطعی و بی‌واسطه انسان به عمل اندیشیدن استوار است.
- ۳) معناداری ویژگی‌های اخلاقی در انسان، وابستگی مستقیمی به پذیرش اراده آزاد و اختیار برای او دارد.
- ۴) اراده و اختیار در این دیدگاه، ویژگی ذاتی برای جسم مادی بوده و تابع قوانین موجود در طبیعت است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۳ و ۷۴ - ۱۱۰۹

بررسی سریع:

در استدلال کانت، اخلاق و وجدان بدون وجود اراده و اختیار، کاملاً بی‌معنا و غیرممکن است.

کانت معتقد است که اگر انسان اختیار و اراده آزاد نداشته باشد و مانند یک ماشین یا سنگ مجبور به انجام کارها باشد، دیگر صحبت از «اخلاق»، «خوب و بد» یا «عذاب وجدان» کاملاً بی‌معنا خواهد بود. اخلاق تنها در سایه اختیار معنا پیدا می‌کند و کانت از همین بستر برای اثبات ضرورت وجود یک حقیقت مختار (نفس) بهره می‌برد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

این گزاره مسیر استدلال کانت را کاملاً وارونه جلوه می‌دهد. کانت از بدیهی بودن «وجدان اخلاقی» آغاز کرده و در نهایت به اثبات «نفس» می‌رسد. به عبارتی، اخلاق مقدمه و مبنا است و اثبات نفس، نتیجه و غایت.

راهنمای مسیرت...

طراحان برای ساختن تست‌های مفهومی دشوار، معمولاً جای «علت (مقدمه)» را با «معلول (نتیجه)» جابه‌جا می‌کنند. همیشه در استدلال‌های فلسفی، به نقطه شروع و نقطه پایان دقت کنید.

کانت صراحتاً مسیر متفاوتی از دکارت برگزید و از راه توجه به «وجدان اخلاقی»، به اثبات حقیقت نفسانی پرداخت.

توضیح بیشتر

تفاوت بنیادین کانت و دکارت در نقطه عزیمت استدلال آن‌هاست؛ دکارت از مسیر شناخت و اندیشه (بُعد نظری) وارد شد، ولی کانت از مسیر اخلاق و وجدان (بُعد عملی) به اثبات نفس رسید.

در نگاه کانت، بدن یک امر مادی است و ماده در اسارت قوانین ثابت و جبری طبیعت قرار دارد. بنابراین، ویژگی «اراده آزاد» و «اختیار» هرگز نمی‌تواند متعلق به یک جسم مادی و تابع قوانین جبری باشد، بلکه باید آن را به حقیقتی غیرمادی نسبت داد.

خارج از کتاب، اما مرتبط با بحث

چرا اراده و اختیار ویژگی بدن نیست و خارج از قوانین طبیعت است؟

اگر بدن مادی دارای اختیار بود، باید تمام موجودات مادی (مثل سنگ، چوب و ماشین) نیز دارای اراده و اختیار می‌بودند که بدیهتاً باطل است. اساس استدلال کانت بر همین تضاد میان «جبر حاکم بر ماده» و «اختیار نهفته در اخلاق» بنا شده است.

استدلال کانت برای اثبات حقیقت انسان

مقدمه	توضیح
مقدمه اول	انسان‌ها در درون خود چیزی به نام «وجدان اخلاقی» دارند و موجودی اخلاقی‌اند.
مقدمه دوم	اخلاق و وجدان، بدون وجود «اراده و اختیار آزاد» هیچ معنا و مفهومی ندارد.
مقدمه سوم	بدن انسان یک امر مادی است و قوانین ماده، سراسر جبری است و قابلیت داشتن اختیار را ندارد.
نتیجه	اختیار باید ویژگی یک حقیقت غیرمادی باشد. در نتیجه، بُعدی غیرمادی به نام «نفس» وجود دارد.

۱۰۸- کدام گزاره درباره مقایسه دیدگاه دکارت و توماس هابز در خصوص حقیقت انسان، درست است؟

- ۱) دکارت برخلاف هابز که انسان را ماشینی مادی می‌پندارد، تنها بدن را یک ماشین خودکار و فیزیکی می‌داند.
- ۲) هابز همانند دکارت، ذهن بشر را حقیقتی مجزا از کالبد می‌داند که مانند موتور اتومبیل فعالیت می‌کند.
- ۳) دکارت با ماشین دانستن بدن، آن را حقیقت اصلی انسان معرفی کرده و استقلال نفس را می‌پذیرد.
- ۴) در دیدگاه ماتریالیستی هابز، انسان دارای دو ساحت متمایز است که هر دو تابع قوانین ثابت فیزیکی‌اند.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - ترکیبی - سریع ۱ - صفحه ۷۳ و ۷۴ - ۱۱۰۹)

بررسی سریع:

دکارت صفت «ماشین خودکار» را صرفاً برای «بدن» به کار می‌برد تا جایگاه ساحت غیرمادی (نفس) را حفظ کند؛ اما هابز این توصیف را به کل «انسان» تعمیم می‌دهد که نتیجه آن فروکاستن انسان به ماده است.

گام اول

دکارت معتقد است که «فقط بدن» ماشینی پیچیده است که خودکار کار می‌کند، اما این بدن، تمام حقیقت انسان نیست و ساحت دیگری (نفس مجرد) وجود دارد.

گام دوم

توماس هابز به عنوان یک ماتریالیست، «کل حقیقت انسان» (حتی ذهن او) را صرفاً یک ماشین بسیار پیچیده مادی می‌داند و بُعد غیرمادی را کاملاً انکار می‌کند.

رفع ابهام

تفاوت دکارت و هابز در کلمه‌ای است که در کنار «ماشین پیچیده» قرار می‌دهند؛ دکارت می‌گوید «بدن ماشین است»، هابز می‌گوید «انسان ماشین است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) هابز برخلاف دکارت، ذهن را موجودیتی مجزا از کالبد (غیرمادی) نمی‌داند! او ذهن بشر را نیز یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کند که سیستم آن مثل موتور اتومبیل کار می‌کند. دکارت ذهن (روح) را حقیقتی مجرد و کاملاً مجزا از قوانین فیزیکی می‌دانست.

حواست باشه!

هر جا نام هابز و ماتریالیست‌ها را دیدید، بدانید که آن‌ها هرگونه دوگانگی (ماده و فراماده) را رد کرده و همه چیز انسان (حتی روان) را به فعل و انفعالات فیزیکی مغز تقلیل می‌دهند.

۳) دکارت صراحتاً می‌گوید: این بدن، حقیقت «من» انسان را تشکیل نمی‌دهد. از نظر وی، حقیقت «من»، همان «نفس» یا «روح» است که مرکز اندیشه‌هاست، نه کالبد مادی.

۴) ماتریالیست‌ها (از جمله هابز) انسان را موجودی «تک‌ساحتی» می‌دانند که تنها یک بُعد (مادی و جسمانی) دارد.

۱۰۹- کدام عبارت درباره نظریه تکامل داروین صحیح است؟

- ۱) از آنجا که داروینیست‌ها انسان را حیوانی تکامل یافته می‌دانند، هرگونه ارزش انسانی در دیدگاه آنان، منتفی و بی‌معناست.
- ۲) نظریه داروین به خودی خود به معنای انکار روح غیرمادی نیست و می‌تواند با دیدگاه اثبات‌کنندگان روح نیز سازگار باشد.
- ۳) پیروان داروین با تکیه بر نظریه او اثبات کردند که تفاوت انسان با سایر حیوانات، اساساً یک تفاوت حقیقی و ماهوی است.
- ۴) در نگاه داروینیست‌ها، گرایش به فضایل اخلاقی ریشه در فطرت انسان دارد که برای زیست اجتماعی ابداع شده است.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۱ - صفحه ۷۴ و ۷۵ - ۱۱۰۹)

بررسی سریع:

نظریه داروین یک نظریه زیست‌شناسانه درباره «بدن» است و لزوماً وجود یا عدم وجود روح را ثابت نمی‌کند؛ بنابراین فیلسوفان معتقد به این نظریه می‌توانند برداشت‌های متفاوتی (مخالف روح یا موافق روح) از آن داشته باشند.

گام اول

نظریه داروین صرفاً یک نظریه علمی در حوزه زیست‌شناسی درباره چگونگی پیدایش و تکامل «بدن» است. این نظریه اثبات یا نفی‌کننده «روح» نیست؛ بنابراین، فیلسوفان الهی نیز می‌توانند آن را بپذیرند.

گام دوم

موافقان روح، چگونه این نظریه را می‌پذیرند؟

مقدمه اول: انسان تکامل یافته سایر حیوانات است.

مقدمه دوم: سایر حیوانات روح ندارند.

مقدمه سوم: در مسیر تکامل به انسان روح داده شده است.

نتیجه: پس انسان روح دارد.

گام سوم

منکرین روح، چگونه این نظریه را می‌پذیرند؟

مقدمه اول: انسان تکامل یافته سایر حیوانات است.

مقدمه دوم: سایر حیوانات روح ندارند.

نتیجه: پس انسان روح ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) داروینیست‌ها معتقدند چون تفاوت واقعی میان انسان و حیوان نیست، نمی‌توان برای انسان «ارزش ویژه‌ای» قائل شد.

حواست باشه!

آن‌ها «ارزش ویژه و برتر» را نفی می‌کنند، نه «هرگونه ارزشی» را.

۳) داروینیست‌ها با گرفتن نتایج فلسفی از این نظریه زیستی، ادعا کردند که انسان چیزی جز یک حیوان راست‌قامت نیست. آن‌ها معتقدند

انسان فقط «پیچیدگی بیشتری» دارد و هیچ «تفاوت حقیقی و ماهوی» با حیوانات (مثل تفاوت کرم و پرنده) ندارد.

۴) داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها به «روح و فطرت» اعتقادی ندارند! آن‌ها می‌گویند فضایل اخلاقی به دلیل فضیلت‌گرایی در روح

نیست، بلکه صرفاً ابزاری است که انسان‌ها برای جبران نیازهای «زیست اجتماعی» خود ابداع کرده‌اند تا بتوانند با هم زندگی کنند.

تفاوت دیدگاه داروین و داروینیست‌ها

ویژگی	نظریه داروین	نظریه داروینیست‌ها
قلمرو	به حوزه زیست‌شناسی مربوط است.	به حوزه فلسفه مربوط است.
دیدگاه درباره روح	خنثی است و به وجود یا عدم وجود روح اشاره ندارد.	صراحتاً روح را در انسان انکار می‌کند.
تفاوت انسان و حیوان	تکامل «بدن» حیوانات ساده را به پیچیده تبدیل می‌کند.	انسان فقط یک «حیوان راست‌قامت پیچیده‌تر» است.
ارزش انسان	درباره حقیقت انسان، سکوت کرده است.	برای انسان «ارزش ویژه‌ای» قائل نیستند.

۱۱۰- کدام تشبیه برای بیان نسبت حقیقت انسان با بدنش نزد معتقدین به «انسان دو ساحتی» نزدیک‌تر است؟

(۱) غواص و تجهیزات غواصی (۲) شعله آتش با خود آتش (۳) نور و روشنایی آن (۴) سایه درخت و خود درخت

(دشوار - مفهومی - استاندارد ۱ - صفحه ۷۳ و ۷۴ - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

گزینه ۱ صحیح است؛ زیرا در نگاه دو ساحتی‌ها، روح هویتی مستقل دارد و بدن صرفاً ابزاری موقت برای فعالیت در دنیای مادی است. درست مانند «غواصی» که حیاتش وابسته «لباس غواصی» نیست و پس از کنار گذاشتن آن (مرگ جسم) همچنان به بقای خود ادامه می‌دهد.

گام اول

باید تمثیلی را بیابیم که در آن، بخش اول (نماد روح) استقلال وجودی داشته باشد و بخش دوم (نماد بدن) صرفاً نقش ابزاری ایفا کند. گزینه ۱ دقیقاً این ویژگی را دارد.

گام دوم

تمثیل «غواص با تجهیزات غواصی» بهترین گزینه برای دیدگاه انسان دو ساحتی است؛ زیرا:

- غواص هویتی کاملاً مستقل از وسایل غواصی دارد. اگر لباس پاره شود یا غواص آن را از تن درآورد، خود غواص از بین نمی‌رود.
- غواص برای ورود و عمل در یک محیط خاص (دنیای مادی) نیازمند تجهیزات است. بدن، نیز ابزار روح در دنیا است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ شعله آتش و خود آتش، یک چیز هستند؛ پس این تشبیه به دیدگاه «تک ساحتی بودن انسان» شباهت بیشتری دارد.
- ۳ نور و روشنایی، یک چیز هستند؛ پس این تشبیه به دیدگاه «تک ساحتی بودن انسان» شباهت بیشتری دارد.
- ۴ سایه درخت، به همان درخت باز می‌گردد و مستقل نیست؛ پس به دیدگاه «تک ساحتی بودن انسان» شباهت بیشتری دارد.

کنکور شناسی

این تست مشابه تست کنکور ۱۴۰۳ اردیبهشت طرح شده است.

وقتی که حالِ درس خواندن نداری درساتو گوش بده!!

«پادکست‌های درسی دیجی ماز»

رایگان

اسکن کن!

برای دریافت
روی لینک بزن!
digimaze.org

تحليل

آزمون

@Tahlilazemmoon

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

